

Summary document Milestone 128

The summary document as agreed in the verification mechanism of the operational agreement, referring to the CID, explains and justifies how milestone 128 was reached.

The CID annex describes milestone 128 as:

“Endorsement by the Minister of education and training of a vision note by the Flemish government laying out the profile for higher education and life-long learning in Flanders. The new text aims at setting the vision to develop a Flemish high education portfolio that is future-proof and agile. It shall be elaborated in consultation with a broad spectrum of stakeholders including: higher education institutions, the professional field, and social partners.

Concretely, it shall (i) define a new profile for higher education in Flanders to ensure that higher education institutions are state of the art and (ii) develop a vision on lifelong learning.”

Summary document duly justifying how the milestone (including the relevant elements of the milestone, as listed in the description of milestone and of the corresponding measure in the CID annex) was satisfactorily fulfilled.

This document shall include as an annex the following documentary evidence:

1. Copy of a vision note endorsed by the Minister of Education and Training and communicated to the Flemish government.
2. Link to the website where the endorsed vision note can be accessed.

Detailed justification:

Requirement	Endorsement by the Minister of education and training of a vision note by the Flemish government laying out the profile for higher education and life-long learning in Flanders
Justification	<i>At Feb, 2, 2024, the Flemish Government endorsed a vision note, proposed by the Minister of education, with a reflection on the Higher Education Advancement Fund. This vision note can be found in annex 1 to this document. The vision note has been published at the following link https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties/hoger-onderwijs/projecttoelagen-voorsprongfonds-voor-hogescholen-en-universiteiten.</i>

Requirement	The new text aims at setting the vision to develop a Flemish higher education portfolio that is future-proof and agile
Justification	<i>The note, as endorsed by the Flemish Government, consists of following chapters:</i> 1. <i>Situating of the Higher Education Advancement Fund</i> 2. <i>Global results of the Higher Education Advancement Fund</i> a. <i>The development of a training portfolio that is future-proof and agile</i> b. <i>Strengthen lifelong learning within higher education</i> c. <i>Stronger commitment to digital forms of education</i> 3. <i>Impact of the Higher Education Advancement Fund on the training portfolios</i> a. <i>Analysis of the training portfolios</i> b. <i>New programmes</i> c. <i>Improvement of the existing training portfolio</i> 4. <i>Policy framework for strengthening lifelong learning in higher education</i> a. <i>Policy concretisation: a draft agreement framework for micro-credentials as an instrument for lifelong learning</i> b. <i>Further steps</i> 5. <i>Conclusions</i> <i>Taking into account the results of the Higher Education Advancement Fund the vision note sets the scope for further developing a Flemish higher education portfolio that is future-proof and agile is addressed throughout the text. More specifically, the conclusions state that:</i> <i>“This note shows that the results of actions within the Higher Education Advancement Fund have greatly exceeded expectations. The great merit of the Fund lies in the fact that the higher education institutions were given time, resources and space to experiment together and reflect deeply on their future-proofing. For instance, they evaluated their training portfolios, examined its relationship with lifelong learning and reached agreements on the use of micro-credentials.</i> <i>The actions within the Higher Education Advancement Fund led to an accelerated and substantiated picture of what the higher education landscape can look like and the position higher education can hold within the context of lifelong learning. The willingness to cooperate between institutions was given a boost, the vision of the future was opened up and the path towards it cleared.</i> <i>It goes without saying that the end point has not been reached and there is still a long way to go, but the criteria to be applied have been clarified and the results provide sufficient foundations to build on. In that sense, the Higher Education Advancement Fund is not an end point but rather an encouragement to continue with the same élan.”</i>

	<i>This vision note can be found in annex 1 to this document.</i>
--	---

Requirement	It shall be elaborated in consultation with a broad spectrum of stakeholders including higher education institutions, the professional field, and social partners.
Justification	<i>Page 2 of the vision note, endorsed by the Flemish Government at Feb, 2, 2024, states:</i> <i>“This included input from the wider field of stakeholders such as the action plan ‘Koers zetten naar een lerend Vlaanderen’ of the Partnership LLL, the outcomes of the (temporary) working group LLL, advice from the Flemish Education Council (VLOR), reflections from the Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) and the Vlaamse Hogescholenraad (Vlhora).”</i> <i>This vision note can be found in annex 1 to this document.</i>

Requirement	Concretely, it shall (i) define a new profile for higher education in Flanders to ensure that higher education institutions are state of the art
Justification	<i>The note, as endorsed by the Flemish Government, consists of following chapters:</i> <i>1. Situating of the Higher Education Advancement Fund</i> <i>2. Global results of the Higher Education Advancement Fund</i> <i>a. The development of a training portfolio that is future-proof and agile</i> <i>b. Strengthen lifelong learning within higher education</i> <i>c. Stronger commitment to digital forms of education</i> <i>3. Impact of the Higher Education Advancement Fund on the training portfolios</i> <i>a. Analysis of the training portfolios</i> <i>b. New programmes</i> <i>c. Improvement of the existing training portfolio</i> <i>4. Policy framework for strengthening lifelong learning in higher education</i> <i>a. Policy concretisation: a draft agreement framework for micro-credentials as an instrument for lifelong learning</i> <i>b. Further steps</i> <i>5. Conclusions</i> <i>The new profile for higher education in Flanders to ensure that higher education institutions are state of the art is addressed in chapter 3.</i> <i>This vision note can be found in annex 1 to this document.</i>

Requirement	and (ii) develop a vision on lifelong learning
Justification	<i>The note, as endorsed by the Flemish Government, consists of following chapters:</i> 1. <i>Situating of the Higher Education Advancement Fund</i> 2. <i>Global results of the Higher Education Advancement Fund</i> a. <i>The development of a training portfolio that is future-proof and agile</i> b. <i>Strengthen lifelong learning within higher education</i> c. <i>Stronger commitment to digital forms of education</i> 3. <i>Impact of the Higher Education Advancement Fund on the training portfolios</i> a. <i>Analysis of the training portfolios</i> b. <i>New programmes</i> c. <i>Improvement of the existing training portfolio</i> 4. <i>Policy framework for strengthening lifelong learning in higher education</i> a. <i>Policy concretisation: a draft agreement framework for micro-credentials as an instrument for lifelong learning</i> b. <i>Further steps</i> 5. <i>Conclusions</i> <i>The development of the vision on lifelong learning is described in chapter 4. (requirement 5).</i> <i>This vision note can be found in annex 1 to this document.</i>

Annexes:

Annex 1: Vision note, endorsed by, the Flemish Government, on Feb, 2, 2024, proposed by the Minister of education, with a reflection on the Higher Education Advancement Fund.

Annex 2: Link to the website where the endorsed vision note can be accessed.

**Gefinancierd door
de Europese Unie**

NextGenerationEU

**Annex 1: Vision note, endorsed by, the Flemish Government, on Feb, 2, 2024,
proposed by the Minister of education, with a reflection on the Higher Education
Advancement Fund. (including its annexes).**

NOTULEN VAN VRIJDAG 2 FEBRUARI 2024

PLAN VLAAMSE VEERKRACHT

AANWEZIG

De minister-president	Jan Jambon
De viceminister-presidenten	Hilde Crevits
	Gwendolyn Rutten
	Ben Weyts
De Vlaamse ministers	Zuhal Demir
	Matthias Diependaele
	Lydia Peeters
	Benjamin Dalle
	Jo Brouns
De secretaris	Jeroen Overmeer

1. PLAN VLAAMSE VEERKRACHT: DOSSIERNUMMER 15

VZW MEEMOO: SUBSIDIE DIGISPRONG

ONTWERPBESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING TOT WIJZIGING VAN HET BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING VAN 17 DECEMBER 2021 BETREFFENDE DE TOEKENNING VAN EEN SUBSIDIE VAN 512.000 EURO AAN DE VZW MEEMOO IN HET KADER VAN HET VLAAMSE VEERKRACHT PROJECT VV015 DIGISPRONG VOOR DE PERIODE VAN 25 JUNI 2021 TOT EN MET 31 AUGUSTUS 2024

(VR 2024 0202 VV DOC.0001/1, VV DOC.0001/2BIS, VV DOC.0001/3, VV DOC.0001/4, VV DOC.0001/5 EN VV DOC.0001/6)

Dit punt wordt goedgekeurd confer beslissingsfiche VR PV 2024/5-VV - punt 0001.

2. PLAN VLAAMSE VEERKRACHT: DOSSIERNUMMER 17

VERLENGING ONDERSTEUNING STICHTING LEERPUNT

ONTWERPBESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING TER VERLENGING VAN DE ONDERSTEUNING VAN DE PRIVATE STICHTING LEERPUNT IN HET KADER VAN HET VLAAMS RELANCEPLAN

(VR 2024 0202 VV DOC.0002/1, VV DOC.0002/2, VV DOC.0002/3, VV DOC.0002/4, VV DOC.0002/5 EN VV DOC.0002/6)

Dit punt wordt goedgekeurd confer beslissingsfiche VR PV 2024/5-VV - punt 0002.

MEDEDELINGEN

1. PLAN VLAAMSE VEERKRACHT: DOSSIERNUMMER 112

BESCHOUWINGEN VOORSPRONGFONDS

(VR 2024 0202 VV MED.0001/1BIS, VV MED.0001/2, VV MED.0001/3, VV MED.0001/4, VV MED.0001/5, VV MED.0001/6, VV MED.0001/7, VV MED.0001/8, VV MED.0001/9, VV MED.0001/10, VV MED.0001/11, VV MED.0001/12, VV MED.0001/13, VV MED.0001/14, VV MED.0001/15, VV MED.0001/16, VV MED.0001/17, VV MED.0001/18 EN VV MED.0001/19)

De Vlaamse Regering neemt akte van deze mededeling.

Jeroen OVERMEER,

Secretaris.

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Beschouwingen Voorsprongfonds

Het Voorsprongfonds Hoger onderwijs kreeg na twee jaar zijn beslag. In die periode grepen de Vlaamse universiteiten en hogescholen de kans om te leren en te innoveren met als doel het Vlaamse Hoger onderwijs toekomstbestendiger te maken en blijvend op de kaart van Europese topinstellingen te plaatsen.

Deze mededeling blikt terug op de resultaten van het Voorsprongfonds en geeft de belangrijkste beschouwingen weer inzake de invloed van het Voorsprongfonds op een toekomstgericht opleidingsportfolio en levenslang leren. Daarnaast geeft de nota ook inzage in het ontwerp-afsprakenkader rond microcredentials in het hoger onderwijs.

1. Situering

Het Voorsprongfonds Hoger onderwijs¹, waarbij maar liefst 60 miljoen EUR² werd geïnvesteerd in het **digitaler, flexibeler en eigentijds** maken van het Vlaamse Hoger onderwijs, kreeg na twee jaar zijn beslag. In die periode grepen de Vlaamse universiteiten en hogescholen de kans om te leren en te innoveren met als doel het Vlaamse Hoger onderwijs toekomstbestendiger te maken en blijvend op de kaart van Europese topinstellingen te plaatsen.

Binnen het Voorsprongfonds werd prioriteit gegeven aan **drie inhoudelijke speerpunten**, namelijk de verdere uitbouw van:

- een toekomstbestendig en wendbaar opleidingsportfolio;
- levenslang leren en
- digitale onderwijsvormen.

De redenering achter deze speerpunten is duidelijk. Als de economie, de arbeidsmarkt en de samenleving constant en steeds sneller evolueren, dan moet het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs flexibel mee kunnen transformeren. Een stevig en goed doordacht hoger onderwijsaanbod met een versterkte (internationale) samenwerking, meer gerichtheid op levenslang leren en de arbeidsmarkt en meer aandacht voor een kwaliteitsvolle instroom, doorstroom en uitstroom van studenten staat hierbij centraal.

¹ Dit is de Europese faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF), aangevuld met de Vlaamse Veerkracht.

² Daarvan werd 53,8 miljoen EUR gefinancierd vanuit Europa via RRF

De gehanteerde methodiek binnen het Voorsprongfonds was tweeërlei: enerzijds rolden de hoger onderwijsinstellingen acties uit op de korte termijn door het opzetten van projecten gericht op concrete ontwikkelingen met betrekking tot de thema's binnen de drie speerpunten. Daarbij werd samenwerking tussen de hogeronderwijsinstellingen sterk aangemoedigd. Anderzijds deden de instellingen, vanuit hun ervaringen met de projecten, aan visieontwikkeling voor de langere termijn. Alle projecten zijn steeds zo opgevat en uitgevoerd vanuit het idee investeren om op langere termijn te renderen. Elk project werd inmiddels duurzaam verankerd.

Hierbij werd ook de input van het ruimere veld van stakeholders meegenomen zoals het actieplan 'Koers zetten naar een lerend Vlaanderen' van het Partnerschap LLL, de uitkomsten van de (tijdelijke) werkgroep LLL, adviezen van de Vlaamse onderwijsraad (VLOR), , denkoefeningen van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (Vlhora)...

Voorliggende tekst is het resultaat van dat dubbele proces en is als volgt opgebouwd: hij vertrekt vanuit een weergave van de globale verwezenlijkingen van de Voorsprongfondsprojecten en schetst de transformerende kracht ervan voor het Vlaamse hoger onderwijs. Vanuit de 'lessons learned' komen we tot een visie op een toekomstbestendig hoger onderwijs in Vlaanderen, waarbij een wendbaar opleidingsportfolio en de inzet van digitale werkvormen ingrediënten zijn die bijdragen tot de verdere uitbouw van levenslang leren in Vlaanderen. In die zin zijn de drie speerpunten van het Voorsprongfonds onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken ze elkaar. Tot slot gaan we in deze nota dieper in op het gebruik van microcredentials als concreet instrument voor het bevorderen van levenslang leren.

2. Globale resultaten van de Voorsprongfondsprojecten

2.1. De uitbouw van een opleidingsportfolio dat toekomstbestendig en wendbaar is

Binnen het eerste speerpunt van het Voorsprongfonds werden de Vlaamse hogescholen en universiteiten uitgedaagd om hun opleidingsportfolio kritisch onder de loep te nemen. Ze konden ervoor kiezen om hun portfolio te analyseren op instellingsniveau, op instellingsoverschrijdend niveau of specifiek in het licht van de duurzame en toekomstbestendige (her)oriëntatie van het aanbod.

Om de samenwerking tussen hogeronderwijsinstellingen te bevorderen diende deze analyse, waar mogelijk, ook in samenwerking met andere instellingen te gebeuren. De analyses zorgden ervoor dat instellingen op een objectievere grond gesprekken met elkaar konden aangaan over het opleidingsportfolio en de regionale en maatschappelijke noden waaraan zij met hun opleidingsportfolio tegemoet willen komen.

Beleidsvoering rond het instellingseigen opleidingsportfolio

De meeste instellingen beschikten over analyse- en beleidskaders waarmee zij hun instellingseigen opleidingsportfolio kritisch konden evalueren en gericht vorm geven. Het Voorsprongfonds maakte het voor instellingen mogelijk om nieuwe kaders te ontwikkelen, of om bestaande kaders uit te breiden. Doordat het Voorsprongfonds de dialoog tussen instellingen stimuleerde hebben zij deze analyse- en beleidskaders ook explicieter met elkaar vergeleken of acties ondernomen om deze aan elkaar te relateren. Zo werkten de vrije hogescholen (Arteveldehogeschool, Karel de Grote Hogeschool, LUCA School of Arts, Odisee, Thomas More³, UCLL⁴ en ViVES⁵) samen aan een gemeenschappelijk kijkkader. De meeste instellingen hebben deze analyse- en beleidskaders duurzaam verankerd in hun interne kwaliteitszorgsystematiek, of hebben hiertoe concrete plannen.

³ Bij vermelding van Thomas More bedoelen we Thomas More Kempen en Thomas More Antwerpen.

⁴ Bij vermelding van UCCL bedoelen we UC Leuven en UC Limburg.

⁵ Bij vermelding van VIVES bedoelen we Katholieke hogeschool VIVES Noord en Katholieke hogeschool VIVES Zuid.

Deze kaders hebben zowel betrekking op het niveau van een instelling, als op het niveau van de individuele opleidingen. Universiteiten en hogescholen weten vandaag ook beter waar, binnen de structuren van hun instelling, de verantwoordelijkheid ligt om de opvolging van deze kaders te borgen. AP hogeschool stelde hiervoor bijvoorbeeld een vaste portfoliomanager aan. Vrije Universiteit Brussel creëerde dan weer specifieke curriculumvernieuwingsmandaten binnen opleidingen.

Om deze kaders handen en voeten te geven ontwikkelden verschillende instellingen gedurende de looptijd van het Voorsprongfonds **interactieve digitale tools** zoals dashboards die de verschillende eigenschappen van het opleidingsportfolio op overzichtelijke wijze samenbrengen. Aan deze tools kunnen in vele gevallen ook financiële data worden toegevoegd, zoals de kost van het ingezette onderwijspersoneel. Dankzij het Voorsprongfonds zijn instellingen beter gewapend om de strategische besluitvorming in de toekomst over het **opleidingsportfolio efficiënt en op data gebaseerd** te laten verlopen. De dashboards van Arteveldehogeschool, Odisee, UCLL en Universiteit Gent genereren bijvoorbeeld knipperlichten wanneer de programmatie suboptimaal lijkt te verlopen.

Een groot aandeel van de instellingen beschikt over een duidelijk **gedefinieerde set aan criteria en kwaliteitskenmerken** waaraan zij de toekomstbestendigheid van hun opleidingen toetsen. De toetsing gebeurt zowel voor bestaande opleidingen in het kader van interne kwaliteitszorgprocedures of curriculumhervormingen als bij de conceptualisering en externe aanvraagprocedures voor een nieuwe opleiding. Het Voorsprongfonds was een katalysator voor instellingen om deze criteria scherp te stellen en aansluiting te laten vinden bij ruimere inzichten over duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Zo baseerde de Universiteit Gent zich op Europese beleidsagenda's en beleidsteksten over 21ste-eeuwse sociale, economische, ecologische, technologische en demografische veranderingen en formuleerde de universiteit vijf criteria waaraan hun opleidingen moeten voldoen om toekomstgericht te zijn.

Instellingsoverstijgende samenwerking voor een optimale regionale en maatschappelijke impact
Dankzij het Voorsprongfonds hebben instellingen beter zicht op de impact van hun **opleidingsfolio binnen de regio's** waarin zij actief zijn, alsook op de mate waarop dit portfolio afdoende kan inspelen op de **kennismaten in het werkveld**.

Zo organiseerden instellingen gedeelde initiatieven om studiekeuzers uit hun regio te informeren, zowel tijdens de initiële oriëntatie als bij een eventuele heroriëntatie. Verder werkten hogescholen en universiteiten samen om de **doorstroom tussen opleidingen** met verschillende kwalificatieniveaus binnen eenzelfde vakgebied of kennisdomein te verhogen via nieuwe schakelprogramma's, 'ritstrajecten', enz... Daarbij hadden zij in het bijzonder aandacht voor levenslang leren en de noden van de arbeidsmarkt.

Instellingen deelden ook intensiever de aanwezige expertise over een vakgebied, en werkten samen nieuwe opleidingen uit. Dergelijke samenwerking resulteerde bijvoorbeeld voor Universiteit Gent en Hogeschool Gent in het delen van opleidingsonderdelen tussen zowel de academische Bachelor biomedische wetenschappen en de professionele Bachelor in de biomedische I laboratoriumtechnologie, als tussen de Master of Science in de bewegings- en sportwetenschappen en de professionele Bachelor Voedings- en dieetkunde. In de toekomst hopen deze twee instellingen ook verkorte 'ritstrajecten' tussen bachelors te kunnen organiseren. Hogeschool PXL voorzag dan weer gelijkaardige 'ritstrajecten' tussen de beroepskwalificerende trajecten op niveau 5 bij opleidingscentrum Syntra en haar graduaatsopleidingen.

Eenzelfde samenwerking tussen hogeschool en de plaatselijke opleidingscentra, zij het minder geïntegreerd, werd opgezet door Hogeschool West-Vlaanderen en Syntra West. Ook LUCA School of Arts trachtte de grenzen tussen haar professionele en academische bacheloropleidingen te doorbreken door zes interdisciplinaire, niveau-, opleidings- en campusoverschrijdende docententeams te definiëren.

Enkele instellingen hebben ingezet op het versterken van hun relaties met specifieke secundaire scholen uit de regio en het secundair onderwijs in het algemeen. Bijzondere vermelding verdient daarbij een project van Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen dat de fundamenteen legde voor een voorbereidend 'zevende jaar' voor pioniersstudenten en studenten uit secundaire richtingen met arbeidsmarktfinaliteit.

Daarnaast hebben de hogescholen ook gezamenlijk twee acties ondernomen met een effect op de **lerarenopleidingen**. Meer specifiek werd de toeleiding naar de educatieve bachelors verder versterkt door de ontwikkeling van een Vlaanderenbreed remediëringaanbod voor studenten die niet slaagden voor de starttoets lerarenopleiding. Via **gedifferentieerde online trajecten** kunnen deze studenten zich nu zelfstandig voorbereiden op de opleiding. Instellingen exploreren op welke manier dit materiaal ook kan worden ingezet voor instromende studenten uit andere opleidingen. Voor de educatieve bacheloropleidingen sloegen de Vlaamse hogescholen verder ook de handen in elkaar om op het niveau van de Vlaamse Hogescholenraad een databank te realiseren waarin vakdidactisch materiaal voor leerkrachten voor nijverheidsvakken breed toegankelijk kan worden gemaakt. Meer algemeen bracht het project de vakdidactici van de hogescholen, het werkveld en de pedagogische begeleidingsdiensten dichter bij elkaar om de toekomst van deze opleidingen en de nijverheidsdidactiek verder vorm te geven.

Tot slot hebben verschillende instellingen, op basis van de analyses en samenwerkingen, **(middel)langetermijnplannen** geformuleerd die hun opleidingsportfolio ook na de looptijd van het Voorsprongfonds zullen beïnvloeden. Zo geven bijna alle instellingen aan in de toekomst meer samen te willen werken door opleidingen beter op elkaar te laten aansluiten of door meer opleidingen en opleidingsonderdelen te delen. Hogescholen en universiteiten zeggen ook samen te willen kijken hoe leerladders kunnen worden vervolledigd en regionale lacunes kunnen worden ingevuld. Daartegenover staat het voornemen van instellingen om de **verkokering tussen opleidingen tegen te gaan** en dezelfde opleidingsonderdelen vaker in verschillende opleidingen op te nemen.

Een duurzaam en innovatief opleidingsportfolio

Dankzij de middelen uit het Voorsprongfonds formuleerden verschillende hogescholen en universiteiten **instellingsbrede competentieprofielen** die afgestudeerde studenten in staat moeten stellen volop te participeren aan een almaar veranderende maatschappij. Deze 21 eeuwse vaardigheden kregen verder vorm binnen de specifieke opleidingen en vertaalden zich in nieuwe leerresultaten. Vaak werden deze competentieprofielen ook expliciet verbonden met de hierboven beschreven criteria voor toekomstgericht curricula waaraan instellingen hun opleidingen toetsen. Dergelijke oefening zette de Erasmushogeschool Brussel bijvoorbeeld aan om instellingsbrede leerresultaten te ontwikkelen rond toekomstdenken en artificiële intelligentie. Hogeschool PXL hanteert zelfs drie concrete, instellingsbrede leerlijnen die elk van de door hen aangeboden opleidingen structureren op vlak van ondernemend, onderzoekend en internationaal en intercultureel handelen.

Professionalisering personeel

Om deze toekomstgerichte visie te verankeren in de onderwijspraktijk zetten instellingen in op diverse initiatieven waarmee opleidingsverantwoordelijken, docenten en onderwijsondersteunend personeel werden **geprofessionaliseerd**. Onderwijslabs waren de plaats waar deze toekomstgerichte principes in co-creatie en via hands-on begeleiding vorm kregen in de concrete onderwijsactiviteiten. Daarnaast konden instellingen via pilootprojecten tijdens de looptijd van het Voorsprongfonds ervaringen opdoen om deze implementaties in de toekomst door te voeren binnen het hele curriculum. Arteveldehogeschool en Karel de Grote Hogeschool rolden samen het LABS project uit waarbij studenten, onderzoekers en externe werkveldpartners tijd, middelen en ruimte krijgen om interdisciplinair aan de slag te gaan met VUCA uitdagingen en de instellingsbrede competenties (verder) te ontwikkelen. VIVES ontwikkelde drie transversale opleidingsonderdelen

over de sustainable development goals en verankerde deze transversaal in al haar curricula. Hogeschool Gent ontwikkelde een gelijkaardig instellingsbreed opleidingsonderdeel rond AI.

Onderwijsinnovatie

Specifiek voor het **studiegebied gezondheidszorg** creëerden verschillende instellingen nieuwe innovatieve onderwijsomgevingen. Universiteit Hasselt zette bijvoorbeeld een Multidisciplinair Lab voor intraprofessioneel leren en innoveren in revalidatietechnologie op. Universiteit Antwerpen investeerde in 3D technieken voor anatomisch onderwijs. De associatie KU Leuven, waaronder naast de Katholieke Universiteit Leuven ook de hogescholen LUCA School of Arts, Odisee, Thomas More, UCLL en VIVES vallen, zette diverse projecten op rond biomedische actoren voor de toekomst waarbij nieuwe competentieprofielen werden gedefinieerd, scenario's voor simulatieonderwijs werden gedeeld in een databank, en dure infrastructuur samen werd aangekocht of gedeeld. Katholieke Universiteit Leuven kon dankzij de middelen van het Voorsprongfonds gelijkaardige projecten opzetten rond Creatieve makers van de toekomst (in samenwerking met LUCA School of Arts) en Data Science voor Humane Wetenschappen, wat resulteerde in interdisciplinaire keuzevakken en online modules, maar ook in leergemeenschappen en plaatsen waar de universitaire gemeenschap rond deze domeinen kan samenkomen. Hogeschool West-Vlaanderen ontwikkelde een vergelijkbare reeks lessenspakketten rond data gedreven en digitale vaardigheden.

2.2. Levenslang leren binnen het hoger onderwijs versterken

De bestaande Vlaamse regelgeving biedt hogescholen en universiteiten reeds diverse mogelijkheden om in te zetten op levenslang leren. Toch scoort Vlaanderen vooralsnog onder het Europese gemiddelde op het vlak van participatie van volwassenen aan levenslang leren. Het Voorsprongfonds gaf dan ook een welkome impuls aan de instellingen voor hoger onderwijs en de sociale partners om, vanuit een **gedeelde visie op levenslang leren**, deze participatie te verhogen. Meer nog, het Voorsprongfonds bleek de aanleiding voor een systemische en duurzame omwenteling binnen het Vlaamse hogeronderwijsveld op het vlak van levenslang leren. De kloof tussen hogeronderwijsinstelling en levenslang lerende werd daarbij aanzienlijk verkleind. Daarbij werd de **sleutelrol van microcredentials**, zoals uitgewerkt op Europees niveau, expliciet onderschreven.

In de eindrapportering van de instellingen zijn **vijf duidelijke trends** waarneembaar.

Ten eerste was het Voorsprongfonds de aanleiding voor instellingen om hun **visie en beleid rond levenslang leren verder vorm te geven en te verankeren** in de instelling. Ze voerden portfolio-, competentie- en nodenanalyses uit, ontwikkelden kaders voor samenwerkingsovereenkomsten en maakten actieplannen om het aanbod uit te breiden. Instellingen traden daarbij ook buiten de muren van het hoger onderwijs door in gesprek te gaan met het werkveld en de bedrijfswereld. Opleidingen en instrumenten die vallen onder levenslang leren kregen een duidelijkere plaats in de instellingseigen kwaliteitssystemen.

Ten tweede werd het Vlaamse **aanbod voor levenslang leren** dankzij de middelen van het Voorsprongfonds **beter ontsloten**. Vrijwel alle universiteiten en hogescholen beschikken vandaag over een eigentijds platform waarop zij het aanbod rond levenslang leren presenteren, waarbij ze deze opleidingstypes een meer nadrukkelijke plaats geven naast het reguliere opleidingsaanbod. Verschillende instellingen zetten deze platformen vandaag ook in om studenten beter wegwijs te maken in informele vormen van levenslang leren, zoals MOOCs, lezingen, studiedagen, navormingen, leer- of expertgemeenschappen, enz. Instellingen communiceren ook beter over hun aanbod rond levenslang leren aan alumni. Twee instellingsoverschrijdende initiatieven verdienen daarbij een uitdrukkelijke vermelding. De Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, en Vrije Universiteit Brussel ontwikkelden samen een interuniversitair digitaal platform, de Nova Academy, waarop zij hun aanbod rond levenslang leren bundelen en gezamenlijk in de markt zetten. Een gelijkaardig instellingsoverschrijdend platform, Continue, werd ontwikkeld door de instellingen binnen de associatie KU Leuven. Ook andere instellingen werkten hiervoor samen, zij het meer achter de schermen.

Ten derde hebben instellingen bestaande, **praktische drempels voor levenslang leren verkleind**. Verschillende instellingen analyseerden of het huidige aanbod voldoende aansloot bij de noden en interesses van specifieke doelgroepen. Instellingen hervormden vaak samen inschrijvingstools en -processen en ontwikkelden gedeelde procedures voor de erkenning en attestering van reeds verworven competenties (EVC). Om meer studenten toegang te geven tot het aanbod deelden instellingen goede praktijken rond afstandsonderwijs met elkaar, wat resulteerde in nieuwe implementaties (zie ook speerpunt 3).

Ten vierde werd het **aanbod voor levenslang leren** tijdens de looptijd van het Voorsprongfonds sterk uitgebreid of werden daartoe veelbetekenende stappen gezet. Deze transformatie wordt in het bijzonder gekenmerkt door de structurele verankering van **micro-credentials** als instrument voor voortgezet onderwijs. Op het moment van rapportering worden in Vlaanderen meer dan **300 micro-credentials aangeboden**. Instellingen realiseerden dit door reeds bestaande leertrajecten als micro-credential aan te bieden, maar ontwikkelden tijdens de looptijd van het fonds ook een significant aantal nieuwe microcredentials en andere programma's van korte duur, of zetten deze in de steigers.

Ten vijfde versterkten enkele instellingen hun **relatie met de bedrijfswereld** als partner voor levenslang leren. Ze gaven vorm aan trajecten voor starters in het werkveld. Instellingen ontwikkelden kaders om de kwaliteit van werkplekken binnen duale leertrajecten te borgen. Daarnaast werd ingezet op vormingstrajecten voor stage- en werkplekmentoren. Verschillende instellingen creëerden nieuwe functies of omschreven nieuwe rolprofielen die medewerkers in staat moeten stellen om met een sterker mandaat het contact met het werkveld verder uit te bouwen.

2.3. Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

Tijdens het laatste decennium transformeerde het Vlaamse hogeronderwijsveld van een klassiek systeem met voornamelijk op campus instructief onderwijs naar een **hybride systeem** waarin diverse vormen van digitaal en afstandslernen mogelijk zijn en activerende werkvormen steeds meer gangbaar werden. Met de covid-19 crisis is deze evolutie in een stroomversnelling gekomen. De grote voordelen verbonden aan digitale en activerende onderwijsvormen, zoals het toegankelijke en meer inclusieve karakter, gebieden echter dat de huidige praktijken breder worden ingezet. Met het derde speerpunt gaf het Voorsprongfonds de incentive aan onderwijsinstellingen om enerzijds deze **nieuwe onderwijsvormen duurzaam en structureel te verankeren** en anderzijds hun **personeel verder te professionaliseren** in digitale didactiek en digitaal evalueren. De Vlaamse overheid nodigde hogescholen en universiteiten daarbij voorts uit om zoveel mogelijk goede praktijken met elkaar te delen.

Om beter grip te krijgen op zowel de uitdagingen als de opportuniteiten van digitalisering voerden verschillende instellingen een scan uit van hun curricula en opleidingsonderdelen. Daarnaast hielden een groot aantal hogescholen en universiteiten **reflectieoefeningen** over de mate waarin principes zoals blended learning, digitaal, afstands- en activerend onderwijs deel uitmaken van de onderwijsvisie van de instelling. Deze reflecties leidden vaak ook tot nieuwe beleidsteksten of **toepassingskaders** en zorgden ervoor dat digitale onderwijsvormen mee worden geëvalueerd binnen de **interne kwaliteitszorgprocedures**.

Diverse instellingen investeerden gedurende de looptijd van het Voorsprongfonds in het hervormen en verrijken van hun **digitale leeromgeving**. Online modules werden daarbij logischer en toegankelijker vormgegeven. Hogescholen en universiteiten ontwikkelden ook diverse **nieuwe adaptieve leerpaden** voor (instromende) studenten. Verder werden bijkomende functies ontwikkeld of aangeschaft en geïntegreerd in de leeromgeving, zoals nieuwe video(captatie)platformen, studentenapps, tijdsometers, digitale en online toetsplatformen, enz. Voor die laatste functionaliteit legde Katholieke Universiteit Leuven een databank aan met gemetadateerde toetsitems waaruit automatisch zowel formatieve als summatieve toetsen kunnen worden opgesteld. Verschillende instellingen organiseerden ook pilootprojecten rond *Bring your own device* onderwijs en evaluaties.

De omslag naar digitale onderwijsvormen vergde **investeringen in diverse infrastructuur**. Leslokalen werden uitgerust met flexibele en dynamische volgcamera's en geluidscapterende instrumenten. Dat meer lokalen van audiovisuele infrastructuur zijn voorzien heeft ook een grote impact op het potentieel van multilocatieleren en multicampus onderwijs. Verschillende leslokalen werden ook specifiek ingericht als hybride leslokaal, BYOD-leslokaal of simulatielokaal waarin studenten binnen geënsceeneerde contexten dieper kunnen leren. VIVES richtte de Flax Future Learning & Augmented Xperience, House of AI op, waarin ze met behulp van multimediale storytelling en nieuwe technologieën, zoals immersive experience, augmented reality en VR training studenten praktische competenties aanleren. De Flax is een fysiek belevingscentrum, specifiek ingericht voor deze nieuwe leervorm.

De digitale omslag maakte het instellingen ook mogelijk om hun **internationale banden** met het onderzoeks- en werkveld beter te benutten. Zo kan de Hogere Zeevaartschool vandaag gemakkelijker internationale gastdocenten en bedrijven betrekken bij hun onderwijsactiviteiten. Universiteit Antwerpen creëerde met haar COIL project een collaboratieve online onderwijsvorm waarbij studenten van verschillende universiteiten en culturele achtergronden digitaal samenwerken aan projecten of opdrachten. Verder hebben instellingen geïnvesteerd in audiovisuele opnamestudio's waarin docenten visueel en/of auditief leermateriaal kunnen vormgeven. Tevens werd er geïnvesteerd in audiovisuele opnamestudio's waarin docenten visueel en/of auditief leermateriaal kunnen vormgeven. Er werd ook steeds ingezet op ondersteuningsmateriaal om docenten te professionaliseren.

Al deze innovaties waren in veel gevallen het werk van **interdisciplinaire onderwijs(design)teams**, waarin informatici, onderwijstechnologen, onderwijsexperts en docenten elkaar konden vinden. Verschillende instellingen richtten hiervoor aparte structuren op zoals virtuele of fysieke onderwijslabs, innovatieraden, leergemeenschappen, enz.. Op instellingsoverstijgend niveau vinden deze professionals elkaar ook in het lerend netwerk van LNO², dat mede dankzij het Voorsprongfonds kon worden versterkt. Om medewerkers en docenten te professionaliseren werden nieuwe vormingen en professionaliseringsmodules ontwikkeld, met bijzondere aandacht voor startende docenten. Een mooi voorbeeld hiervan is de door Hogeschool PXL ontwikkelde digitale zelfscan, waarmee docenten hun eigen digitale skills in kaart kunnen brengen en op basis hiervan een gepersonaliseerd vormingsaanbod krijgen. Sommige instellingen investeerden daarbij ook in specifieke coaches en zowel technisch als didactisch ondersteunend personeel, soms ook op opleidingsniveau.

3. Invloed van het Voorsprongfonds op het opleidingsportfolio

3.1. Analyse van het opleidingsportfolio

Het merendeel van de Vlaamse instellingen voerde gedurende de looptijd van het Voorsprongfonds **een analyse** uit van het instellingseigen opleidingsportfolio. Zij putten daarvoor uit verscheidene informatiebronnen en hanteerden diverse analyse-instrumenten en methoden. Instellingen verzamelden allerlei kwantitatieve en kwalitatieve data; zij voerden literatuurstudies en deskresearch uit, organiseerden focusgroepen, en bevroegen hun doelpubliek, actoren uit het werkveld en alumni. Dankzij het Voorsprongfonds konden instellingen verder de nodige **technische tools** ontwikkelen ter ondersteuning van hun analyses, zoals digitale dashboards. Deze stellen instellingen in staat om verschillende parameters van hun aanbod ten opzichte van elkaar te vergelijken, waaronder het aantal opleidingsonderdelen, het aantal studenten t.o.v. het gewogen aantal studiepunten van een opleidingsonderdeel en de student-docentratio.

De hogescholen en universiteiten lichtten hun opleidingsportfolio door vanuit verschillende perspectieven en gebruikten daarvoor **diverse types analyse-instrumenten**. De interne strategische keuzes, procedures en capaciteiten van instellingen werden daarbij vrijwel steeds in relatie

geplaatst tot de externe kenmerken en noden van het werkveld, de regio en de bredere maatschappij. Verschillende hogescholen voerden hiervoor een fit-gap-analyse uit waarmee zij zowel de sterke aspecten van hun portfolio onderscheidden, als opportuniteiten identificeerden waarvoor zij toekomstige acties kunnen opzetten. Andere instellingen namen hun instellingsbrede competentieprofielen onder de loep en herformuleerden of herwerkten deze. Diverse instellingen maakten een omgevingsanalyse van het opleidingsaanbod en de noden binnen hun regio en het werkveld. UCLL voerde naast deze analyses eveneens een toetsing uit van de toekomstige betaalbaarheid, doceerbaarheid en studeerbaarheid (balansdriehoek) van haar portfolio. Erasmushogeschool Brussel analyseerde dan weer welke impact de recente hervormingen uit het secundair onderwijs kunnen hebben op de mate waarin het opleidingsportfolio van de hogeschool aansluit bij het secundair onderwijs.

Verschillende instellingen maakten tijdens de looptijd van het Voorsprongfonds niet enkel een bredere analyse van het opleidingsportfolio, maar genereerden ook rapporten **op het niveau van specifieke opleidingen**. Zoals hierboven reeds aangegeven konden deze opleidingsrapporten worden aangevuld met strategische data uit de nieuw ontwikkelde dashboards. Instellingen investeerden daarbij ook in vormingen waardoor opleidingsverantwoordelijken, kwaliteitszorgmedewerkers, curriculumontwikkelaars en andere betrokken actoren deze informatie zo goed mogelijk kunnen interpreteren. De instellingen kennen vandaag een **betere kennisdeling en professionalisering** over de grenzen van hun interne structuren voor strategisch portfoliomanagement. Thomas More hanteerde bijvoorbeeld een instellingsbreed toetsingskader met vijf criteria (maatschappelijke relevantie, bouwen van leerladders, doelmatigheid, internationalisering en onderwijskwaliteit) aangevuld met data, waarmee elke individuele unit van de hogeschool vervolgens het aanbod screende.

Processen die moeten leiden tot **strategische wijzigingen** aan het opleidingsportfolio werden dankzij het Voorsprongfonds verder geformaliseerd en geoptimaliseerd. Verschillende instellingen beschikken vandaag dan ook over een duidelijk stappenplan of draaiboek dat moet worden gevolgd bij de ontwikkeling van nieuwe opleidingen of nieuwe curricula. Vrije Universiteit Brussel voorzag een dergelijk model in haar CuSTm project, waarbij curriculumhervormingen nauwer worden verbonden aan de nieuwe onderwijsvisie van de universiteit en curriculumontwikkelaars verschillende vooraf bepaalde fases doorlopen. Ook Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen kon dankzij het Voorsprongfonds een nieuw opleidingsmanagementsysteem installeren met instrumenten als een omgevingsanalyse, opleidingsvormencatalogus, interne macrodoelmatigheid enz.

De analyses zorgden ook voor **een instellingsoverstijgende dialoog**. Instellingen kunnen op een objectievere grond gesprekken met elkaar aangaan over het opleidingsportfolio en de regionale en maatschappelijke noden waaraan zij met hun programmatiebeleid tegemoet willen komen. Het Voorsprongfonds heeft aanzienlijk bijgedragen tot een betere samenwerking tussen instellingen gebaseerd op complementariteit en de erkenning van de eigen accenten en sterktes. Voorbeelden hiervan zijn onder andere het Argendeal project tussen VIVES en Hogeschool Wes-Vlaanderen, de samenwerking tussen Universiteit Gent en Hogeschool Gent en het project 'vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen' van Arteveldehogeschool, Karel de Grote Hogeschool, LUCA School of Arts, Odisee, Thomas More, UCLL en VIVES.

Op basis van de analyses en samenwerkingen hebben verschillende instellingen **(middel)langetermijnplannen** geformuleerd, die hun opleidingsportfolio ook na de looptijd van het Voorsprongfonds zullen beïnvloeden. In deze *roadmaps* of actieplannen nemen hogescholen en universiteiten zich voor om verder initiatief te tonen rond verschillende werkpunten. Zo geven bijna alle instellingen aan in de toekomst meer samen te willen werken door opleidingen beter op elkaar aan te laten sluiten of door meer opleidingen en opleidingsonderdelen te delen. Hogescholen en universiteiten zeggen ook samen te willen kijken hoe leerladders (van kwalificatieniveau 5 tot en met 7) kunnen worden vervolledigd en regionale lacunes kunnen worden ingevuld. Sommige

instellingen geven ook aan te willen snoeien in het aantal keuzevakken en opleidingstrajecten zoals minoren en keuzetrajecten. Daartegenover staat echter het voornemen van instellingen om de verkokering tussen opleidingen tegen te gaan en dezelfde opleidingsonderdelen vaker in verschillende opleidingen op te nemen. Diverse instellingen verwijzen ook naar de nood om de educatieve bachelor- en masteropleidingen te versterken ten einde een grotere instroom aan studenten te bekomen. Ten slotte zeggen instellingen hun aanbod rond levenslang leren nog uit te willen breiden, met name via microcredentials.

3.2. Nieuwe opleidingen

De looptijd van de projecten van het Voorsprongfonds liep samen met de Vlaanderenbrede reflectie over landschap en gesprekken over het bestaande programmatiebeleid. Meer informatie hierover is te vinden in de Visienota in het kader van het Voorsprongfonds hoger onderwijs: landschap.

In termen van **volledige opleidingen** maakte het Vlaams opleidingsportfolio geen grote transformatie door. In schril contrast staan evenwel de **grote evoluties** die hebben plaatsgevonden **op het vlak van levenslang leren**.

De Universiteit Gent bracht elementen uit haar drie bestaande Master of Laws programma's samen in een Master of Laws die van start ging in het academiejaar 2023-2024. Daarnaast biedt de universiteit vandaag vier nieuwe postgraduaatsopleidingen, 80 nieuwe kort- en langlopende opleidingen, 71 nieuwe lezingen en studiedagen en 80 nieuwe microcredentials aan. Voor Universiteit Hasselt werd, buiten de context van het Voorsprongfonds, reeds eerder een groeipad vastgelegd dat de universiteit gedurende de looptijd van het fonds verder uitrolde. Daarnaast concretiseerde de universiteit haar plannen om het aanbod levenslang leren uit te breiden, onder andere door bijkomende pilootprojecten rond de ontwikkeling van microcredentials te financieren. Vrije Universiteit Brussel ontsloot sinds de periode van het Voorsprongfonds meer dan 60 nieuwe initiatieven rond levenslang leren, waaronder minstens 15 microcredentials. Ook Universiteit Antwerpen biedt vandaag een hele reeks nieuwe microcredentials die haar aanbod rond levenslang leren een nieuwe invulling geven. De universiteit voerde ook marktonderzoeken uit naar nieuwe postgraduataten. Net zoals de andere universiteiten kon ook Katholieke Universiteit Leuven dankzij de middelen van het Voorsprongfonds haar aanbod rond levenslang leren significant uitbreiden. De universiteit richtte de postgraduataten Toegepaste ethiek en Circulaire Economie en Duurzame Materialen in, alsook de Permanente Vorming met Getuigschrift (PVG) Technologie in de zorg. Verder ontwikkelde de instelling diverse microcredentials binnen de domeinen van de toegepaste ethiek (7) en filosofische vaardigheden (3). Daarnaast ontwierp men een *MOOC Global challenges for a sustainable society*, digitale leertrajecten voor datascience in de humane wetenschappen en diverse andere online modules en *summer schools*.

Ook binnen de Vlaamse hogescholen is er vooral een verandering waar te nemen binnen het aanbod levenslang leren. Daarnaast worden er evenwel ook **nieuwe bacheloropleidingen en graduaatsprogramma's ingericht of ontwikkeld**. Hogeschool PXL kon aan de start van het academiejaar 2023 – 2024 voor het eerst de professionele Bachelor Toegepaste Psychologie inrichten. Deze nieuwe opleiding kent drie afstudeerrichtingen: Arbeids- en organisatiepsychologie, School- en pedagogische psychologie en Klinische psychologie. De instelling biedt daarom zes nieuwe keuzetrajecten aan in diverse programma's. VIVES en Hogeschool West-Vlaanderen onderzochten binnen het project Argendeal hoe ze samen als partners beter kunnen inspelen op de noden van het regionale werkveld. Voor VIVES leidde deze oefening tot de opstart van de professionele bacheloropleidingen Media en entertainment business en de bachelor Human Resources Management. Vanaf september 2024 hoopt de hogeschool ook de bachelor Drone applications te kunnen inrichten. Hogeschool West-Vlaanderen startte in het academiejaar 2023-2024 met vier nieuwe opleidingen: het Graduaat Travel Support en de Bachelors Built Environment, Sociale Readaptatiewetenschappen en Human Resources Management. Op dit moment wordt er voor Hogeschool West-Vlaanderen de Toets Nieuwe Opleidingsprocedure doorlopen voor de bachelors Idea & Innovation Management en Cyber Security en de bachelor na bachelor Sustainable Energy Management. Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen beschikt vandaag over het nieuwe

postgraduaat ondernemen. Verder voert de hogeschool verschillende onderzoeken uit naar microcredentials, een graduaat in de biotechnologie en chemie, een graduaat praktijkassistent, en een postgraduaat *Be Sustainable in Gastronomy*. Odisee biedt het nieuwe Graduaat Hernieuwbare energiesystemen aan. Voor haar Graduaat Orthopedagogische Begeleiding loopt de toets nieuwe opleidingen. Samen met Hogeschool Gent en Arteveldehogeschool doorloopt de instelling momenteel de Toets Nieuwe Opleidingen voor de Professionele Bachelor Human Resources Management. Hogeschool Gent en Arteveldehogeschool richtten ook het duaal verkort brugtraject voor het graduaat Verpleegkunde in. Mede dankzij middelen van het Voorsprongfonds kreeg de geplande Bachelor in de Medische Technologie een positieve beoordeling in de macrodoelmatigheidsprocedure. Hogeschool Gent kon opnieuw beroep doen op middelen uit het Voorsprongfonds om de macrodoelmatigheidsprocedure voor te bereiden voor de instellingsoverschrijdende Master in Landschapsarchitectuur. Ook voor Arteveldehogeschool zorgde de positieve beoordeling van de macrodoelmatigheid van een Bachelor in de Medische Technologie ervoor dat de hogeschool de procedure Toets Nieuwe Opleidingen bij NVAO kon starten. Een gelijkaardig proces voltrok zich voor de professionele bachelor Human Resources Management. Dankzij middelen van het Voorsprongfonds kon UCLL haar aanbod rond levenslang leren uitbreiden. De hogeschool ontwikkelde vier nieuwe microcredentials. Verder biedt de hogeschool vandaag drie extra opleidingen aan via afstandsonderwijs: de graduaatsopleiding Programmeren en de postgraduaat ICT-coördinator en Onderwijstechnoloog. Daarnaast bereidde de instelling, dankzij middelen van het fonds, samen met Hogeschool PXL de aanvraag voor van twee nieuwe graduaatsopleidingen. Voor campus Leuven vroeg de hogeschool inmiddels ook twee nieuwe graduaatsopleidingen aan. In samenwerking met LUCA School of Arts werd dan weer een gezamenlijke aanvraag gedaan voor een nieuwe Professionele Bachelor Digital Arts & Entertainment. LUCA School of Arts zal dankzij de middelen van het Voorsprongfonds vanaf februari 2024 kunnen starten met de nieuw ontwikkelde microcredential Creative Skills: storytelling met beeld en video. Karel de Grote Hogeschool breidde de afstudeerrichting Artificiële Intelligentie van de professionele bachelor Toegepaste Informatica uit met nieuwe microcredentials. Erasmushogeschool Brussel ontwikkelde, in samenwerking met Vrije Universiteit Brussel, het postgraduaat toegepaste artificiële intelligentie. Daarnaast gaf de hogeschool nog vorm aan twee nieuwe microcredentials.

3.3. Aanpassingen van het bestaande aanbod

Het Voorsprongfonds maakte het voor hogescholen en universiteiten mogelijk om hun opleidingsportfolio intensief te **analyseren met het oog op rationalisering**. Het grootste deel van de impact van deze analyses zal evenwel pas over verschillende jaren duidelijk kunnen worden waargenomen; weloverwogen en structureel voorbereide hervormingen van het opleidingsportfolio vergen een aanzienlijke tijd. De meeste instellingen geven dan ook aan de interne reflectie over de rationalisering van hun aanbod de komende jaren te blijven voeren. Verder wijzen zij erop dat een groot deel van het opleidingsportfolio toekomstbestendig kan worden gemaakt door in te zetten op intracurriculaire hervormingen; instellingen besluiten eerder uitzonderlijk om volledige opleidingen of afstudeerrichtingen stop te zetten. Toch hebben er zich reeds gedurende de looptijd van het Voorsprongfonds verschillende veranderingen voorgedaan binnen het Vlaamse opleidingsportfolio.

Universiteit Antwerpen besloot de afstudeerrichting biochemie en biotechnologie binnen de educatieve master wetenschappen en technologie stop te zetten. Universiteit Gent bracht drie bestaande LLM-opleidingen samen onder één Master of Laws in de rechten die van start ging in het academiejaar 2023-2024. Verder werkt de universiteit aan nieuwe schakelprogramma's voor enkele masteropleidingen. Hogeschool Gent en Universiteit Gent beslisten om hun samenwerking tussen de Professionele Bachelor in Voedings- en dieetkunde en de Master Lichamelijke opvoeding en Bewegingswetenschappen rond het vormgeven van de minor 'voeding' stop te zetten. De opstart van enkele nieuwe opleidingen deed Hogeschool West-Vlaanderen besluiten om diverse keuzetrajecten af te bouwen en drie bachelorprogramma's volledig stop te zetten; de Bachelor Organisatie en Management, Bachelor Energiemanagement en Bachelor Netwerkeconomie. Verder

werkte de hogeschool samen met VIVES om voor de door hen aangeboden graduaatsopleidingen in Brugge en Kortrijk naar een complementair in plaats van concurrentieel aanbod te evolueren. Voor de graduaatsopleiding Systeem- en netwerkbeheer werd besloten om in academiejaar 24-25 te starten met een uitdoofscenario waarna het programma nog slechts zal worden aangeboden op één onderwijslocatie per stad en in onderling overleg zal worden georganiseerd. Daarnaast onderzoeken de instellingen of zij de graduaatsopleiding Internet of Things samen kunnen inrichten. Voor de graduaatsopleiding HR support zal ten slotte worden gekeken in hoe deze samen met de nieuw in te richten professionele bachelor Human Resource Management deel kan uitmaken van een kwalificatieniveau overstijgende leerladder. VIVES besloot ook om de bacheloropleiding Ecotechnologie stop te zetten. De nieuwe bachelor Human Resource Management zorgt ervoor dat VIVES de afstudeerrichting personeelswerk binnen de bachelor Sociaal werk en het keuzetraject HRM binnen de bachelor Organisatie en management afbouwt. Ook voor Arteveldehogeschool zorgt de nieuw ingerichte professionele bachelor in Human Resources Management ervoor dat het keuzetraject HR binnen de professionele bachelor Organisatie en Management geschrapt werd alsook de afstudeerrichting personeelswerk binnen de professionele bachelor Sociaal werk. Naar aanleiding van de doorlichting van haar opleidingsportfolio besloot ook Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen om verschillende afstudeerrichtingen uit te faseren. Vanaf academiejaar 2023-2024 wordt de afstudeerrichting Technisch-Commercieel Adviseur van de Professionele Bachelor Elektromechanica afgebouwd. De academische bachelor Drama zal vanaf academiejaar 2024-2025 een vernieuwd en ééngemaakt curriculum hebben, waardoor de huidige drie afstudeerrichtingen verdwijnen. Verder onderzoekt men of een eventuele uitfasing van de Professionele Bachelor Energiemanagement mogelijk kan zijn door verder te investeren in de afstudeerrichting klimatisering binnen de professionele bachelor elektromechanica. Hogeschool PXL besloot om naar aanleiding van de implementatie van nieuwe keuzetrajecten (zie hierboven) enkele bestaande trajecten af te bouwen. Het keuzetraject International Business binnen de afstudeerrichting Marketing van de professionele bachelor bedrijfsmanagement wordt niet langer aangeboden. Binnen de keuzetrajecten van de professionele bachelor communicatie werden de masterclasses stopgezet. Thomas More dooft volgende programma's/trajecten uit: de bachelor na bachelor ouderencoaching, het graduaat Accounting Administration op campus Turnhout, het graduaat Sales Support in Geel en de afstudeerrichting Business & Languages binnen de bachelor Organisatie & Management. Enkele avondtrajecten worden vandaag ook niet langer door de hogeschool aangeboden. LUCA School of Arts werkte samen met Katholieke Universiteit Leuven en VIVES om de verkorte opleidingen voor zij-instromers te hervormen en aantrekkelijker te maken voor deze doelgroep. Mede in samenwerking met Odisee en Arteveldehogeschool optimaliseerde LUCA School of Arts het 'Traject 3D' binnen de professionele bachelor Visual Design, en exploreerde de instelling hoe het traject ook kon worden aangeboden als dagonderwijs. Katholieke Universiteit Leuven verving haar verkorte bachelor wijsbegeerte, oriëntatie ethiek, door gelijkwaardige micro-credentials. Karel de Grote Hogeschool ten slotte analyseerde haar aanbod rond levenslang leren en besloot enkele aangeboden trajecten uit haar academie te schrappen.

4. Beleidskader voor het versterken van levenslang leren in het hoger onderwijs

Zoals hierboven reeds werd beschreven, maakte het Voorsprongfonds de weg vrij voor het versterkt inzetten op levenslang leren binnen het hoger onderwijs. Vooral inzake **microcredentials** heeft zich binnen Vlaanderen een **Copernicaanse revolutie** afgespeeld. We komen daar verder in deze tekst op terug.

Alvorens over te gaan tot een beleidskader inzake levenslang leren, herhalen we de **definitie van levenslang leren** zoals die ook door de Europese Commissie en het Partnerschap Levenslang leren wordt onderschreven.

Alle leeractiviteiten (formeel, non-formeel en informeel leren) die gedurende het hele leven van een volwassene worden ontplooid om kennis, vaardigheden en competenties vanuit een persoonlijk, burgerlijk, sociaal en/of werkgelegenheidsperspectief te verbeteren. De intentie of het doel om te leren is het kritieke punt dat deze activiteiten onderscheidt van niet-leeractiviteiten (Europese Commissie, 2001). Onder levenslang leren verstaan we alle vormen van leeractiviteiten die volwassenen na voltooiing van hun initiële opleiding ongeacht welk niveau (met inbegrip van het hoger onderwijs) volgen (Europese Commissie, 2006).

Uitgaande van bovenstaande definitie en rekening houdend met de bevindingen tijdens het Voorsprongfonds, werden enkele principes uitgewerkt voor een beleidskader voor levenslang leren binnen het hoger onderwijs:

- Levenslang leren in het hoger onderwijs bevindt zich niet op een eiland.

De instellingen hoger onderwijs zijn door hun expertise, excellentie en bestaande kwalitatieve opleidingsaanbod bij uitstek de ideale speler om samen met andere spelers volop de kaart van levenslang leren te trekken. Naast de instellingen voor hoger onderwijs zijn er **tal van andere aanbieders van levenslang leren in Vlaanderen**. Hierbij denken we aan onderwijsactoren zoals de Centra voor Volwassenenonderwijs en de scholen voor Deeltijds Kunstonderwijs, maar ook aan actoren in de sector van Werk en Sociale economie zoals Syntra, VDAB, sectorfondsen en privé-actoren. Het beleid inzake levenslang leren overstijgt dan ook het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en vereist samenwerking met andere beleidsdomeinen en overheden. Al in 2020 heeft de Vlaamse Regering daarom het Platform Levenslang Leren opgericht. Het Partnerschap kreeg de opdracht om van Vlaanderen een lerende samenleving te maken. Het Voorsprongfonds bouwt verder op deze ingeslagen weg.

Naast coherentie met andere aanbieders, moet een Vlaams beleid rond levenslang leren in hoger onderwijs ook sporen met het reeds bestaande, reguliere hogeronderwijsaanbod. Hierbij moet in het bijzonder aandacht geschonken worden aan doorstroom en **erkenning van eerder verworven kwalificaties en competenties (EVC)**.

Tijdens de projecten Voorprongfonds werd duidelijk dat een proces van samenwerking op korte tijd tot kwaliteitsvolle resultaten leidt en de samenwerking tussen instellingen bevordert. Het proces van de opmaak van een ontwerp van afsprakenkader rond microcredentials (zie verder) heeft ook aangetoond dat dit mogelijk is. Het betrekken van zowel de arbeidsmarkt, middenveldorganisaties als de lerenden zelf zijn hierbij echter cruciaal. In de toekomst dient er over gewaakt te worden dat deze actoren worden betrokken bij het verdere beleid.

- Bij de verdere uitrol van levenslang leren in het hoger onderwijs, moet blijvend ingezet worden op de sterktes van het hoger onderwijs.

Het hoger onderwijs kenmerkt zich vandaag door hoogstaand onderwijs, onderbouwd en gelinkt aan onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. Alle onderwijsactiviteiten zijn onderhevig aan een interne en externe kwaliteitscontrole, volgens de Europese *Standards and Guidelines for Quality Assurance*⁶ en zijn ingeschaald in het Vlaams Kwalificatiekader. Al deze elementen vormen samen een kwaliteitslabel voor hoger onderwijs. Deze elementen zijn vandaag van toepassing op het reguliere aanbod voor hoger onderwijs, maar bij de verdere uitrol van het beleid rond levenslang leren zal, in overleg met de instellingen, bekeken moeten worden hoe deze elementen ook een rol kunnen spelen in het aanbod levenslang leren. Hierbij is het uitgangspunt dat de activiteiten die hogeronderwijsinstellingen organiseren, m.i.v. microcredentials, in het kader van levenslang leren, even hoogstaand en kwaliteitsvol moeten zijn vormgegeven als het reguliere aanbod.

⁶ <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>

- Nieuwe initiatieven rond levenslang leren vragen ook voldoende aandacht voor ondersteuning van docenten en lerenden.

Het Voorsprongfonds heeft duidelijk gemaakt dat als de instellingen voldoende tijd en ruimte krijgen voor nieuwe initiatieven, deze snel uitgerold kunnen worden. Echter, deze uitrol moet geflankeerd worden door ruimte en tijd voor docenten om zich te professionaliseren en zich aan te passen aan een nieuw publiek van lerenden. Ook voor de lerenden zelf moet er een gepaste ondersteuning voorzien worden. Hierbij is aandacht nodig voor leerloopbaanbegeleiding, het aanbieden van informatie over aanbieders heen en het omgaan met digitale tools.

- Vlaanderen onderschrijft de Europese ontwikkelingen rond levenslang leren en meer bepaald inzake microcredentials.

De Europese Commissie publiceerde op 25 mei 2022 een *aanbeveling betreffende een Europese benadering van microcredentials voor een leven lang leren en inzetbaarheid op de arbeidsmarkt*⁷. Met deze aanbeveling werden microcredentials gelanceerd in Europa en sindsdien zijn ze niet meer weg te denken uit het Vlaamse en internationale (hoger)onderwijsdebat. Ook in Vlaanderen hebben de onderwijsactoren zich recent over dit thema gebogen binnen de werkzaamheden van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR). Die Raad publiceerde haar advies *Microcredentials in Vlaanderen* in oktober 2023 ⁸(zie verder).

- 4.1. Concretisering van het beleid: een ontwerp afsprakenkader voor microcredentials als instrument voor levenslang leren

Recente ontwikkelingen met betrekking tot microcredentials in Vlaanderen

Microcredentials hebben een groot potentieel in het aantrekken van levenslange leerders en zijn in die zin een belangrijk instrument om het beleid inzake levenslang leren verder vorm te geven. In haar advies formuleert de VLOR het als volgt: *‘De Vlor wil met dit advies ondersteunen dat microcredentials een positieve impact kunnen hebben op de deelname aan het levenslang én levensbreed leren in Vlaanderen. Microcredentials kunnen een stimulans betekenen voor de opwaardering en actualisering van professionele vaardigheden, maar even goed voor de persoonlijke ontwikkeling van alle volwassenen.’*

Vlaanderen zette de voorbije jaren reeds voorzichtige stappen om microcredentials ingang te doen vinden in het hoger onderwijs, maar het is pas sinds het Voorsprongfonds dat het hoger onderwijslandschap in Vlaanderen de gelegenheid kreeg om het thema van de microcredentials echt te omarmen. Zo werd er **geëxperimenteerd** met nieuwe microcredentials, aan **visieontwikkeling** gedaan en kreeg het onderwerp ook de volle aandacht van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), die er zoals reeds vermeld een **advies** over publiceerde. In dat advies buigt de VLOR zich over de mogelijke implementatie van microcredentials in Vlaanderen en gaat na wat er nodig is op vlak van regelgeving, enz. om microcredentials in Vlaanderen verder te implementeren. Ook werkten de instellingen in de schoot van de werkgroep levenslang leren in co-creatie **een ontwerp van afsprakenkader** uit voor het gebruik van microcredentials (zie verder).

Definitie van microcredentials en de inbedding in de Vlaamse context

In juni 2022⁹ heeft de Raad van de Europese Unie haar aanbeveling over microcredentials gepubliceerd. Deze aanbeveling definieert een microcredential als volgt:

‘Micro-credential’ means the record of the learning outcomes that a learner has acquired following a small volume of learning. These learning outcomes will have been assessed against transparent and clearly defined criteria. Learning experiences leading to micro-credentials are designed to provide the learner with specific knowledge, skills and competences that respond to societal,

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9237-2022-INIT/nl/pdf>

⁸ [Microcredentials in Vlaanderen](#)

⁹ [A European approach to micro-credentials | European Education Area \(europa.eu\)](#)

personal, cultural or labour market needs. Micro-credentials are owned by the learner, can be shared and are portable. They may be stand-alone or combined into larger credentials. They are underpinned by quality assurance following agreed standards in the relevant sector or area of activity.

In Annex 1 van de Europese aanbeveling is een overzicht opgenomen van de **standaardelementen** die een microcredential moeten beschrijven.

Ook de twee volgende omschrijvingen zijn relevant voor de scopebepaling van microcredentials.

'Providers of micro-credentials' means education and training institutions and organisations, social partners (i.e. organisations representing workers and employers), employers and industry, civil society organisations, public employment services (PES) and regional and national authorities, and other types of actors designing, delivering and issuing micro-credentials for formal, non-formal and informal learning. This is without prejudice to regional and national legislation and circumstances.

'Learning settings' means the diverse, physical, online, blended, virtual and digital locations, contexts and cultures in which people learn, encompassing all settings in which formal, non-formal and informal learning can occur.'

Binnen Vlaanderen maakten we de keuze om **geen Vlaamse definitie** voor microcredentials op te stellen, maar verder te werken met de Europese definitie en de bijhorende set van standaardelementen. Het advies van de VLOR zegt hierover het volgende: *'De Vlor onderschrijft het belang van de standaardelementen die naar voren worden geschoven. Een heldere omschrijving van elk van deze elementen zorgt ervoor dat microcredentials ten volle hun potentieel kunnen waarmaken: ze kunnen op een transparante manier uitgewisseld worden tussen diverse onderwijsinstellingen en opleidingsverstrekkers in diverse contexten, ze kunnen gecombineerd worden in een groter samenhangend geheel ('stackability', cfr. definitie 'combined into larger credentials'), etc.'*

Wel dringen afspraken zich op over hoe bepaalde elementen toegepast zullen worden binnen het Vlaamse onderwijslandschap. Voor de toepassing van de definitie brengen we de bestaande opleidingen hoger onderwijs, of onderdelen daarvan, die voldoen aan alle elementen van de definitie van een microcredential, in kaart. In Vlaanderen gaat dit om een zeer groot deel van het hogeronderwijsaanbod:

- alle opleidingsonderdelen die deel uitmaken van een graduaats-, bachelor- of masteropleiding, bachelor-na-bachelor en master- na- masteropleidingen;
- de postgraduaatsopleidingen;
- een deel van het aanbod levenslang leren van de instellingen hoger onderwijs.

Aangezien schakel- en voorbereidingsprogramma's als doel hebben studenten toe te leiden naar een andere opleiding van het hoger onderwijs, beschouwen we deze niet als microcredentials.

Hoewel de definitie voor microcredentials breed is, en er in Vlaanderen reeds veel zijn, is het niet nodig om voor alle microcredentials nieuwe afspraken of regelgeving te maken. Voor het opnemen van afzonderlijke opleidingsonderdelen (vb. via een creditcontract) en postgraduatoren zijn bijvoorbeeld geen bijkomende afspraken nodig. Het bestaande decretale kader volstaat hier.

Voor **het aanbod levenslang leren** van de instellingen hoger onderwijs zijn bijkomende afspraken wel noodzakelijk. Dit aanbod vormt dan ook de scope van het beleidskader dat hieronder wordt beschreven.

Naar een afsprakenkader voor het gebruik van microcredentials

Dit voorstel van afsprakenkader werd opgemaakt in co-creatie door de instellingen hoger onderwijs en geeft een gemeenschappelijke visie weer. Het moet leiden naar meer transparantie rond het

begrip microcredentials om ervoor te zorgen dat lerenden en werkgevers zich een duidelijk beeld kunnen vormen van een micro-credential in het hoger onderwijs. Met deze afspraken wordt invulling gegeven aan de vraag van de Europese Commissie en de Vlor¹⁰ om een **gemeenschappelijk raamwerk** uit te werken rond het gebruik van microcredentials in Vlaanderen.

Dit kader is **niet- bindend noch verankerd in wetgeving**. Het verbiedt de instellingen niet om op een andere wijze een aanbod voor levenslang leren in te richten. Het afsprakenkader is enkel van toepassing op de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen maar het kan wel als inspiratie dienen voor andere aanbieders.

Het kader heeft als doel afspraken te maken over **het gebruik van de term microcredential, de positie van microcredentials ten opzichte van het opleidingsaanbod van de hogeronderwijsinstellingen, de kenmerken van een microcredential, de registratie van microcredentials en de certificering van microcredentials**. Naast deze elementen kwam ook de **kwaliteitsbewaking** van microcredentials ter sprake.

Het gebruik van de term microcredential

Hoewel de Europese definitie breder is, willen we de term microcredential binnen het hoger onderwijs voorbehouden voor een specifiek deel van het aanbod levenslang leren van een instelling hoger onderwijs dat voldoet aan alle verder beschreven criteria. De termen micro-degree en micro-master willen we in Vlaanderen niet gebruiken.

In het Vlaamse hogeronderwijslandschap kunnen we **4 types van microcredentials** beschrijven:

- Type 1: een combinatie van één of meerdere bestaande opleidingsonderdelen uit graduaats-, bachelor- en/of masteropleidingen¹¹;
- Type 2: een combinatie van één of meer bestaande opleidingsonderdelen uit graduaats-, bachelor- en/of masteropleidingen, aangevuld met nieuw en extra aanbod, specifiek voor levenslang leren;
- Type 3: bestaande inhouden uit graduaats-, bachelor- en/of masteropleidingen¹², samengebracht in een nieuwe microcredential (en dus niet volgens de bestaande opleidingsonderdelen);
- Type 4: nieuwe inhouden of inhouden van bestaande initiatieven levenslang leren samengebracht in een nieuwe microcredential.

In de verschillende types is de combinatie die gemaakt wordt steeds een doelbewuste selectie, met het oog op het beantwoorden van een individuele of maatschappelijke opleidingsnood. Postgraduatoren worden niet als microcredential beschouwd. Zij zijn vandaag voldoende onder de eigen terminologie bekend in het hogeronderwijslandschap. Bovendien worden deze opleidingen nog niet altijd ingebed in de interne kwaliteitszorgsystemen.

De positie van microcredentials ten opzichte van het opleidingsaanbod van de hogeronderwijsinstellingen

Microcredentials hebben als doel om kennis, vaardigheden en competenties bij te brengen aan de student, als antwoord op maatschappelijke, persoonlijke, culturele en/of arbeidsmarktnoden. Ze maken het hoger onderwijs toegankelijker voor studenten die liever geen lang programma opnemen, een bij- of omscholing willen volgen, hun kennis willen uitdiepen, ...

Voor het aanbod levenslang leren zijn er geen programmatieregels opgenomen in de regelgeving. Een instelling voor hoger onderwijs beslist autonoom wanneer ze een nieuwe microcredential wil programmeren en wanneer zij deze wil stopzetten, welke benaming deze heeft, welke onderwijstaal

¹⁰ [Drempels wegwerken voor het levenslang leren in het hoger onderwijs | Vlor](#)

¹¹ Incl. bachelor-na-bachelor en master-na-masteropleidingen.

¹² Incl. bachelor-na-bachelor en master-na-masteropleidingen.

van toepassing is en waar ze ingericht wordt, zolang deze inhoudelijk valt onder een studiegebied waarvoor de instelling onderwijsbevoegdheid bezit. Bij het stopzetten van een opleiding dient de instelling voldoende kansen te voorzien, zodat studenten die in deze microcredential ingeschreven zijn, deze kunnen afwerken.

De kenmerken van een microcredential volgens het onderlinge afsprakenkader

- de onderwijsbelasting van een microcredential wordt uitgedrukt in studiepunten (ECTS) en ligt normaal gezien tussen de 3 en de 20 ECTS. In uitzonderlijke gevallen kan hiervan worden afgeweken en kunnen er microcredentials zijn van meer dan 20 studiepunten. De bovengrenzen zijn gelieerd aan de regels rond de minimale opleidingsduur van een postgraduaat (20 studiepunten) of een master (60 studiepunten).
- Een microcredential kan fysiek, hybride of via afstandsonderwijs aangeboden worden. De hogeronderwijsinstelling houdt steeds rekening met het doelpubliek om de onderwijsvorm te bepalen.
- Een microcredential wordt omschreven door een set van leerresultaten. De inhoud van de microcredential wordt afgestemd op de noden van de lerende, het werkveld en de maatschappij. Deze worden vooraf meegedeeld aan de studenten. De leerresultaten worden ingeschaald in één van de niveaus van de Vlaamse Kwalificatiestructuur.
 - Voor een microcredential type 1 is het kwalificatieniveau hetzelfde als dat van de opleiding. Indien de bouwstenen van de microcredential uit opleidingen van verschillende kwalificatieniveaus komen, telt het kwalificatieniveau dat het grootste aandeel heeft. Bij een status quo maakt de instelling een keuze.
 - Voor de andere microcredentials dienen de leerresultaten steeds ingeschaald te worden.
- Binnen een microcredential worden de leerresultaten getoetst. De evaluatievorm wordt vooraf meegedeeld aan de studenten.
- Een hogeronderwijsinstelling zorgt voor gepaste begeleiding van studenten. Studenten die ingeschreven zijn voor een microcredential hebben in een ideale situatie toegang tot dezelfde diensten als graduaats-, bachelor- en masterstudenten, maar dit is niet steeds haalbaar. De instelling bepaalt een opleidingsaanbod op maat.
- De toelatingsvoorwaarden voor een microcredential kunnen vrij bepaald worden door de instelling. Gezien het karakter van microcredentials dienen zo weinig mogelijk beperkingen te worden opgelegd.
- Microcredentials zijn kwalificaties en kunnen gebruikt worden binnen een EVK-procedure om vrijstellingen aan te vragen.

De kwaliteitszorg van microcredentials

Bij het borgen van microcredentials zijn de onderwijsactoren het eens dat er voldoende aandacht moet zijn voor de diversiteit aan onderwijsinstellingen en opleidingsverstrekkers en voor de diverse vormen van microcredentials. De flexibiliteit die essentieel is aan het concept, is ook haar kracht en moet gevrijwaard blijven. Anderzijds moet de hantering van de definitie (inclusief standaardelementen) een garantie bieden op kwaliteit voor de lerenden. Er is daarbij niet noodzakelijk een bijkomende regulering nodig van de kwaliteitszorg van microcredentials. De interne kwaliteitszorg van het aanbod levenslang leren maakt deel uit van het onderwijskwaliteitszorgbeleid van de instelling. De instelling houdt hiervoor rekening met de standaarden en richtlijnen voor kwaliteitszorg in de Europese Hogeronderwijsruimte. Het aanbod van microcredentials van hogescholen en universiteiten valt, voor de externe kwaliteitszorg, binnen de scope van de instellingsreview.

De certificering van microcredentials

Vandaag is de certificering van microcredentials niet geregeld. De instelling reikt een eigen bewijs uit, dat niet door een andere instelling erkend moet worden, en ook niet geregistreerd wordt in de

LED-databank. Indien het om een microcredential van type 1 of 2 gaat, dan kan de student creditbewijzen ontvangen.

In het belang van de lerende, zal onderzocht worden op welke manier de certificering van een microcredential volgens een vaste structuur kan gebeuren. Daarnaast zal bekeken worden om voor microcredentials die onder het kwaliteitszorgsysteem van een onderwijsinstelling vallen dat deze eveneens in de LED-databank opgenomen worden. Ook de VLOR vraagt actie te ondernemen op dit punt. De wettelijke bepalingen rond diploma's en diplomasupplementen kunnen hier als basis genomen worden.

De registratie van micro-credentials

Vandaag de dag is de registratie van microcredentials in de databank hoger onderwijs niet mogelijk. Enkel indien het om een microcredential van type 1 of 2 gaat kan een inschrijving in een opleidingsonderdeel geregistreerd worden. Er zal worden onderzocht op welke manier deze situatie aangepast kan worden zodat een uniforme registratie van een microcredential in de databank hoger onderwijs mogelijk wordt en deze informatie op die manier kan doorstromen naar de LED-databank. Dit weliswaar enkel voor die microcredentials waar een kwaliteitszorgsysteem aan ophangt.

4.2. Verder stappen

Dit ontwerp van afsprakenkader mag worden gezien als een **eerste concretisering** van het ruimer beleid rond levenslang leren in het hoger onderwijs in Vlaanderen. Het vereist nog verder debat en grondige afstemming, niet alleen onder de instellingen voor hoger onderwijs maar ook met andere spelers op het terrein van levenslang leren. *'De Vlor is vragende partij om ook het gesprek aan te gaan over een bredere visie, in overleg met alle andere onderwijsinstellingen en opleidingsverstrekkers die ervaring hebben met leeractiviteiten van beperkte omvang en kleine (onderdelen van) opleidingen. Aanbieders van microcredentials functioneren binnen een verschillend kader, maar ondanks die diversiteit is het wenselijk om goed af te stemmen.'* Met deze passage uit haar advies toont de VLOR eensgezindheid onder de onderwijsactoren om actief met microcredentials aan de slag te gaan, ook buiten het (hoger) onderwijs. Het thema van microcredentials zal ook na het Voorsprongfonds hoog op de onderwijsagenda blijven staan. Getuige daarvan het feit dat het thema behandeld zal worden tijdens het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie in het voorjaar van 2024. Tijdens die periode organiseert Vlaanderen een *Flagship conference on Lifelong learning* waar microcredentials hoog aan de agenda staan.

5. Conclusie

Deze nota toont aan dat de resultaten van de acties binnen het Voorsprongfonds de verwachtingen sterk hebben overtroffen. De grote verdienste van het Fonds zit in het feit dat de hogeronderwijsinstellingen tijd, middelen en ruimte kregen om samen te experimenteren en diepgaand te reflecteren over hun toekomstbestendigheid. Zo hielden ze hun opleidingsportfolio tegen het licht, namen de relatie ervan met levenslang leren onder de loep en kwamen tot afspraken voor het gebruik van microcredentials.

De acties binnen het Voorsprongfonds leidden in een versneld tempo tot een onderbouwd beeld van hoe het hogeronderwijslandschap er kan uitzien en de positie die het hoger onderwijs kan bekleden binnen de context van levenslang leren. De samenwerkingsbereidheid tussen instellingen kreeg een *boost*, de visie op de toekomst werd opengetrokken en de weg er naartoe vrijgemaakt. Het spreekt voor zich dat het eindpunt niet is bereikt en dat er nog een hele weg voor ons ligt, maar de te hanteren criteria zijn verduidelijkt en de resultaten bieden voldoende fundamenten om op verder te bouwen. In die zin is het Voorsprongfonds geen eindpunt maar eerder een aanmoediging om op hetzelfde élan door te gaan.

De 18 instellingsverslagen zijn als bijlage bij deze mededeling toegevoegd

Bijlage 1: Arteveldehogeschool

Bijlage 2: Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen

Bijlage 3: Erasmushogeschool Brussel

Bijlage 4: Hogeschool Gent

Bijlage 5: Hogeschool PXL

Bijlage 6: Hogeschool West-Vlaanderen

Bijlage 7: Hogere Zeevaartschool

Bijlage 8: Karel de Grote Hogeschool

Bijlage 9: Katholieke hogeschool VIVES Noord en Katholieke hogeschool VIVES Zuid

Bijlage 10: Katholieke Universiteit Leuven

Bijlage 11: LUCA School of Arts

Bijlage 12: Odisee

Bijlage 13: Thomas More Mechelen-Antwerpen en Thomas More Kempen

Bijlage 14: UC Leuven en UC Limburg

Bijlage 15: Universiteit Antwerpen

Bijlage 16: Universiteit Gent

Bijlage 17: Universiteit Hasselt

Bijlage 18: Vrije Universiteit Brussel

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

**Gefinancierd door
de Europese Unie**
NextGenerationEU

**Gefinancierd door
de Europese Unie**
NextGenerationEU

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
AHS01	Via duaal brugtraject op de werkvloer van HBO5 verpleegkundige naar professionele bachelor in de verpleegkunde	x	
AHS02	VUCA competenties verwerven via interprofessioneel en authentiek leren via transdisciplinaire learning labs	x	
AHS03	Samenwerking via complementaire ritsprogramma's – ritstraject tussen de professionele bachelor in de logopedie en audiologie en de academische opleidingen logopedie en audiologie	x	
AHS04	Uitbouw van Artevelde Academy en KdG Academy	x	
AHS06	Innovatief en co-creatief blended learning verduurzamen in de hogeschool	x	
AHS06 BIS	Bijlage bij AHS06 LNO ² lerend netwerk onderwijs ondersteuners Vlaanderen		
AHS07	TL-LAB: transport en logistiek simulatielab en platform	x	
AHS08 & AHS08 BIS	Opleidingsportfolio analyse en strategie	x	
AHS09	Via nieuwe programma's inspelen op actuele onderwijsnoden: analyse van de maatschappelijke relevantie van en behoefte aan de opleiding professionele bachelor in de medische technologie	x	
AHS10	Ge(n)t Connected: naar innovatieve opleidingstrajecten in het sociaal agogisch studiegebied vanuit een future proof samenwerkingsmodel	x	
AHS11	Investeringsproject voor de digitale transformatie van het hoger onderwijs	x	
AHS12	Design-, media- & technologiepool Gent	x	
AHS501	Lerarenopleiding vakdidactiek		x
AHS502	Lerarenopleiding remediëring		x
AHS14(701)	Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen	x	

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?
Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Het Voorsprongfonds is een katalysator geweest voor Arteveldehogeschool om via 14 projecten haar [Toekomstplan 'De Makers van de wereld van morgen'](#) en haar onderwijsvisie te kunnen realiseren.

- In aansluiting op Mindshift één van het Toekomstplan 'een innovatieve en motiverende onderwijsbiotoop creëren' werd sterk ingezet op speerpunt 1 van het Voorsprongfonds 'het toekomstbestendig en wendbaar maken van het opleidingsportfolio'.
 - o Vooreerst werd samen met alle Vlaamse Katholieke Hogescholen gewerkt aan **een gemeenschappelijk kijkkader** waarmee het mogelijk wordt om af te toetsen of het instellingseigen opleidingsportfolio optimaal en rationeel georganiseerd is (AHS14(701)). Dit kijkkader wordt vanaf AJ 23-24 duurzaam ingebed binnen de interne kwaliteitszorg op niveau van de opleidingen, de expertisenetwerken en de hogeschool.
 - o Ten tweede vertaalde Arteveldehogeschool het zevende criterium van dit kijkkader 'doelmatige inzet van middelen' naar **een dashboard 'optimalisatie en rationalisatie'** dat op niveau van de opleidingen, de expertisenetwerken en de hogeschool knipperlichten genereert en het mogelijk maakt om data-driven beslissingen te maken over curriculumwijzingen, afbouw van aanbod of nieuw aanbod. Zo willen we evolueren van cost-aware, over cost-responsible naar cost-based curricula. (AHS08 en AHS08bis)
 - o Ten derde heeft Arteveldehogeschool in een aantal **proeftuinen** onderzocht hoe **(regionale) samenwerking met andere hoger onderwijsinstellingen** (UGent, HoGent, LUCA, alle Vlaamse professionele lerarenopleidingen) kan bijdragen tot
 - een betere profilering van het opleidingsaanbod (graduaat, professionele bachelor en master) voor kandidaat-studenten (AHS03)
 - vlotte overgangen tussen opleidingen (AHS10, AHS12) en
 - een doelmatige inzet van middelen door samen nieuw opleidingsaanbod of gezamenlijke vakinhouden te ontwikkelen (AHS01, AHS09, AHS501 en AHS502)
 - o Tot slot werd in samenwerking met KdG onderzocht hoe het opleidingsportfolio toekomstbestendiger kan gemaakt worden door een hogeschoolbrede uitrol van **LABS**. De LABS zijn hubs waar studenten, onderzoekers en externe werkveldpartners tijd, middelen en ruimte vinden om interdisciplinair VUCA uitdagingen op te (leren) lossen. Op deze wijze heeft Arteveldehogeschool een hefboom ontwikkeld om haar onderwijsvisie 2.0, die vanaf AJ 23-24 geïmplementeerd wordt, en waar de klemtoon ligt op de verwerving van transfereerbare skills en het leren omgaan met maatschappelijke uitdagingen, waar te maken (AHS02).
- Ter ondersteuning van Mindshift twee van het Toekomstplan 'de mozaïek van leren wen werken versterken' werd in samenwerking met KdG werk gemaakt van speerpunt 2: de verdere uitbouw van Levenslang leren. Vanuit de gedeelde visie dat we de eigen strategie op vlak van levenslang leren kunnen versterken door samen te werken, hebben Arteveldehogeschool en KdG **bouwstenen** ontwikkeld **die het beide partners mogelijk maken om het aanbod levenslang leren uit te breiden en te versterken**. Zo werd gewerkt aan een portfolio-analyse, een competentiekader, methodieken voor nodenanalyses en werkveldbevragingen, een Business Model Canvas, client journeys, een nieuwe inschrijvingstool, nieuw (gezamenlijk) opleidingsaanbod, enz. Deze bouwstenen stellen ons in staat om zowel de interne als externe positionering van Artevelde Academy te verstevigen naar de toekomst toe. (AHS04)
- Ter versterking van Mindshift drie 'kleurrijk en kansrijk studeren kreeg het speerpunt 3: versterkt inzetten op digitale werkvormen vorm. Via een doordachte inzet van digitale technologie wil Arteveldehogeschool niet alleen de leeromgeving voor studenten krachtiger vormgeven, maar haar onderwijs ook inclusiever maken zodat het toegankelijker wordt voor verschillende doelgroepen bv. werkstudenten.
 - o Om de beginsituatie in kaart te brengen werden **curriculum- en opleidingsonderdeelscans** ontwikkeld.
 - o Vervolgens werd aan de slag gegaan met lesgevers om de digitale transitie naar blended onderwijs mogelijk te maken. Speciaal daarvoor werd geëxperimenteerd met de **methodiek van designteams** waarbij onderwijstechnologen, onderwijsdeskundigen en lesgevers elkaar versterken. Deze methodiek zal in lijn met de onderwijsvisie 2.0 opgeschaald worden zodat meer opleidingsonderdelen blended herontworpen kunnen worden.
 - o Het Voorsprongfonds liet verder ook toe om fors te investeren in technologie. Zo richtte Arteveldehogeschool niet alleen **11 hybride onderwijsruimtes en twee opnamestudio's** in, ontwikkelde zij in co-creatie met studenten **een studentenapp (AHS11)**, maar werd er ook in

samenwerking met HoGent een **simulatielab** gebouwd waar studenten en werkveld via online games en VR bepaalde praktijkvaardigheden kunnen oefenen.

- Tot slot werd er sterk geleerd van elkaar over hoger onderwijsinstellingen heen via het lerend netwerk van LNO2 (AHS06, AHS07, AHS 06BIS)

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Arteveldehogeschool streeft naar optimalisatie en rationalisatie van het eigen opleidingsportfolio en heeft daarvoor een methodiek ontwikkeld om het huidige opleidingsaanbod te analyseren. Met behulp van een **dashboard 'optimalisatie en rationalisatie'** in de datahub van de hogeschool worden diverse parameters (studenten/studiepunten, opleidingsaanbod en student/staff ratio) gemonitord. Dit dashboard laat toe om data-driven analyses te maken over de doelmatige inzet van middelen en levert, in combinatie met andere relevante criteria uit **het kijkkader opleidingsportfolio** (bv. aansluiting arbeidsmarkt, inclusie, aansluiting levenslang leren, enz.), relevante informatie op die in de toekomst leidend zal zijn voor beslissingen in het kader van nieuw aanbod, afbouw van aanbod en optimalisatie van aanbod via curriculumwijzigingen.

Binnen het tijdsbestek van het Voorsprongfonds werden door de dienst Onderwijsbeleid van de hogeschool rapporten gegenereerd op niveau van elke opleiding, op niveau van elk expertisenetwerk en op niveau van de hogeschool met aanbevelingen voor rationalisatie en optimalisatie. Vanaf AJ 23-24 wordt de analyse van deze dashboards ingebed binnen de cyclus van de **interne kwaliteitszorg**.

- De criteria uit het 'kijkkader opleidingsportfolio' worden ingebed in het bestaande Kwaliteitskader Onderwijs van de hogeschool.
- De expertisenetwerkdirecteuren, de opleidingshoofden, de IKZ-medewerkers en coördinatoren onderwijsontwikkeling en digitaal leren worden geprofessionaliseerd om het dashboard 'optimalisatie en rationalisatie' correct te interpreteren.
- Opleidingshoofden zullen, onder regie van de expertisenetwerkdirecteur, een lange termijnstrategie op het opleidingsportfolio ontwikkelen (zie beslissing Directieteam 26 september 2023). De verwachting is dat deze strategie aanleiding zal geven tot meer doordachte curriculumwijzigingen en meer samenwerkingen binnen elk expertisenetwerk, over expertisenetwerken heen en met externe partners.
- Tot slot zal de nieuw opgerichte Arteveldebrede Portfoliocommissie, waarin alle expertisenetwerkdirecteuren o.l.v. de directeur onderwijs en onderzoek zetelen, de coherentie en transparantie van het opleidingsportfolio over expertisenetwerken heen hogeschoolbreed bewaken. Het is deze commissie die vertrekkend vanuit de hogeschoolbrede lange termijn strategie op het opleidingsportfolio, de finale adviezen zal geven aan de Academische raad, het Directieteam en het Bestuursorgaan over nieuw aanbod, afbouw van aanbod en optimalisatie van aanbod via curriculumwijzigingen.

De uitgevoerde analyses leverden in globo volgende informatie op:

- Bepaalde opleidingen hebben nood aan een grotere instroom (bv. lerarenopleidingen);
- Studenten nemen in bepaalde opleidingen een te beperkt aandeel studiepunten op. Dit zal door het verzameldecreet wellicht verbeteren. Voor de graduataten blijft dit een aandachtspunt, zeker als het gaat over werkstudenten;
- Er worden te veel aparte opleidingstrajecten voor doelgroepen binnen opleidingen ingericht. Er zijn Arteveldebrede afspraken nodig over trajectbenamingen en hun kenmerken. Er dient ook bekeken te worden hoe via een doordachte inzet van digitale werkvormen diverse leerwegen binnen één opleiding gecreëerd kunnen worden zonder totaal verschillende trajecten los van het modeltraject in te richten;
- Er worden nogal wat kleine (keuze)opleidingsonderdelen (minder dan 25 studenten) ingericht waarvan bekeken moet worden of ze al dan niet behouden moeten blijven dan wel of men verschillende groepen kan samen zetten om aan efficiëntie te winnen;
- Er kan nog winst gemaakt worden met het opzetten van schakels/ritstrajecten/heroriënteringstrajecten tussen bachelors, graduataten en masters;
- Er kan veel meer samengewerkt worden tussen opleidingen binnen de hogeschool om (keuze)vakken gemeenschappelijk aan te bieden;
- Bij het aanvragen van nieuw aanbod dient er systematisch gekeken te worden of er iets kan afgebouwd worden;

- Er kan nog meer samengewerkt worden over instellingen heen om het opleidingsaanbod beter te profileren naar kandidaat-studenten toe en daar waar mogelijk samen onderwijs te verstrekken ivf een doelmatige inzet van middelen;

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

- Binnen het project AHS09 Bachelor in de Medische Technologie is een macrodoelmatigheidsanalyse opgemaakt. De aanvraag voor deze opleiding werd goedgekeurd door de Commissie Hoger Onderwijs. De TNO werd ingediend bij de NVAO en het locatiebezoek wordt in de maand november verwacht.
- In de marge van het project Rationalisatie en optimalisatie werd de macrodoelmatigheid voor de professionele bachelor HRM opgestart in samenwerking met HOGENT en Odisee. Ook hiervan werd de TNO ingediend en verwachten we het locatiebezoek van NVAO op 26 oktober 2023.
- Tot slot is er binnen het project AHS01 Duaal brugtraject van HBO5 naar professionele bachelor in de verpleegkunde een gezamenlijk traject met HoGent ontwikkeld om de overgang tussen beide opleidingen te faciliteren.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

De aanvraag van de gezamenlijke opleiding PBA HRM heeft aanleiding gegeven tot de afbouw van het keuzetraject HR binnen de PBA Organisatie en Management en de afstudeerrichting personeelswerk binnen de PBA Sociaal Werk.

Het gebruik van het dashboard met bijhorende gedefinieerde knipperlichten is afgelegd bij de verschillende expertisenetwerkdirecteuren en opleidingshoofden. Verwacht wordt dat binnen de interne flow van aanvragen van curriculumwijzigingen in 2024 al een aantal quick wins aangevraagd zullen worden voor AJ 24-25. Op langere termijn verwachten we dat er binnen de hogeschool en daaropvolgend binnen elk expertisenetwerk een lange termijn strategie op het opleidingsportfolio ontwikkeld wordt (zie beslissing Directieteam 26 september 2023) waaraan toekomstige beslissingen in het kader van nieuw aanbod, afbouw van aanbod en optimalisatie van aanbod via curriculumwijzigingen getoetst zullen worden.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 26 10 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam AP Hogeschool
straat en nummer Lange Nieuwstraat 101
postnummer en gemeente 2000 Antwerpen
voor- en achternaam van de
gemachtigde voor de instelling Pascale De Groote, algemeen directeur
contactpersoon voor het plan Erwin Samson, algemeen beheerder: erwin.samson@ap.be, 03 220 57 02
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
AP1	Kwalitatieve curricula in een wendbaar opleidingsportfolio		x
AP2	Voorbereidend traject pioniers- en BSO-studenten	x	
AP4	Portfolio-based learning & assessment		x
AP5	Ontwikkeling centrum permanente vorming	x	
AP6	Mentorenopleiding		x
AP7	Digitale didactiek	x	
AP8	Versterking leerplatform	x	
AP8 BIS	Versterking leerplatform (BIS)	x	
AP9	LNO ²		x
AP501	Lerarenopleiding vakdidactiek		x
AP502	Lerarenopleiding remediëring		x

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

1) Een toekomstbestendig en wendbaar Vlaams opleidingsportfolio uitbouwen

In onze strategische doelstellingen schuift AP naar voor dat we bouwen aan een uniek en toonaangevend aanbod, waarmee we een antwoord bieden op de steeds veranderende noden in de maatschappij. Hiervoor reiken we elke AP'er de tools aan om volop te laten zien wat hij in zich heeft. De impact van de projecten in het Voorsprongfonds om dit te realiseren, was groot:

- Via **AP1 – kwalitatieve curricula in een wendbaar opleidingsportfolio** pasten we onze aanpak voor curriculumontwikkeling aan en is er een nieuwe manier van opleidingsmanagement geïnstalleerd. Dankzij de tools die in dit project ontwikkeld zijn, worden de departementen en Schools of Arts begeleid in het wendbaar samenstellen van hun opleidingsaanbod. Dankzij de vaste aanstelling van de portfoliomanager zijn we als hogeschool beter in staat om systematisch en evidence informed naar ons opleidingsaanbod te kijken. Dit resulteert niet enkel in een kwalitatief en wendbaar aanbod, maar gaat ook hand in hand met een rationeel aanbod. Dat geldt voor zowel de graduatoren, bachelors en masters, als voor opleidingen in het kader van levenslang leren (postgraduaten, micro-credentials en andere vormen van permanente vorming). Dankzij de experimenteerruimte die gecreëerd werd, heeft dit project geleid tot meer flexibele trajecten en hybride opleidingsvormen, het opstarten van nieuwe opleidingen (bv. de postgraduaat ondernemen) en zelfs het schrappen van opleidingen. Dit project speelde zich volledig af aan de kern van onze opleidings-programmatie en brengt ons opleidingsaanbod op een doordachte manier in beweging. Bovendien biedt het enorme kansen voor de uitbouw van ons aanbod in levenslang leren: AP1 is intussen perfect gekoppeld aan AP5 – de ontwikkeling van het centrum voor permanente vorming. Ook het nieuwe business center van AP zal de nieuwe werkwijze voor curriculumontwikkeling hanteren bij het samenstellen van het aanbod.
- Via **AP4 – portfolio based learning & assessment** konden we de eerste stappen zetten voor de ontwikkeling van portfolio-gebaseerde curricula. Portfolio's zijn uitermate geschikt om de groei van studenten in de tijd te bekijken en eerder opgedane ervaringen en competenties op een andere manier dan examens aan te tonen. Op die manier kunnen we elke AP'er de tools in handen geven om volop te laten zien wat die in zich heeft. Dankzij AP4 hebben we de implementatiegids als leidraad om hier verder mee aan de slag te gaan. Er is ook

intern bij AP een project opgezet rond “leeruitkomsten aantonen en valoriseren” dat hier verder mee aan de slag zal gaan. Ook op technisch vlak hebben we via AP4 enkele sprongen vooruit kunnen maken door de functionaliteiten van ons portfolioplatform te kunnen uitbreiden.

- Dankzij **AP2 – het voorbereidend jaar voor pioniers- en BSO-studenten** legden we de fundamenteën om een hogeschoolbreed traject (‘het zevende jaar’) op te zetten dat de doorstroom van pioniersstudenten en BSO-studenten in het hoger onderwijs bevordert. De inzichten uit het project worden meegenomen in werking van de studentenbegeleiders van AP, voor een gerichtere aanpak op maat van de specifieke noden van deze studenten.
- Beide projecten rond de lerarenopleiding (**AP501 - vakdidactiek en AP 502 - remediëring**) leverde ons extra inzichten op voor de ontwikkeling en ontsluiting van kwalitatief vakdidactisch materiaal en de mogelijkheden voor een remediëringstraject dat instappende studenten zelfstandig kunnen doorlopen. Dat laatste sluit uiteraard nauw aan op AP2 – het voorbereidend traject voor pioniers- en BSO-studenten.

2) Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen, incl. microcredentials;

Ook hier spelen we in op de strategische doelstelling om te bouwen aan een uniek en toonaangevend aanbod, weliswaar naar een bredere doelgroep, nl. ‘professionals’. Vanuit AP kiezen we om voor zowel studenten als professionals (als het eigen personeel) in te zetten op levenslang leren. Dankzij de projecten van het Voorsprongfonds, hebben we ook hier een doorstart in kunnen maken:

- Dankzij **AP5 – ontwikkeling centrum permanente vorming** is AP erin geslaagd een volledig nieuw business center op te zetten binnen de directie onderzoek en dienstverlening. Dit project legde de fundamenteën voor een nieuwe poot “AP for Professionals”, dat zich volledig richt op levenslang leren. Dankzij dit project kon AP het aanbod richting het werkveld stroomlijnen en uitbouwen met nieuwe opleidingen van allerlei vormen en formaten. Het project had daarmee zowel een organisatorische als strategische impact op AP.
- Met **AP6 - mentorenvorming** konden we het aanbod van AP for Professionals meteen verder invullen en de link leggen met het eigen onderwijs. We versterken niet enkel de mentor zelf, maar natuurlijk ook de authentieke leeromgeving voor onze studenten.

3) Versterkt inzetten op (digitaal) onderwijs.

AP kon met hulp van het Voorsprongfonds grote stappen vooruit nemen om de digitale slagkracht te verhogen. In de projecten waren zowel IT-ontwikkelingen opgenomen, als het bijspijkeren van de skills om hier op een kwalitatieve manier mee om te gaan. Dit gebeurde zowel op didactisch als technisch vlak:

- Met **AP7 – digitale didactiek** werd rechtsreeks in de opleidingen gewerkt om het blended onderwijs te versterken. Het onderwijzend personeel heeft een professionaliseringstraject doorlopen en kon rekenen op de coaches digitaal leren voor ondersteuning. Binnen dit project is een schat aan blended leermateriaal ontwikkeld en verspreid binnen de organisatie.
- Aansluitend kon AP dankzij de deelname aan **AP9 – LNO²** inspiratie opdoen en uitwisselen met andere hoger onderwijsinstellingen over de ervaringen met blended onderwijs, opgedaan binnen AP7 – digitale didactiek.
- Via **AP8 (en AP8 BIS) – versterken van het leerplatform** werd ingezet op de meer technische *back office*: het leerplatform werd versterkt op vlak van hard- en software en de (digitale) toegankelijkheid van ons leermateriaal werd aanzienlijk verbeterd.

Tussen de projecten onderling was een grote mate van kruisbestuiving. Ze waren allemaal wel op een manier aan elkaar gelinkt: de programmatieprocedure (AP1) wordt gebruikt binnen het nieuw centrum voor levenslang leren (AP5). De curricula die ontwikkeld worden bij het programmeren van een (nieuwe) opleidingen, doen dat met de bouwstenen voor blended leren (AP7) en op het vernieuwd performant leerplatform (AP8), Bovendien spelen alle projecten naadloos in op de realisatie van de onderwijsvisie binnen AP.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

In afwachting van het nieuw programmatiemodel, hebben we via Voorsprongfondsproject AP1 (kwalitatieve curricula in een wendbaar opleidingsportfolio) een nieuwe wijze van opleidingsmanagement geïnstalleerd. Zo kunnen we ervoor zorgen dat het toekomstige opleidingsaanbod meer kansen benut op vlak van interdisciplinariteit en wendbaarheid. Dankzij deze nieuwe werkwijze, kunnen we het huidig opleidingsaanbod en nieuwe opleidingsideeën rationeel analyseren aan de hand van een aantal stappen:

- Een omgevingsanalyse (opleidingsaanbod AP >< Vlaanderen en arbeidsmarktanalyse) opmaken, met hulp van de marktanalysetool
- Een geschikte opleidingsvorm kiezen, met hulp van de opleidingsvormencatalogus
- Een haalbaarheidsstudie uitvoeren, met hulp van de interne macrodoelmatigheid
- Een beoordeling opmaken, met hulp van een duidelijk proces voor beslissing en curriculumontwikkeling
- LLL-curricula uitwerlen, met hulp van een daartoe voorziene toolbox

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

- Het [postgraduaat Ondernemen](#) werd opgestart aan AP.
- Momenteel wordt een mogelijk Graduaat biotechnologie/chemie en een Graduaat praktijkassistent onderzocht via de nieuwe procedure.
- Tal van LLL-initiatieven worden vanuit de nieuwe procedure ondersteunt in het onderzoeken van hun macrodoelmatigheid en het beslissingsproces:
 - Postgraduaat Be Sustainable in Gastronomy
 - Microcredential Social Law
 - Microcredential Assurance
 - Microcredential sportvoeding
 - ...

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Er werd naar aanleiding van het project beslist over de afbouw van volgende afstudeerrichtingen:

- Vanaf AJ 24-25 zal de Academische Bachelor Drama haar 3 afstudeerrichtingen afbouwen. De opleiding gaat van start met een vernieuwd en ééngemaakt curriculum waarin studenten flexibel tussen keuzeopties kunnen kiezen.
- Vanaf AJ 23-24 bouwt de Professionele Bachelor Elektromechanica (departement Industrie en Omgeving) de afstudeerrichting Technisch-Commercieel Adviseur af.
- Binnen het departement Industrie en Omgeving onderzoekt men momenteel een eventuele afbouw van de Professionele Bachelor Energiemanagement en een versterking van de afstudeerrichting Klimatisering binnen de Professionele Bachelor Elektromechanica.
- Na onderzoek werd beslist om een mogelijke afbouw van het Graduaat Orthopedagogische Begeleiding (vestiging Mechelen) intern niet aan te vragen en het curriculum zo aan te passen dat het beter aansluit bij de vraag van het doelpubliek.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum dag 26 maand 10 jaar 2023

handtekening

voor- en achternaam

Pascale De Groote

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Erasmushogeschool Brussel
straat en nummer Nijverheidskaai 170
postnummer en gemeente 1070 Anderlecht
voor- en achternaam van de Dennis Cluydts (dennis.cluydts@ehb.be)
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Cynthia De Bruycker (cynthia.de.bruycker@ehb.be)
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
EHB01	Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio technologisch onderwijs in Brussel		✓
EHB02	Naar een uniek samenwerkingsverband voor een instellingsoverschrijdende masteropleiding landschapsarchitectuur		✓
EHB03	Transversale inbedding van artificiële intelligentie en toekomstonderzoek in onze curricula	✓	
EHB04	Portfolio-based learning en assessment		✓
EHB06	Toekomstgerichte multimedia & audiovisuele curricula i.s.m. het werkveld	✓	
EHB07	Een levenlang leren: Reflectietool voor attitudeontwikkeling bij graduaatsstudenten		✓
EHB08	Interdisciplinaire pakketten levenslang leren		✓
EHB09	Digitale didactiek en studeerbare leermaterialen	✓	
EHB10	Campusfaciliteiten voor online leeractiviteiten	✓	
EHB11	Virtual Labs	✓	
EHB12	LNO2 Lerend netwerk onderwijsondersteuners Vlaanderen		✓
EHB501	Lerarenopleiding Vakdidactiek		✓
EHB502	Lerarenopleiding Remediëring		✓

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Erasmushogeschool Brussel neemt zich in de lopende beleidsperiode (zie [SPE4](#)) voor om spel en experiment een plaats te geven in de zoektocht naar een inspirerende en toekomstgerichte leeromgeving. We beschouwen heel wat van onze Voorsprongfondspojecten als pilootstudies of experimenten die (verder) voeding geven aan ons algemeen (strategisch) en onderwijsbeleid.

Speerpunt 1: Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio

De projecten binnen speerpunt 1 (vooral EHB01) hebben geleid tot een beleidsproject waarin de versterking van onze relaties met het secundair onderwijs (in Brussel en de bredere regio) centraal staat. Daarnaast heeft project EHB03 geleid tot de ontwikkeling van Ehb-brede leerresultaten rond toekomstdenken en artificiële intelligentie.

Speerpunt 2: Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen

De uitkomsten van project EHB08 werden vertaald naar aandacht voor transdisciplinariteit in de vernieuwde onderwijsvisie van de hogeschool. De uitgewerkte competentieanalyse en het kader en model van samenwerkingsovereenkomst faciliteren toekomstige samenwerkingen (rond levenslang leren of daarbuiten). Dergelijke instrumenten maken het operationaliseren van onze eerste ("We maken de toekomst samen") en derde strategische doelstelling ("We gooien onze deuren open") mogelijk.

Speerpunt 3: Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

De uitkomsten uit de projecten onder speerpunt 3 geven voeding aan een vernieuwde visie op en aanpak van digitaal leren. De instrumenten die binnen de projecten ontwikkeld werden, stellen EhB in staat die visie ook meteen te vertalen naar de praktijk.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Er werden binnen het Voorsprongfonds geen projecten uitgevoerd waarin een analyse van het volledige opleidingsportfolio van EhB centraal stond. Wel heeft project EHB01 de mogelijkheden voor een sterker aanbod technologische opleidingen in het hoger onderwijs voor de Brusselse regio helder in kaart gebracht. Bovendien worden de uitkomsten van de projecten onder Speerpunt 1 meegenomen in een instellingsbrede oefening rond strategisch opleidingsaanbod. Ook de uitkomsten van de Voorsprongfondspromerijen van de andere Vlaamse instellingen onder Speerpunt 1 worden in die oefening meegenomen.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

De projecten van het Voorsprongfonds hebben aan EhB voorlopig geen aanleiding gegeven tot (het plannen van) nieuwe initiële opleidingen.

Het project EHB08 heeft wel ons aanbod rond levenslang leren beïnvloed. In dat project zijn twee microcredentials ([democracy: challenges and futures](#) en [preventieve gezondheid, voeding, beweging, ziekte- en infectiepreventie en mentaal welzijn](#)) en het postgraduaat [toegepaste artificiële intelligentie](#)) ontwikkeld in samenwerking tussen VUB en EhB.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

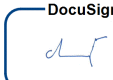
De projecten van het Voorsprongfonds hebben aan EhB voorlopig geen aanleiding gegeven tot (het plannen van) aanpassingen van het bestaande aanbod.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 24 oktober 2023

handtekening

voor- en achternaam Dennis Cluydts

**Gefinancierd door
de Europese Unie**
NextGenerationEU

[illegible]

Departement Onderwijs en Vorming

Afdeling Levenslang leren

Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95

E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be

Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

1

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Hogeschool Gent - HOGENT

straat en nummer Geraard de Duivelstraat 5

postnummer en gemeente 9000 Gent

voor- en achternaam van de gemachtigde voor de instelling Koen Goethals – Algemeen Directeur

contactpersoon voor het plan Robin Stevens – robin.stevens@hogent.be

(inhoudelijk) Bart Van Theemsche - bart.vantheemsche@hogent.be

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
HG01-PT01	Via ritstraject naar complementaire programma's: samenwerking professionele bachelor in de medische laboratoriumtechnologie en master in de biomedische wetenschappen.	x	
HG01-PT02	Via innovatieve opleidingstrajecten naar complementaire programma's. Samenwerking professionele bachelor in de voedings- en dieetkunde en master in de lichamelijke opvoeding en de bewegingswetenschappen.	x	
HG01-PT03	Via afstemming sterker inspelen op het werkveld. Samenwerking professionele bachelor in de logopedie en audiologie en master in de logopedische en audiologische wetenschappen.	x	
HG01-PT04	Via dual brugtraject op de werkvloer van HBO5-verpleegkunde naar professionele bachelor in de verpleegkunde.	x	
HG01-PT05	Via nieuwe programma's inspelen op actuele onderwijsnoden: analyse van de mogelijkheden tot het inrichten van de opleiding professionele bachelor in de medische technologie.		x
HG02	GE(N)T CONNECTED: naar innovatieve opleidingstrajecten in het sociaal-agogisch studiegebied vanuit een future proof samenwerkingsmodel.	x	
HG03	Toekomstgerichte kansen voor het hoger onderwijs in Aalst.		x
HG04	Portfolio-based learning & assessment.		x
HG05	Kwalitatieve curricula in een wendbaar opleidingsportfolio.		x
HG06	Transversale Inbedding van artificiële intelligentie en toekomstonderzoek in de curricula.	x	
HG07	Naar een inhoudelijk raamwerk voor een instellingoverschrijdende masteropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur.		Enkel met EHB (niet met UGENT)
HG08	TL-LAB: transport en logistiek simulatielab en platform.		x
HG09	De nomadische school of arts	x	
HG10	Een leven lang leren: reflectietool voor attitudeontwikkeling bij graduaatsstudenten.		x
HG12	Uitbouw HOGENT Education Learning Academy.	x	
HG13	Virtual IT Company	x	
HG14	LNO ² Lerend Netwerk onderwijs-ondersteuners Vlaanderen		x
HG501	Lerarenopleidingen Vakdidactiek		x

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Speerpunt 1: De uitbouw van een Vlaams opleidingsportfolio dat toekomstbestendig en wendbaar is

- Alle projecten uit dit speerpunt hebben geleid tot een intensieve samenwerking met andere instellingen. Het VSF was voor HOGENT de aanleiding om instellingen dichterbij elkaar te brengen en partnerschappen te ontwikkelen. Instellingen moeten functioneren als complementaire en elkaar versterkende instellingen waarbij studenten dankzij een flexibel en instellingsoverschrijdend opleidingstraject de vaardigheden en inzichten kan verwerven die op dat moment nodig zijn voor de eigen ontwikkeling en loopbaan. Dit resulteerde in het uitspreken van de intentie om ook na het VSF samenwerkingsverbanden op een duurzame manier te bestendigen met het oog op het gezamenlijk uitwerken van (delen van) opleidingen, informeren van studiekeuzers (HG02, HG03), het gezamenlijk uitwerken van initiatieven in het kader van een leven lang leren (HG01-PT02), of om inhoudelijke expertise te delen (HG03). HOGENT en UGent hebben samen de intentie uitgesproken om een goed en doordacht onderwijsaanbod te voorzien dat de opleidingsstructuur van het hoger onderwijs vernieuwt en de in- en doorstroom verhoogt. Zowel HOGENT als UGent willen dit bewerkstelligen door studieprogramma's te innoveren vanuit de samenwerking tussen opleidingen in verschillende kwalificatieniveaus en door daarnaast studieprogramma's te ontwikkelen die vertrekken vanuit de noden van het werkveld. Zo willen beide partijen inzetten op enerzijds innovatie en anderzijds levenslang leren. Beide partijen hebben de intentie uitgesproken om elkaar als volwaardige partner te erkennen en elkaar te ondersteunen in het ontwikkelen van complementaire en elkaar versterkende opleidingsprogramma's. Hoewel de geplande verkorte ritstrajecten tussen HOGENT-bacheloropleidingen en UGent in de projecten HG01-PT01 en HG01-PT02 op juridisch-financiële obstakels stuitte, werd een traject uitgewerkt waarbij er een wederkerige wisselwerking zal ontstaan tussen de studenten van UGent en HOGENT, waarbij bij beide instellingen via een keuzevak theoretische vakken worden opgenomen, zowel binnen de opleidingen Master of Science in de biomedische wetenschappen en de professionele Bachelor in de biomedische laboratoriumtechnologie (HG01-PT01), als binnen de Master of Science in de bewegings- en sportwetenschappen en de professionele Bachelor Voedings- en dieetkunde (HG01-PT02). Ook binnen de projecten (HG01-PT03) en HG2 was er een succesvolle samenwerking tussen de Bachelor- en Masteropleidingen van de Associatie UGent binnen het studiegebied van de logopedie en audiologie resp. sociaal-agogisch werk en is de aanzet gegeven voor een duurzame samenwerking. Voor de instellingsoverschrijdende Master in de landschapsarchitectuur werd een sterke basis op vlak van legistiek, organisatie en inhoud gelegd. HOGENT wil samen met Erasmushogeschool Brussel en een netwerk van Vlaamse en internationale partners de uitdaging verder aangaan om deze master te realiseren.
- De projecten HG01-PT04 en HG01-PT05 resulteerden in een nieuwe opleiding (HBO5 duale brugopleiding Verpleegkunde resp. professionele Bachelor in de medische technologie) die gezamenlijk met minstens een andere partner een opleiding werd uitgewerkt, en reeds is opgestart in academiejaar 2022-2023 (HG01-PT04) of zal opstarten in 2024-2025 (HG01-PT05).
- Andere samenwerkingen resulteerden in het gezamenlijk ontwikkelen van een digitale tool rond portfolio based learning (HG04) en rond de attitude van levenslang leren bij graduaatstudenten (HG10), een onderwijskundig stappenplan leven lang leren (HG05), of een gezamenlijk ontwikkeld instellingsbreed opleidingsonderdeel rond AI (HG06).

Speerpunt 2: Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen

Het hoger onderwijs mag zich niet beperken tot kennisoverdracht maar moet vanuit een integrale visie streven naar een creatieve combinatie van kennis en innovatief, nieuwsgierig en open denken. Leren is gericht op het verwerven en stimuleren van talenten, inzichten, kennis en vaardigheden die nodig zijn om het eigen carrièrepad een leven lang vorm te geven. Dit veronderstelt een attitudeswitch waarin opleiding en vorming niet meer verengd worden tot het verwerven van een diploma om de arbeidsmarkt op te gaan maar een cyclische vanzelfsprekendheid worden in functie van de voortdurende ontwikkeling van de eigen talenten en inzichten, de loopbaan en de eigen persoonlijkheid. Een leven lang leren is geen extraatje voor wie daartoe de tijd, zin en ambitie heeft maar wordt inherent aan het leven. En het hoger onderwijs heeft de opdracht om dit te faciliteren, om in haar organisatie de modaliteiten en flexibiliteit in te

bouwen die inspelen op de kennis- en vaardigheidsbehoeftes van zowel het individu, de maatschappij als het werkveld. Een aantal projecten droegen specifiek bij aan dit speerpunt:

- Er werden producten ontwikkeld (vb HG10) die werken aan de mindset van studenten die open staat voor een leven lang leren.
- In HG05 werd een concreet onderwijskundig stappenplan met methodiekenset ontwikkeld om opleidingen te ondersteunen in het ontwikkelen van een opleidingsaanbod in een leven lang leren.
- Er werden concrete plannen gemaakt met andere instellingen (vb. HG01-PT01, HG01-PT02, HG-PT03, HG02, HG03) om na het VSF verder samen na te denken over gezamenlijke initiatieven (vb. micro-credentials) in kader van LLL. In het project Ghent Connected (HG02) werd een gemeenschappelijke micro-credential HOGENT-UGent voorbereid die zal starten in september 2024.
- Binnen de context van de Nomadic School of arts (HG09) werden de vormen en mogelijkheden van micro-credentials en vormen van levens lang leren geïnventariseerd.
- Met de realisatie van de HOGENT Education Learning Academy (HG12) trekt HOGENT resoluut de kaart van onderwijsprofessionalisering voor de eigen lesgevers, onderwijsonderzoek en onderwijsinnovatie.

Speerpunt 3: Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

HOGENT wil blijvend inzetten op een doordachte mix van on- en offline onderwijs (MOOL) waarbij technologie ondersteunend wordt ingezet.

- Twee projecten resulteerden in innovatieve simulatielabs die een push zullen geven aan het simulatieonderwijs in de studiegebieden logistiek & transport (HG08) en IT (HG13) en waarbij vaardigheden in te oefenen in geënceneerde contexten die aanleiding geven tot diep en contextrijk leren.
- De impact van nieuwe technologieën op werkdomeinen op vaardigheden binnen curricula, kreeg een antwoord binnen het project rond artificiële intelligentie (HG06).
- Binnen het project Uitbouw HOGENT Education Learning Academy (HG12) werd geïnvesteerd ondersteunende infrastructuur. Er werden drie fysieke 'onderwijslabs' ontwikkeld op drie campussen waar HOGENT-lesgevers worden ondersteund in het aansterken van hun digitale competenties. Daarnaast ontwikkelden 3 professionele leergemeenschappen producten (stappenplannen, ...) rond online lesgeven, zelfreflectie in digitaal onderwijs en simulatieonderwijs. In de HOGENT Education Learning Academy komen onderwijsontwikkeling,-vernieuwing en – (digitale) professionalisering samen.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

HOGENT heeft de traditie om een sterk gerationaliseerde hogeschool te zijn. HOGENT gaat hier bewust en proactief mee aan de slag. Zo is het de keuze om resoluut te kiezen voor gezamenlijke professionele bachelors. Van één daarvan, de Bachelor in de medische technologie, werd de basis middels een macrodoelmatigheidsanalyse (HG01-PT05) gelegd tijdens het Voorsprongfonds. In HG07 werd de juridische, inhoudelijke en organisatorisch basis gelegd voor een instellingsoverschrijdende Master in de landschapsarchitectuur. Een andere instellingsoverschrijdende Bachelor in de HRM staat in de steigers vanuit een samenwerking tussen HOGENT, Arteveldehogeschool en Odisee. Deze valt echter buiten de focus van het Voorsprongfonds.

HOGENT wil een genetwerkte hogeschool realiseren en zoekt hiervoor naar opportuniteiten om samen opleidingen in te richten en samen opleidingen te realiseren. Op die manier zet HOGENT in op een nieuw gerationaliseerd verhaal. Het samen ontwikkelen van een nieuw opleidingsaanbod biedt tevens een kans om ook het bestaande aanbod in de toekomst verder te optimaliseren en te rationaliseren. Samenwerken is de sleutel om te benchmarken in een snel veranderende wereld. Met de inbedding van de graduaatsopleidingen in de HOGENT, heeft HOGENT heel wat omvormingen doorlopen wat resulteerde in een mooi aanbod van graduaatsopleidingen. De komst van dit nieuwe opleidingsniveau vraagt echter om een kritische blik op het aanbod van zowel de graduaats- als de bacheloropleidingen opdat onze studenten alle kansen krijgen om hun talenten optimaal te exploreren en hun, naast de meest optimale kansen op de arbeidsmarkt, ook maximale doorstroomkansen te bieden. Enerzijds hebben we dus nood aan nieuwe gezamenlijke bacheloropleidingen die een optimale doorstroom toelaten uit onze graduaatsopleidingen en anderzijds hebben we een doordacht aanbod nodig van zowel graduaats- als bacheloropleidingen die afgestemd zijn op de vragen van de arbeidsmarkt en de maatschappij. Er zijn 2 indicatoren die veelvuldig gebruikt worden om de graad van interne rationalisatie te kwantificeren:

- De gemiddelde schaalgrootte van de initiële bacheloropleidingen, uitgedrukt als een ratio tussen het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten in die opleidingen over de academiejaren t-7 en t-2 en het aantal georganiseerde bacheloropleidingen;
- De Soete-norm: een richtlijn die stelt dat in een bacheloropleiding minstens 115 studenten moeten ingeschreven zijn.
 - HOGENT heeft de bachelor na bachelor buitengewoon onderwijs (bachelor in het onderwijs: buitengewoon onderwijs) afgeschaft. Sinds 2013-2014 wordt de opleiding niet meer aangeboden. De voorzitter van de raad van bestuur van HOGENT nam deze beslissing op 11 juni 2012 (Intern gekend als B/VRZ/2012/DOW/1001).
 - HOGENT heeft de bacheloropleiding in het office management op de campus Aalst gradueel afgebouwd met ingang in het academiejaar 2017-2018 en sinds het academiejaar 2019-2020 wordt de volledige bacheloropleiding in het office management op de campus Aalst niet meer ingericht. De onderwijsbevoegdheid werd wel behouden. Het bestuurscollege van HOGENT nam deze beslissing op 21 januari 2017 (Intern gekend als B/BC/20172/ONDW/44162).
 - HOGENT heeft de afstudeerrichting logistiek management van de bacheloropleiding in het bedrijfsmanagement op de campus Aalst gradueel afgebouwd vanaf het academiejaar 2010-2011. Vanaf het academiejaar 2013-14 werd de afstudeerrichting niet meer ingericht. De onderwijsbevoegdheid werd wel behouden. De raad van bestuur van HOGENT nam deze beslissing op 21 april 2010 (Intern gekend als B/RVB/2010/DOW/1006).
 - HOGENT heeft vanaf het academiejaar 2017-2018 geen afstudeerrichtingen meer ingericht in de Bacheloropleiding in het sociaal werk. De onderwijsbevoegdheid werd wel behouden. Het bestuurscollege van HOGENT nam deze beslissing op 31 maart 2017 (Intern gekend als B/BC/2017/ONDW/46870).

Zowel bij het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per opleiding als bij het gemiddeld aantal studenten per opleiding zien we een constante stijging. Dit betekent dat de rationalisatiegraad er gestaag op vooruit gaat. Het gemiddeld aantal studenten ligt ongeveer 5,5 keer boven de Soete-norm.

Parallel aan de vele denkoefeningen binnen de context van het Voorsprongfonds, werkt HOGENT ook haar **programmatiebeleid** uit. De programmatie van een aanbod is een fundamenteel en strategisch proces dat HOGENT jaarlijks doorloopt. Hierbij zijn programmatie en rationalisatie onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een actuele en maatschappelijk relevante programmatie is een rationele programmatie. Dit kan betekenen dat HOGENT zowel opleidingen afbouwt, opleidingen fundamenteel hervormt als nieuwe opleidingen aan het aanbod toevoegt. Het HOGENT-programmatiebeleid heeft als primaire en globale doelstelling om als HOGENT over een actueel en maatschappelijk relevant programmatie-aanbod te beschikken. Het heeft drie doelstellingen:

- Een kader bieden (voor zowel bestuur als opleidingen) om beslissingen te maken over programmatie en rationalisatie
- Het financiële kader geven waarbinnen een actuele, maatschappelijk relevante programmatie mogelijk is en daarbij opleidingen tools bieden om de financiële implicaties van hun programmatie in te schatten
- Het proces, de rollen, de verantwoordelijkheden en de verantwoordelijken in programmatie overzichtelijk in kaart brengen.

In het programmatiebeleid worden tevens de criteria vastgelegd die als leidende principes voor een programmabeslissing gelden. Deze criteria zijn:

- Vervullen van maatschappelijke vragen en inspelen op arbeidsmarktbehoeften;
- Vervolledigen van de leerladder (VKS 5-6-7) en interne/externe verwantschap;
- Voldoende interesse vanuit een instroomanalyse;
- Organisatorische haalbaarheid en mogelijkheid

Tot slot bevat het programmatiebeleid ook een definiëring van de verschillende opleidingstypes, de financieringsbronnen, - tools en -kaders, en de beslissingsflow om tot (nieuwe) programmatie te komen. Het HOGENT-programmabeleid werd door het Bestuurscollege van HOGENT goedgekeurd op 8/9/2023.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Het project G01-PT04 resulteerde in een **duaal brugtraject Verpleegkunde** (in samenwerking met Arteveldehogeschool en UZ Gent). Het project HG01-PT05 resulteerde in een positieve macrodoelmatigheid voor een nieuwe **Bachelor in de Medische technologie**. Buiten de scope van het Voorsprongfonds werd ook reeds een informatiedossier ingediend voor deze opleiding dat intussen positief werd geadviseerd. De NVAO-dialoog met de opleiding is gepland in november 2023. De ambitie is om de opleiding te lanceren in academiejaar 2024-2025. Het project HG07 leidde tot een dossier macrodoelmatigheid, een legistieke analyse en een voorstel van studieprogramma voor de instellingsoverschrijdende **Master in Landschapsarchitectuur**.

Vanuit een rationeel aanbod heeft HOGENT nieuwe opleidingen eerder als uitzondering dan regel gezien. Er werd vanuit perspectief van rationalisatie en een heldere leerladder voor studenten, echter wel ingezet op **alternatieve programmatiemogelijkheden** zoals rits-trajecten. De geplande rits-trajecten stuitten in de projecten HG01-PT01 en HG02-PT02 op juridisch-financiële obstakels zodat ze niet kunnen worden doorgevoerd zoals gepland binnen de looptijd van het VSF. Desalniettemin werd een traject uitgewerkt waarbij er een wederkerige wisselwerking zal ontstaan tussen de studenten van UGent en HOGENT, waarbij bij beide instellingen via een keuzevak theoretische vakken worden opgenomen, zowel binnen de opleidingen Master of Science in de biomedische wetenschappen en de professionele Bachelor in de biomedische laboratoriumtechnologie (HG01-PT01), als binnen de Master of Science in de bewegings- en sportwetenschappen en de professionele Bachelor Voedings- en dieetkunde (HG01-PT02). In het project Gent Connected (HG02) werd een voorstel van verkort rits-traject tussen de Master orthopedagogie (UGent) en de Bachelor orthopedagogie uitgewerkt. Inhoudelijk werden er afspraken gemaakt over (1) een gemeenschappelijk (her)oriëntatietraject in modeltraject 1 van de professionele en academische bachelor in de Orthopedagogie(k) van HOGENT en UGent, (2) een traject waarin doorstroom tussen de opleidingen bachelor in de Orthopedagogie en Master of Science: Klinische orthopedagogiek en Disability studies gefaciliteerd wordt. Er werd bovendien een micro-credential voorbereid tussen HOGENT en UGent. In HG01-PT03 werd binnen het studiegebied logopedie audiologie een kader/architectuurnota uitgewerkt tussen de professionele (HOGENT en Arteveldehogeschool) en academische opleidingen van UGent.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Er is geen aanleiding tot het schrappen van graduaats- of bacheloropleidingen.

Binnen HG01-PT1 werden de verschillende constructies voor het verlengen van de samenwerking tussen de Bachelor in Voedings- en dieetkunde en de Master LO en Bewegingswetenschappen zoals die de voorbije 3 academiejaren doorging, op administratief, juridisch, en financieel vlak grondig doorgelicht. De oorspronkelijke bedoeling was een 'minor voeding' op een duurzame manier te integreren in de opleiding LO&BWS van de UGent, waarbij in belangrijke mate expertise werd aangeleverd door de HoGent. Er werd beslist om de huidige samenwerkingsovereenkomst tussen UGent en HoGent mbt de minor voeding stop te zetten. (liep tot en met academiejaar 22-23).

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

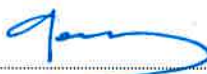
Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum dag 25 maand 10 jaar 2023.

handtekening

voor- en achternaam

KORN GOETINSE

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Hogeschool PXL
straat en nummer Elfde-Liniestraat 24
postnummer en gemeente 3500 HASSELT
voor- en achternaam van de **Ben Lambrechts**
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Wouter Hustinx
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
PXL-1	Future proof curricula @ PXL	x	
PXL-2	Flexibel aanbod 'level 5' i.s.m. Syntra		x
PXL-3	Doelmatig opleidingsaanbod	x	
PXL-4	PXL-Academy	x	
PXL-5	Mentorenopleiding		x
PXL-6	Boost voor starters in het werkveld		x
PXL-7	MiXed Learning	x	
PXL-501	Vakdidactiek nijverheid		x
PXL-502	Lerarenopleiding remediëring		x
PXL-LNO2	LNO ²		x

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Speerpunt 1: Een toekomstbestendig en wendbaar Vlaams opleidingsportfolio

Dankzij de initiatieven onder Speerpunt 1 hebben we gedurende de afgelopen twee jaar op Hogeschool PXL aanzienlijke vooruitgang geboekt op drie essentiële gebieden. Allereerst hebben we ons gericht op het 'future proof' maken van onze curricula. Ten tweede hebben we in samenwerking met Syntra een flexibel aanbod op niveau 5 mogelijk gemaakt. Ten derde hebben we kritisch gekeken naar ons bestaande opleidingsaanbod en op basis van deze kritische analyse keuzes gemaakt op vlak van een doelmatig opleidingsaanbod.

Deze inspanningen hebben geresulteerd in een versterking van ons opleidingsaanbod:

1. Binnen ons bestaande opleidingsaanbod aan Hogeschool PXL zijn we erin geslaagd om de kerncompetenties die we van cruciaal belang achten voor een 'future proof' curriculum te integreren in de curricula van al onze opleidingen. Hogeschool PXL leidt, eigen aan haar visie namelijk eXcellente professionals met persoonlijkheid op die beantwoorden aan de PXL-X-factor en zo bijdragen aan welvaart en welzijn in onze samenleving. We realiseren de X-factorcompetenties door middel van de drie hogeschoolbrede leerlijnen die de stabiele dragers zijn van het curriculum van elke opleiding, namelijk: ondernemend handelen, onderzoekend handelen en internationaal en intercultureel handelen. Om ervoor te zorgen dat onze curricula aan Hogeschool PXL inderdaad 'future proof' zijn, hebben we deze leerlijnen verrijkt met elementen zoals soft skills, duurzaamheid en taalvaardigheid. Bovendien hebben alle opleidingen hun curricula versterkt met inhouden eigen aan de digitale transformatie in de sector waartoe ze opleiden. Hiernaast werden er ook binnen elke opleiding mogelijkheden voorzien voor het flexibel organiseren van het curriculum.
- Om een brede betrokkenheid en gedragenheid binnen de gehele organisatie te waarborgen, hebben we bij de start van dit project thematische werkgroepen opgericht met vertegenwoordiging uit diverse opleidingen en diensten. Gebaseerd op de input van deze werkgroepen hebben we voor elk thema een visie- en beleidsdocument ontwikkeld met hogeschoolbrede doelstellingen die van toepassing zijn op elke opleiding binnen onze organisatie. Deze doelstellingen zijn geïntegreerd in de beleidsplannen van de opleidingen en maken deel uit van de kwaliteitscriteria binnen ons kwaliteitsborgingssysteem. Dit waarborgt dat elke opleiding zich inzet om deze doelstellingen voor een 'future proof' curriculum na te streven. De visie van Hogeschool PXL op kwaliteitsvol onderwijs, waarin onze junior-collega's opgeleid worden tot eXcellente professionals, is voor de opleidingen geconcretiseerd in negen kwaliteitskenmerken die de kenmerken omvatten waaraan elke opleiding dient te voldoen. Deze kwaliteitskenmerken werden herzien in functie van de resultaten van het project Future proof

curricula (PXL-1). De mate waarin een future proof curriculum wordt bereikt, wordt aan het einde van de beleidsperiode in elke opleiding beoordeeld aan de hand van de kwaliteitstoets, binnen Kwaliteitskenmerk 4: Curriculum.

2. Door gebruik te maken van het analyse- en adviesrapport 'Flexibele leerwegen naar een niveau 5 onderwijskwalificatie' en de 'Leidraad curriculummapping op niveau 5', hebben we onze opleidingen, met name de graduaatsopleidingen, kunnen ondersteunen bij het bieden van een flexibeler aanbod. Dit hebben we bereikt door afstemming tussen beroepskwalificerende en onderwijskwalificerende trajecten mogelijk te maken. Gedurende dit project hebben we de beroepskwalificerende trajecten op niveau 5 bij Syntra en onze onderwijskwalificerende trajecten (de graduaatsopleidingen) op elkaar afgestemd door middel van 'ritstrajecten'. Daarnaast hebben we een curriculummapping uitgevoerd tussen de voltijdse dagopleidingen bij Syntra en de graduaatsopleidingen bij Hogeschool PXL. Op deze manier kunnen we maximale ontwikkelingskansen bieden voor alle studenten en streven we naar de juiste student op de juiste plaats.
Dankzij de samenwerking tussen SyntraPXL en onze hogeschool kunnen we (her)oriëntatie van cursisten en studenten afstemmen op hun individuele behoeften. Na succesvolle afronding van een voltijdse Syntra-opleiding kunnen cursisten via een verkort traject doorstromen naar een verwante graduaatsopleiding bij Hogeschool PXL. Het Syntra-getuigschrift biedt cursisten de mogelijkheid om via een verkort traject bij Hogeschool PXL in te stromen in een verwante graduaatsopleiding en zo een hoger onderwijsdiploma te behalen. Omgekeerd kan Hogeschool PXL studenten heroriënteren naar een voltijdse dagopleiding bij Syntra, waar studenten vrijstellingen kunnen krijgen voor bepaalde modules op basis van behaalde credits bij Hogeschool PXL.
3. Door middel van een kritische analyse van het onderwijsaanbod van de Limburgse hogescholen in functie van maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften, hebben we een instrument ontwikkeld in de vorm van een doelmatigheidschecklist. De doelmatigheidschecklist ondersteunt ons bij het versterken van ons onderwijsaanbod. Deze versterking kan verschillende vormen aannemen, zoals het opzetten van aanbod voor levenslang leren, inhoudelijke aanpassingen aan bestaande curricula, het creëren van nieuwe keuzetrajecten of afstudeerrichtingen, of zelfs het aanbieden van nieuwe graduaats- of bacheloropleidingen, afhankelijk van de uitkomsten van onze analyse.
In januari 2022 heeft Hogeschool PXL vier macrodoelmatigheidsdossiers ingediend voor de aanvraag van een nieuwe opleiding. In deze dossiers zijn steeds de bevindingen uit onze analyse van de maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften meegenomen. Het dossier voor de aanvraag van de opleiding pBa Toegepaste psychologie werd goedgekeurd door de Commissie Hoger Onderwijs. Na een positieve beoordeling van NVAO wordt de opleiding pBa Toegepaste psychologie in september 2023 voor het eerst aangeboden.
In januari 2023 heeft Hogeschool PXL vier macrodoelmatigheidsdossiers ingediend voor de aanvraag van nieuwe opleidingen. Ook in deze dossiers werd er steeds beroep gedaan op de bevindingen uit onze doelmatigheidsanalyse. Helaas werden er slechts een heel beperkt aantal dossiers goedgekeurd door de Commissie Hoger Onderwijs, waardoor deze opleidingen niet zijn opgestart. Tegelijkertijd hebben op basis van de input van onze doelmatigheidsanalyse zes bestaande opleidingen hun curriculum versterkt door de introductie van nieuwe keuzetrajecten.

Speerpunt 2: Levenslang leren

Dankzij de inspanningen onder Spoorpunt 2 hebben we succesvol een opleidingscentrum tot stand gebracht, waarmee we onze doelstellingen op het gebied van levenslang leren en maatschappelijke dienstverlening hebben kunnen realiseren. Dit centrum draagt de naam PXL-NeXt, in plaats van de benaming PXL-Academy zoals oorspronkelijk vermeld in de aanvraag.

Op donderdag 9 juni 2022 is PXL-NeXt officieel gelanceerd met als doel professionals de gelegenheid te bieden om hun kennis en vaardigheden te versterken. Onze ambitie is om PXL-NeXt te laten uitgroeien tot dé referentie op het gebied van levenslang leren en het versterken van competenties, toegankelijk voor iedereen die het beste uit zichzelf wil halen, zowel op professioneel als persoonlijk vlak, zowel voor individuen als organisaties. Met PXL-NeXt zetten we een tandje bij in de uitbreiding van ons aanbod op het gebied van levenslang leren.

Bij PXL-NeXt streven we naar het creëren van een cultuur waarin voortdurend leren en deelnemen aan educatieve programma's na het verlaten van de traditionele schoolomgeving als vanzelfsprekend worden beschouwd. Levenslang leren wordt gezien als een attitude, waardoor studenten al tijdens hun opleiding de mogelijkheid hebben zich te verdiepen in specifieke vakgebieden en contact te leggen met experts.

Binnen PXL-NeXt bieden we een helder en relevant portfolio aan van (online) micro-credentials en micro-degrees, diverse online community's, een internationaal aanbod van MOOCs in het Engels, opleidingen in afstand...

In het aanbod van PXL-NeXt zijn de mentorenopleiding en de opleiding Boost voor starters in het werkveld opgenomen. Beide opleidingen zijn uitgewerkt in het kader van het een voorsprongfondsproject (PXL-5 en PXL-6). De mentorenopleiding richt zich op het ondersteunen van mentoren in het werkveld in hun opdracht als begeleider en medebeoordelaar van de student tijdens het werkplekleren. De opleiding Boost voor starters in het werkveld biedt pas afgestudeerde graduaats- en bachelorstudenten/(young)

professionals een leertraject aan dat hen ondersteunt bij de eerste stappen in het werkveld. We beogen hen hiermee een boost te geven bij de start en ook goesting te geven voor levenslang leren.

Binnen elk departement is een coördinator Levenslang Leren aangesteld, die fungeert als het centrale aanspreekpunt voor levenslang leren binnen hun specifieke vakgebied. Deze coördinatoren staan in voor het identificeren van de behoeften op het gebied van levenslang leren en zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen en aanbieden van relevante opleidingsprogramma's binnen hun departement. Vanaf het academiejaar 2022-2023 is de Domeingroep Levenslang Leren opgericht. Deze domeingroep wordt voorgezeten door het diensthoofd Onderwijsontwikkeling en Onderwijsadministratie, samen met de adviseur Levenslang Leren. De leden van deze domeingroep omvatten de directeur van PXL-NeXt, de directeur Onderwijs en Studentenbeleid van Hogeschool PXL, de coördinatoren Levenslang Leren van Hogeschool PXL, en de verantwoordelijken voor marketing bij PXL-NeXt. De domeingroep Levenslang Leren komt drie keer per jaar bijeen om kwesties met betrekking tot levenslang leren te bespreken, initiatieven te coördineren, om intervisie te stimuleren...

Speerpunt 3: Inzetten op digitale leervormen

Het project binnen speerpunt 3 (PXL-7) heeft een aanzienlijke versnelling teweeggebracht in het verwezenlijken van het hogeschoolbrede beleid voor de periode 2021-2026. In het kader van het Beleidsplan Onderwijs 2021-2026 stellen we als doel dat elke opleiding wordt vormgegeven volgens de principes van MiXed Learning. MiXed Learning maakt naast studentgecentreerd onderwijs en maximale ontwikkelingskansen deel uit van het onderwijsconcept van Hogeschool PXL. Met de implementatie van MiXed Learning beogen we een doordachte balans te creëren binnen elk curriculum tussen leren in class, online leren en leren op en samen met de werkplek.

Om gedragenheid binnen de hele organisatie te garanderen, hebben we aan het begin van dit project de werkgroep MiXed Learning: Online opgericht, met vertegenwoordigers uit diverse opleidingen en diensten. Op basis van de input van deze werkgroepen hebben we de visie- en beleidstekst voor MiXed Learning ontwikkeld, met hogeschoolbrede doelstellingen die van toepassing zijn op elke opleiding binnen onze instelling. Deze doelstellingen omvatten het behalen van de labels MiXed Learning (online of authentiek) voor elk opleidingsonderdeel en het behalen van een MiXed Learning-label op het niveau van de gehele opleiding. Deze doelstellingen zijn geïntegreerd in de beleidsplannen van alle opleidingen en maken deel uit van de kwaliteitscriteria binnen ons kwaliteitsborgingssysteem. Hierdoor is elke opleiding verplicht zich in te zetten voor het bereiken van deze doelstellingen. De mate waarin deze doelstellingen worden bereikt, zal aan het einde van de beleidsperiode in elke opleiding worden beoordeeld aan de hand van een kwaliteitstoets.

Om de opleidingen te ondersteunen bij het bereiken van deze doelstellingen, is er een instrument ontwikkeld om de huidige stand van zaken met betrekking tot MiXed Learning te beoordelen (nulmeting MiXed Learning). Op basis van deze nulmeting maken opleidingen een analyse van MiXed Learning binnen hun opleiding en worden acties geformuleerd. Bovendien is het proces voor het behalen van de MiXed Learning-labels uitgeschreven. De beoordeling en toekenning van het MiXed Learning-label gebeurt aan de hand van een beoordelingsformulier met rubrics. De uiteindelijke validatie van het MiXed Learning-label: online wordt toegekend tijdens de bijeenkomsten van de domeingroep ICTO.

Om een curriculum te garanderen volgens de principes van MiXed Learning is het van belang dat ook het lectorenteam MiXed Learning succesvol kan inzetten. Daarom is de digiscan ontwikkeld. Deze zelfscan laat lectoren toe zichzelf in te schalen op vlak van digitale geletterdheid. Op basis van deze inschaling wordt er ondersteuningsmateriaal voorzien voor lectoren om hun digitale en onderwijskundige competenties (verder) te ontwikkelen.

Naar analogie met de nulmeting MiXed Learning en zelfscan digitale competenties voor lectoren is er ook een zelfscan ontwikkeld voor studenten. Op basis van deze zelfinschaling is er een ondersteuningsaanbod ontwikkeld voor studenten. Op deze manier krijgen ze de kans om hun digitale competenties te versterken zodat ze vlot en doeltreffend aan het MiXed Learning binnen hun opleiding kunnen deelnemen.

Om bovenstaande te kunnen realiseren is het Centrum Digitaal Leren (CDL) opgericht. Het CDL beschikt sedert september 2022 over een Digital Learning Lab. Dit lab fungeert als demonstratie-, trainings-, les-, opname- en testruimte voor uiteenlopende digitale onderwijskundige toepassingen. Lectoren kunnen zo bijvoorbeeld in de studio terecht voor de ontwikkeling van digitale leermaterialen. Alle departementen en expertisecentra van Hogeschool PXL kunnen gebruik maken van dit lab. In functie van het verhogen van de kwaliteit, het beperken van de doorlooptijd en het verlagen van de drempel wordt er steeds technische, audiovisuele en didactische ondersteuning voorzien door medewerkers van het CDL.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Met het oog op het optimaliseren van ons opleidingsaanbod hebben we een diepgaande analyse uitgevoerd van maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften. Deze analyse omvat vier belangrijke aspecten, nl.:

- het maatschappelijke belang van een doelmatig opleidingsaanbod aan Hogeschool PXL,
- Relevante beleidskaders en -programma's,
- De Vlaamse arbeidsmarkt en de impact van grote trends,
- De Limburgse economie en arbeidsmarkt en het hoger onderwijs in Limburg.

De uitkomsten van deze analyse hebben geleid tot de identificatie van lacunes in ons regionale opleidingsaanbod. Dit proces stelt ons in staat om ons onderwijsaanbod en -beleid in de toekomst nog beter af te stemmen op regionale behoeften en kansen, evenals op beleidskaders en prioriteiten. Dit resulteert in een meer impactvol en relevant aanbod ten behoeve van onze studenten, de Limburgse arbeidsmarkt en de lokale economie.

Als resultaat van deze analyse hebben we een 'doelmatigheidschecklist' opgesteld voor onze instelling en haar opleidingen. Deze checklist helpt ons bij het nemen van beslissingen over verschillende opties:

A) Het huidige opleidingsaanbod is voldoende doelmatig.

B) Het huidige opleidingsaanbod kan meer doelmatig worden door:

B1) Implementatie binnen bestaande curricula.

B2) Aanbod van levenslang leren.

B3) Ontwikkeling van een opleiding op niveau 5 (graduaat) of 6 (professionele bachelor).

Deze doelmatigheidschecklist zal worden toegepast bij het aanvragen van nieuwe opleidingen in ons opleidingsaanbod. Bovendien zal de doelmatigheidschecklist dienen als instrument voor onze afstemming met UC Limburg met betrekking tot ons opleidingsaanbod in Limburg.

Implementatie binnen bestaande curricula

Binnen het bestaande opleidingsaanbod van Hogeschool PXL hebben we de essentiële kerncompetenties geïntegreerd die we als hogeschool cruciaal beschouwen voor een curriculum dat voorbereid is op de toekomst. Deze integratie is tot stand gekomen door middel van de drie hogeschoolbrede leerlijnen die de stabiele dragers zijn in elke opleiding, namelijk: ondernemend handelen, onderzoekend handelen en internationaal en intercultureel handelen. Om ervoor te zorgen dat onze curricula aan Hogeschool PXL daadwerkelijk voorbereid zijn op de toekomst, hebben we deze leerlijnen verrijkt met soft skills, duurzaamheid en taalvaardigheid. Bovendien hebben alle opleidingen hun curricula versterkt door speciale aandacht te besteden aan digitale transformatie en multidisciplinair leren.

Binnen het bestaande opleidingsaanbod hebben we als doel dat ons onderwijs wordt vormgegeven volgens de principes van MiXed Learning. Met de implementatie van MiXed Learning beogen we binnen elk curriculum een doordachte balans te creëren tussen leren in class, online leren en leren op en samen met de werkplek. Hier zijn de eerste stappen reeds gezet. Alle opleidingen hebben de stand van zaken rond MiXed Learning in het huidige curriculum in kaart gebracht via de nulmeting MiXed Learning. Momenteel werken de opleidingen aan Hogeschool PXL verder aan het creëren van een doordachte balans tussen leren in class, online leren en leren op en samen met de werkplek.

Dankzij onze strategische samenwerking met SyntraPXL hebben we in samenwerking met hen een aantrekkelijk aanbod ontwikkeld voor cursisten die met succes een voltijdse dagopleiding bij SyntraPXL hebben afgerond en nu de stap willen zetten naar een graduaatsopleiding om een onderwijskwalificatie te behalen. Dit aanbod wordt gerealiseerd via onze "ritstrajecten". Voor elke verwante opleiding hebben we een aangepast ritstraject ontworpen, waardoor het schakelen van een voltijdse dagopleiding bij SyntraPXL naar Hogeschool PXL vlot kan verlopen.

Daarnaast maken de opleidingen gebruik van de doelmatigheidschecklist om lacunes met betrekking tot doelmatigheid in het huidige aanbod op te sporen. Op basis van deze bevindingen passen ze het bestaande curriculum aan.

Aanbod van levenslang leren

Dankzij het MiXed Learning-project hebben we ons aanbod in afstandsonderwijs kunnen uitbreiden. Zo zijn er in academiejaar 2022-2023 zes opleidingen gradueel gestart met een opleidingsvariant in afstandsonderwijs:

- Professionele Bachelor Elektromechanica
- Professionele Bachelor Agro- en Biotechnologie, met de afstudeerrichting Groenmanagement
- Professionele Bachelor Organisatie en Management, met de afstudeerrichting Health Care Management
- Professionele Bachelor Bedrijfsmanagement, Allround
- Professionele Bachelor Sociaal Werk
- Graduaat Programmeren

We volgen de implementatie van deze projecten nauwlettend op, zodat we de lessons learned kunnen meenemen in de continuering van ons beleid voor de verdere uitbouw van afstandsonderwijs.

Naast het aanbod van onze reguliere graduaats- en bacheloropleidingen in afstandsonderwijs, hebben we ook ons levenslang leren aanbod uitgebreid. Via PXL-NeXt krijgt elke professional of organisatie de kans om zich zowel op professioneel als persoonlijk vlak verder te ontwikkelen. Het aanbod van PXL-NeXt omvat onder andere (online) micro-credentials en micro-degrees, diverse online community's, een internationaal aanbod van MOOCs, kortlopende (online) opleidingen, postgraduat, studiedagen, workshops...

Op deze manier streven we ernaar om een breed scala aan mogelijkheden te bieden voor levenslang leren en professionele groei. Het aanbod levenslang leren wordt gepubliceerd op [Creating NeXT-level professionals | PXL-NeXt](#).

Ontwikkeling nieuwe opleidingen

In januari 2022 werd het macrodoelmatigheidsdossier voor een nieuwe opleiding pBa Toegepaste psychologie ingediend bij de Commissie Hoger Onderwijs. Na een positief advies van de Commissie Hoger Onderwijs is ook het traject van de Toets Nieuwe Opleiding met positief gevolg doorlopen bij de NVAO. In september 2023 is de opleiding pBa Toegepaste psychologie voor het eerst ingericht. In academiejaar 2023-2024 wordt de eerste trajectschijf volledig, en de tweede trajectschijf gedeeltelijk aangeboden. Binnen de opleiding worden er drie afstudeerrichtingen ingericht: Arbeids- en organisatiepsychologie, School- en pedagogische psychologie en Klinische psychologie. Bij het vormgeven van deze opleiding is er rekening gehouden met de input die voortkwam uit onze kritische analyse van maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften, en zijn de elementen voor een future proof curriculum geïntegreerd in het curriculum.

Binnen het kader van een doelmatig opleidingsaanbod zijn verschillende initiatieven genomen om het opleidingsaanbod te versterken. In januari 2022 werden er vier macrodoelmatigheidsdossiers ingediend:

- Professionele Bachelor Multimedia en Creatieve Technologie
- Professionele Bachelor Toegepaste Psychologie
- Graduaat Outdoor Animatie (gezamenlijke aanvraag met UC Limburg)
- Graduaat Personal Trainer (gezamenlijke aanvraag met UC Limburg)

Van deze aanvragen werd de aanvraag voor de inrichting van de opleiding Professionele Bachelor Toegepaste Psychologie goedgekeurd. Na een positief verloop van de Toets Nieuwe Opleiding wordt deze opleiding voor het eerst aangeboden in september 2023.

In januari 2023 werden opnieuw vier aanvragen voor macrodoelmatigheid ingediend bij de Commissie Hoger Onderwijs:

- Professionele Bachelor Multimedia en Creatieve Technologie
- Professionele Bachelor Media en Entertainment Business
- Graduaat Outdoor Animatie (gezamenlijke aanvraag met UC Limburg)
- Graduaat Personal Trainer (gezamenlijke aanvraag met UC Limburg)

Helaas werden deze aanvragen niet goedgekeurd, wat betekent dat deze opleidingen niet kunnen worden ingericht.

Ook heeft Hogeschool PXL in 2021 en 2022 aanvragen ingediend bij VHLORA voor het inrichten van nieuwe afstudeerrichtingen. Ondanks het feit dat deze aanvragen niet werden goedgekeurd, zullen de opleidingen – op basis van de omgevingsanalyse – het huidige opleidingsaanbod versterken door nieuwe keuzetrajecten aan te bieden in academiejaar 2023-2024:

- Keuzetraject Laborant in pBa Agro- en Biotechnologie, afstudeerrichting Biotechnologie
- Keuzetraject Web en keuzetraject Design in Gr Digitale vormgeving
- Keuzetraject Sales en Business development en keuzetraject Gaming Business in pBa Bedrijfsmanagement, afstudeerrichting Marketing
- De keuzetrajecten Content creation, Event and experience, Branding and advertising in pBa Communicatie, afstudeerrichting Commerciële communicatie
- Het keuzetraject PR and Media influencer in pBa Communicatie, afstudeerrichting Public relations en voorlichting.
- Het keuzetraject Event management in pBa Organisatie en management

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

In januari 2022 werd het macrodoelmatigheidsdossier voor een nieuwe opleiding pBa Toegepaste psychologie ingediend bij de Commissie Hoger Onderwijs. Na een positief advies van de Commissie Hoger Onderwijs is ook het traject van de Toets Nieuwe Opleiding met positief gevolg doorlopen bij de NVAO.

In september 2023 is de opleiding pBa Toegepaste psychologie voor het eerst ingericht. In academiejaar 2023-2024 wordt de eerste trajectschijf volledig, en de tweede trajectschijf gedeeltelijk aangeboden. Binnen de opleiding worden er drie afstudeerrichtingen ingericht: Arbeids- en organisatiepsychologie, School- en pedagogische psychologie en Klinische psychologie.

Daarnaast werden in het kader van een doelmatig opleidingsaanbod, naast het dossier van Toegepaste psychologie, zowel in januari 2022 als in januari 2023 nog 4 andere dossiers macrodoelmatigheid ingediend:

- Professionele Bachelor Multimedia en Creatieve Technologie
- Professionele Bachelor Media en Entertainment Business
- Graduaat Outdoor Animatie (gezamenlijke aanvraag met UC Limburg)
- Graduaat Personal Trainer (gezamenlijke aanvraag met UC Limburg)

De keuze voor de aanvraag van deze opleidingen is gebaseerd om de diepgaande analyse van maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften. We zijn ervan overtuigd dat er nog steeds nood is aan dergelijke opleidingen.

Hogeschool PXL heeft in 2021 en 2022 aanvragen ingediend bij VHLORA voor het inrichten van nieuwe afstudeerrichtingen. In het najaar van 2021 diende Hogeschool PXL volgende aanvragen in tot het aanbieden van nieuwe afstudeerrichtingen:

- pBa Bedrijfsmanagement:
 - o E-sport Business
 - o Milieu- en duurzaamheidsmanagement
 - o Internationaal ondernemen
 - o Sport en cultuurmanagement
- pBa Organisatie en management
 - o Event- en projectmanagement
 - o International Relations Management
- pBa Toegepaste informatica
 - o AI & Data Engineering
 - o Digital Experience
- pBa Agro- en biotechnologie
 - o Dierenzorg
 - o Voedingstechnologie
- pBa Communicatie
 - o Event, concept en organisatie
- pBa Sociaal werk
 - o Sociaal cultureel werk

In het najaar van 2022 diende Hogeschool PXL volgende aanvragen in tot het aanbieden van nieuwe afstudeerrichtingen:

- pBa Bedrijfsmanagement:
 - o Digital Business management
 - o E-sport Business
 - o KMO-management
 - o Milieu- en duurzaamheidsmanagement
 - o Internationaal ondernemen
- pBa Organisatie en management
 - o Event- en projectmanagement
- pBa Agro- en biotechnologie
 - o Dierenzorg
 - o Voedingstechnologie
- pBa Communicatie
 - o Event, concept en organisatie
- pBa Sociaal werk
 - o Sociaal cultureel werk

De aanvragen voor wijzigingen van ons opleidingsaanbod door het inrichten van nieuwe afstudeerrichtingen werden zowel in 2021 als in 2022 niet goedgekeurd. De keuze voor de aanvraag van deze afstudeerrichtingen is echter gebaseerd op de diepgaande analyse van maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften. We zijn ervan overtuigd dat er nog steeds nood is aan dergelijke afstudeerrichtingen. Daarom zijn een aantal opleidingen reeds gestart met het aanbieden van nieuwe keuzetrajecten in academiejaar 2023-2024:

- Keuzetraject Laborant in pBa Agro- en Biotechnologie, afstudeerrichting Biotechnologie
- Keuzetraject Web en keuzetraject Design in Gr Digitale vormgeving
- Keuzetraject Sales en Business development en keuzetraject Gaming Business in pBa Bedrijfsmanagement, afstudeerrichting Marketing
- De keuzetrajecten Content creation, Event and experience, Branding and advertising in pBa Communicatie, afstudeerrichting Commerciële communicatie
- Het keuzetraject PR and Media influencer in pBa Communicatie, afstudeerrichting Public relations en voorlichting.
- Het keuzetraject Event management in pBa Organisatie en management

Tijdens het overleg op 17 oktober 2023 tussen UC Limburg en Hogeschool PXL is een aanzet geformuleerd voor het opzetten van een nieuwe overeenkomst met betrekking tot het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs in Limburg voor de graduaats- en bacheloropleidingen. Beide instellingen engageren zich voor een toekomstige samenwerking op basis van vier mogelijke benaderingen:

- Het indienen van een aanvraag voor nieuwe opleidingen die nog niet bestaan in Vlaanderen.
- Het indienen van een aanvraag voor nieuwe opleidingen die nog niet worden aangeboden in Limburg, maar wel elders in Vlaanderen.
- Het afbouwen van bestaande opleidingen.
- Het gezamenlijk organiseren van opleidingsonderdelen, keuzetrajecten en andere initiatieven.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

In academiejaar 2023-2024 heeft de implementatie van nieuwe keuzetrajecten geleid tot het afbouwen van bepaalde bestaande trajecten. De wijzigingen omvatten:

- In de opleiding pBa Bedrijfsmanagement met de afstudeerrichting Marketing worden de keuzetrajecten Sales en Business Development en Gaming Business nieuw ingericht. Het keuzetraject International Business wordt niet langer aangeboden.
- Binnen de pBa Communicatie-programma's zijn de Masterclasses stopgezet en in plaats daarvan zijn specifieke keuzetrajecten geïntroduceerd:
 - In de afstudeerrichting Commerciële Communicatie zijn de keuzetrajecten Content Creation, Event and Experience, en Branding and Advertising beschikbaar.
 - Het keuzetraject PR and Media Influencer is toegevoegd aan de pBa Communicatie-programma's met de afstudeerrichting Public Relations en Voorlichting.

Deze aanpassingen stellen ons in staat beter aan te sluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften.

In de toekomst zal ook steeds het rationalisatieaspect mee in overweging worden genomen, vertrekkende vanuit onze analyse van de maatschappelijke ontwikkelingen en regionale behoeften. Tijdens onze overlegmomenten met UC Limburg waarvan het meest recente plaatsvond op 17 oktober 2023 over het opstellen van een nieuwe overeenkomst met betrekking tot ons opleidingsaanbod (Decemberakkoord), hebben we tevens steeds de mogelijkheid tot het afbouwen van bepaalde opleidingen en de bijhorende implicaties besproken. Deze optie ligt ook voor in de nieuwe overeenkomst die eerdaags zal worden afgesloten door beide instellingen.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum

dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Ben Lambrechts, Algemeen Directeur Hogeschool PXL

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Hogeschool West-Vlaanderen (Howest)
straat en nummer Marksesteenweg 58
postnummer en gemeente 8500 Kortrijk
voor- en achternaam van de Frederik D'hulster
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Mieke Demeyere (mieke.demeyere@howest.be)
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	Projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
WST-1	Argendaal: naar een toekomstgericht en rationeel hoger onderwijsaanbod in West-Vlaanderen	x	
WST-2	Versterken van de 21st century skills in de Howest curricula	x	
WST-3	Flexibel aanbod voor werkstudenten via aansluiting van onderwijskwalificerende en beroepskwalificerende trajecten op niveau 5 – strategische samenwerking met Syntra		x
WST-4	Versterken van een divers aanbod modulaire en flexibele opleidingen via afstandsonderwijs	x	
WST-5	Howest thematische Academies voor professionalisering met en voor het werkveld in de onderzoeksspeerpunten van Howest	x	
WST-6	Online opleiding voor werkplekcoaches (mentorenvorming)		x
WST-7	Doordacht digitaal: naar een doordachte mix van online en campusonderwijs aan Howest	x	
WST-8	Educatieve technologie ter versterking van het hoger onderwijs	x	
WST-10	Howest Expertise op de werkvloer beschikbaar maken via online LEARNING SNACKS	x	
LNO2	LNO ² Lerend Netwerk Onderwijsondersteuners Vlaanderen		x
WST-501	Vakdidactiek cluster nijverheid educatieve graduaatopleidingen en verkorte educatieve bachelor secundair onderwijs		x
WST-502	Remediëring na instaptoetsen lerarenopleidingen		x

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Geef hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Speerpunt 1: Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio

Binnen de schoot van Vlhora werden 2 gezamenlijke projecten ter versterking van de lerarenopleidingen gerealiseerd. Het project "**Vakdidactiek in nijverheidsvakken**" is een gezamenlijke inspanning van de lerarenopleidingen secundair onderwijs. Binnen dit project werd een toegankelijke online databank gerealiseerd waarin hoogwaardig vakdidactisch materiaal beschikbaar wordt gemaakt voor (toekomstige) leerkrachten nijverheidsvakken. Dankzij dit project werd een solide basis gelegd voor materiaalontwikkeling en -deling. Daarnaast realiseerde het project ook het versterken van een duurzame samenwerking tussen het werkveld, de hogescholen, pedagogische begeleidingsdiensten en studenten met betrekking tot de professionele vakdidactisch ontwikkeling van (toekomstige) leraren. Het werkveld en de lerarenopleiders worden blijvend uitgenodigd om de databank van het project te verkennen en, waar mogelijk, hier ook vanuit eigen expertise toe bij te dragen. Dit kan variëren van concrete lesmaterialen tot waardevolle websites, video's, tutorials, presentaties en andere bronnen die relevant zijn voor (praktijk)leraren nijverheidsvakken. Samen kunnen we zo een blijvende impact hebben op de vakdidactiek in nijverheidsvakken en de bredere onderwijsgemeenschap ondersteunen. In de lerarenopleiding zelf zal zo in de vakdidactische ateliers heel specifiek op de verschillende beroepenvelden ingespeeld worden door materiaal en projecten ter beschikking te stellen. Enerzijds als inspiratie maar anderzijds ook als good practices. Het hoofddoel van het project "**Remediëring**" was het ontwikkelen van een online, asynchroon, gedifferentieerd traject dat instappende studenten lerarenopleiding zelfstandig

kunnen doorlopen. Het traject omvat (digitaal) remediërmateriaal voor de vakken Nederlands, Frans en Wiskunde. Het project is gebaseerd op een Vlaanderenbrede analyse van bestaand materiaal en een intensieve samenwerking tussen vakexperten uit diverse lerarenopleidingen om nieuw kwaliteitsvol materiaal te ontwikkelen. De meerwaarde is dat studenten bij een tekort op de starttoets zelfstandig het online remediëringstraject kunnen afleggen zodoende hun kennis en vaardigheden bij te werken alvorens ze aan de opleiding starten of terwijl ze de opleiding volgen zijn. Dit past mooi in de visie van zelfregulerend leren van Howest.

Het **Argendael-project** heeft geleid tot een gestructureerde aanpak voor curriculumontwikkeling en een versterking van de samenwerking tussen de hogescholen in West-Vlaanderen, wat resulteert in meer efficiëntie, betrokkenheid van het werkveld en relevante opleidingen voor studenten. In academiejaar 2023-2024 werden 4 nieuwe opleidingen opgestart en werd de TNO-procedure doorlopen voor de opstart van 3 nieuwe opleidingen in 2024-2025. Gelijktijdig worden 2 bestaande bacheloropleidingen afgebouwd en wordt het dubbel aanbod graduaatsopleidingen gerationaliseerd. De ontwikkelde methodiek en documentatie dienen als waardevolle hulpmiddelen voor toekomstige beleidsbeslissingen met in het bijzonder het toekomstgerichte en rationele opleidingsaanbod tussen Howest en VIVES in West-Vlaanderen.

Het volgende project heeft geleid tot de ontwikkeling en integratie van **21st Century Skills** en andere relevante vaardigheden in het curriculum van Howest-opleidingen, waardoor afgestudeerden beter voorbereid zijn op de eisen van de moderne arbeidsmarkt. De ervaringen en benaderingen die in dit project zijn ontwikkeld, dienen als model voor toekomstige curriculumontwikkeling en beleidsbeslissingen binnen de instelling. Voor het domein Design & Technologie heeft het project geleid tot diepgaand onderzoek naar de belangrijkste soft skills en een prototype om deze vaardigheden te onderwijzen. Dit zal als model dienen voor de integratie van soft skills in technische opleidingen. In het domein Bedrijf & Organisatie lag de focus op data-driven skills, inclusief de ontwikkeling van een lessenspakket en praktische toepassingen. In het domein Mens & Welzijn werd een lessenspakket ontwikkeld voor digitale softskills. Het project heeft ook geleid tot de ontwikkeling van ondersteunende middelen voor docenten, zoals een zelfscan en persoonlijke coaching om hen te adviseren over het gebruik van digitale vaardigheden in hun lessen. Dit zal docenten helpen bij het verbeteren van hun didactische aanpak.

Het project '**Flexibele leerwegen naar een niveau 5 onderwijskwalificatie**' heeft geleid tot een methodiek voor curriculummapping tussen bacheloropleidingen, graduaatsopleidingen en beroepskwalificerende trajecten van niveau 5, georganiseerd door de partner Syntra West. De inzichten uit diverse pilots (personal trainer, internet of things) vormen een kapstok binnen het Howest onderwijsbeleid om dit verder uit te breiden naar andere opleidingen en de afstemming met het aanbod van onderwijspartner Syntra West te optimaliseren. Dit biedt meer mogelijkheden voor flexibele leertrajecten voor de doelgroep werkstudenten binnen Howest in samenwerking met andere onderwijsverstrekkers zoals Syntra West.

Speerpunt 2: Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen

De projecten onder speerpunt 2 hebben geleid tot strategische keuzes voor LLL binnen Howest met name in termen van het aanbieden van LLL-trajecten en de profilering van Howest op dit gebied. Het opzetten van een Lerend Netwerk **Afstandsleren** en het delen van resultaten en good practices hebben beleidsveranderingen gestimuleerd om de kwaliteit van afstandsonderwijs te waarborgen en te verbeteren. Binnen Howest werd de expertise versterkt over de haalbaarheid en effectiviteit van diverse afstandsonderwijsbenaderingen. De roadmap dient als leidraad voor verdere ontwikkelingen en innovaties op het gebied van afstandsleren.

Bij de oprichting van leermogelijkheden in de vorm van '**thematische academies en Massive Open Online Courses (MOOC's)**' zijn flexibiliteit, diversiteit in leerformats en evaluatie van de effectiviteit centrale elementen. Deze effecten helpen bij het ontwikkelen van toekomstige strategieën voor onderwijs en levenslang leren. Concreet heeft het project geleid tot de succesvolle lancering van de Health Tech Academy, de XR-Academy en de Cyber Security Academy. Hierdoor zijn er nieuwe structuren en leeromgevingen gecreëerd om kennis en expertise over specifieke onderwerpen te bevorderen. De grondige evaluaties in termen van financiële balans en de organisatorische impact om de thematische Academies uit te breiden hebben geleid tot belangrijke lessen die zijn geïntegreerd in de handleiding 'How to Start an Expert-Academy'. Verder zijn er drie MOOC's in verschillende domeinen ontwikkeld die toegang bieden tot kennis en expertise aan een breed publiek en die levenslang leren vergemakkelijken. De opgestelde roadmap zal bijdragen aan een gestructureerde aanpak voor het creëren van online leerbronnen. De kennis verzameld in het project educatieve technologie (speerpunt 3) ondersteunde dit project.

Dankzij het Voorsprongfonds is er een meer gestandaardiseerde, kwalitatief hoogwaardige **mentorenopleiding** in Howest, die is afgestemd op de behoeften van de betrokken stakeholders en zich richt op het verbeteren van de competenties van mentoren. Er is tevens een consistentere kwaliteitsniveau in de mentorenopleidingen. De betrokkenheid van de stakeholders

zorgt voor een verbeterde samenwerking tussen de verschillende belanghebbenden en een breder draagvlak voor de opleiding. Het resultaat zijn beter voorbereide mentoren die effectiever zijn in het begeleiden van studenten.

De online **learning snacks** leiden tot een meer flexibel, gediversifieerd en aantrekkelijk leeraanbod voor studenten en levenslang lerenden aan de hogeschool. De Howest-brede nota bevat beleidsrichtlijnen met betrekking tot het ontwikkelen en implementeren van toekomstige learning snacks. Er is een strategische benadering van technologie-integratie in het onderwijsbeleid van Howest.

Speerpunt 3: Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

Het project “**doordacht digitaal**” heeft geleid tot de succesvolle implementatie van blended leren op zowel curriculum- als cursusniveau en heeft de docenten voorzien van de nodige tools en zelfevaluatie-instrumenten om de kwaliteit van blended leren te waarborgen en te verbeteren. Deze effecten versterken en verbeteren de onderwijskwaliteit en de benadering van blended leren binnen Howest. Dit houdt in dat er nu een **gestructureerd kader en leidraad** beschikbaar zijn voor opleidingsverantwoordelijken om blended leren te realiseren. De ontwikkelde methodiek en tools zijn verspreid onder startende docenten en tijdens interne studiedagen. Dit heeft bijgedragen aan het vergroten van het bewustzijn over blended leren en de implementatie ervan in de onderwijsleeromgeving van Howest.

Over het algemeen kunnen we besluiten dat de resultaten van het project **educatieve technologie** bijdragen aan een meer technologie-geïntegreerd en professioneel onderwijsbeleid binnen de hogeschool, met een focus op het verbeteren van de onderwijservaring en het bevorderen van innovatieve lesmethoden:

- Het in kaart brengen van de huidige ervaringen van stakeholders en het verkennen van mogelijke oplossingen leidt tot een beter begrip van de behoeften van docenten en studenten.
- De inzichten vanuit de pilot-opstellingen en evaluaties over welke technologische oplossingen het meest effectief zijn in de onderwijscontext worden gebruikt bij het formuleren van beleidsaanbevelingen met betrekking tot technologie-integratie.
- De keuze voor een gezamenlijke Hybrid Active Learning Space met UGent zorgt voor meer samenwerking tussen instellingen en een gedeeld beleid (en middelen) op het gebied van actief leren en technologie.
- De aankoop en installatie van technologische oplossingen, inclusief uitgeruste lokalen en mobiele sets, resulteren in een modernere en meer technologie-ondersteunde leeromgeving.
- Het toevoegen van een luik voor de selectie van hardware en lokalen binnen de ABC-methode zorgt voor gestandaardiseerde benaderingen voor cursusontwerp en een betere planning van technologische middelen.
- De introductie van de rol Coördinator Digitaal Leren draagt bij aan een meer gestructureerde en gecoördineerde aanpak van digitaal leren binnen het vernieuwde organisatiemodel van de hogeschool.
- Het uitbreiden van de rol van key-user Educatieve Technologie resulteert in meer expertise en ondersteuning op het gebied van educatieve technologie.

Het project heeft bijgedragen aan de versterking van het bestaande **lerende netwerk LNO²**. Het doel om de expertisedeling, professionalisering en samenwerking op het gebied van digitale onderwijsvormen te bevorderen, is behaald. De bestaande LNO²-website is herwerkt om de werkzaamheden van het lerend netwerk zichtbaarder te maken voor docenten in het hoger onderwijs en het brede publiek in Vlaanderen en Nederland. Dit zal bijdragen aan de verbetering van het algemene beleid in Vlaanderen met betrekking tot digitale onderwijspraktijken en de kwaliteit van het hoger onderwijs.

De projectopvolging gebeurde via een interne stuurgroep Voorsprongfonds (bijlage: VSF.internestuurgroep) met regelmatige inhoudelijke en financiële status opvolging. Elk project heeft een financiële kostenplaats, die toelaat aan de projectleider om nauwgezet de financiële status op te volgen. Tussentijds werd ook gerapporteerd aan het Bestuurscomité, de Raad van Bestuur, het Single Auditoverleg en het Intern Auditcomité:

- RVB 23/11/2021 = aankondiging Howest projecten in het kader van het Voorsprongfonds op de Raad van Bestuur
- BC 19/01/2022 = goedkeuring projecten Voorsprongfonds door Bestuurscomité Howest
- SAO 28/10/2022 = rapportering over Voorsprongfonds op het Single Auditoverleg
- SAO 24/04/2023 = rapportering over Voorsprongfonds op het Single Auditoverleg
- IAC 23/10/2023 = rapportering over Voorsprongfonds op het Intern Auditcomité in het kader van de bespreking van de agenda van het Single Auditoverleg op 17/11/2023.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Voornamelijk in het **Argendael project** i.s.m. VIVES werd het opleidingsportfolio aan de hand van een leidraad geanalyseerd en geoptimaliseerd, zowel met het oog op vernieuwing als rationalisatie. Een methodiek werd ontwikkeld om op een objectieve manier de dialoog aan te gaan inzake nieuwe programmatie en rationalisatie, zowel op kwantitatieve als op kwalitatieve basis. Dit heeft voor academiejaren 2022-23, 2023-24 en 2024-25 geleid tot enkele nieuwe opleidingen alsook de afbouw van enkele bacheloropleidingen en rationalisatie van dubbel aanbod van graduaatsopleidingen. Deze aanpak zal in toekomstige aanpassingen aan het opleidingsportfolio gehanteerd worden.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Het project **Argendael** had als doel de regionale afstemming van het opleidingsaanbod met hogeschool VIVES te faciliteren en formaliseren. Vanuit de noden van het regionale werkveld werd afstemming bereikt over vernieuwing van het opleidingsaanbod. Hieruit zijn volgende nieuwe opleidingen voor Howest ontstaan:

- Academiejaar 2023-2024:
 - o Graduaat Travel Support
 - o Bachelor Built Environment
 - o Bachelor Sociale Readaptatiewetenschappen
 - o Bachelor Human Resources Management
- Academiejaar 2024-2025 (TNO procedure nog lopende):
 - o Bachelor Idea & Innovation Management
 - o Bachelor Cyber Security
 - o Bachelor na bachelor Sustainable Energy Management

De ontwikkelde methodiek zal de basis vormen voor verdere toekomstige afstemming van het opleidingsaanbod tussen Howest en VIVES.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

De opstart van nieuwe opleidingen heeft aanleiding gegeven tot rationalisatie met name het schrappen van volgende opleidingen:

- Bachelor Organisatie en Management
- Bachelor Energiemanagement
- Bachelor Netwerkeconomie

Ook werd een rationalisatieoefening uitgevoerd samen met VIVES inzake het dubbel aanbod van graduaatsopleidingen in de steden Brugge en Kortrijk. Voor de graduaatsopleidingen Graduaat Systeem en Netwerkbeheer, graduaat HR support en graduaat Internet of Things werden afspraken gemaakt om het aanbod vestigingsplaatsen te rationaliseren.

Ook werden diverse keuzetrajecten afgebouwd ten voordele van de nieuwe bacheloropleidingen.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 30 10 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Frederik D'hulster

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Hogere Zeevaartschool (Antwerp Maritime Academy)
straat en nummer Noordkasteel Oost 6
postnummer en gemeente 2030 Antwerpen
voor- en achternaam van de Rowan Van Schaeren
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan tot 22/12/2023: Geert Potters
(inhoudelijk) vanaf 08/01/2024: Ilse Bogaerts

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

[illegible]

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

De projecten van Antwerp Maritime Academy (AMA) situeren zich beide in Speerpunt 3: Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen.

De middelen uit het Voorsprongfonds kwamen voor AMA op een interessant en zeer gepast moment. Na de covidcrisis (waarbij de docenten zich razendsnel en vaak zonder *structurele* didactische ondersteuning moesten aanpassen aan een volledige digitale omslag) kwam de vraag van studenten en docenten om werk te maken van een modernisering van onze benadering van de organisatie van lesmomenten. Om dit nieuwe beleid inhoudelijk uit te werken, vertrekken we vanuit de acht kwaliteitskenmerken (<https://amacademy.be/nl/kwaliteitsbeleid-2>), met name dan voor de kenmerken “Voorzieningen”, “Onderwijsleeromgeving” en “Docenten”. Het beleid werd inhoudelijk ondersteund door onder andere het Europese project TEAMS (waar werd geëxperimenteerd met een coachende stijl) en verder doorgetrokken dankzij het HZS1 Voorsprongfondsproject (waarin een cursus werd aangeboden voor de docenten).

Docenten maken bijvoorbeeld gebruik van interactieve platforms, voegen kleine casestudies toe aan de lessen en nodigen gastsprekers uit. Heel wat labo's maken gebruik van simulatoren, waarbij studenten mogelijke scenario's oefenen. Sommige labo's bevatten bezoeken aan scheepvaart gerelateerde instituten, waar studenten in gesprek kunnen gaan met de mensen uit het werkveld. Door de digitale connectie is het nu mogelijk om ook gastsprekers uit te nodigen die verder weg wonen (bv. een namiddag met bedrijven uit Nederland en Duitsland over dynamic positioning van kraaninstallaties bij het bouwen op zee is nu mogelijk, of een spreker uit Engeland rond autonoom varen). Docenten zijn minder gebonden aan de lokale bedrijven maar kunnen specialisten van heinde en verre uitnodigen.

Op dezelfde manier verruimt ook de **onderwijsleeromgeving**. Zoals sommige docenten in onze docentenbevraging opmerkten: “[uit de cursus] blijkt dat ik maar een klein deel van blackboard mogelijkheden benut, wat jammer is” (docent HV), en “De voorbeelden van applicaties die gebruikt kunnen worden voor opdrachten VOOR als NA de contactmomenten verder bekijken en analyseren welke tools voor mijn lessen een meerwaarde kunnen bieden en hoe ook *peer evaluation* toegepast kan worden in de les” (docent IH). De praktijk van het lesgeven verandert zo van “docent-gecentreerd hoorcollege” naar “studentactiverende lesvormen” (“Ja, bij het vak golven heb ik de theorie klassikaal

gegeven en voor de oefeningen kregen de studenten opnamen van oefeningen en filmpjes van experimenten. Na het zelfstandig bestuderen ervan konden ze bij mij terecht met vragen tijdens monitoraat" (docent CR).

De digitale **voorzieningen** helpen ook door mogelijkheden te bieden om de "studenten voorbereid naar de les te laten komen en in de les actief met de leerstof om te gaan" (docent BS), en "ik gebruik de tools die we leerden en laat hiermee online voorbereidingen maken" (docent KS). Dit is echter een traject in volle ontwikkeling, want "Mijn ervaringen met echt blended onderwijs (een deel van de leeractiviteiten vervangen door online-activiteiten) zijn niet zo goed. Studenten zijn vaak weinig gemotiveerd om blended aan de slag te gaan met sterk wetenschappelijke vakinhouden. Daarnaast heb ik een aantal tips wel heel goed kunnen toepassen in het materiaal voor het schakeljaar, dat volledig online wordt aangeboden" (docent DL). Daarom heerst er wel een consensus om dit geleidelijk aan meer ingang te laten vinden. Om docent HP te citeren: "Eerst op de schaal van een les, dan op de schaal van een halve module, dan op de schaal van een module en uiteindelijk op de schaal van de totale onderwijsperiode van dit vak. Op deze manier kunnen we onze strategie aanpassen aan de reacties van de docent en de studenten."

Ook op het vlak van eindwerken merken we dat de digitale tools meer en meer gebruikt worden voor het opvolgen van scripties (waarbij studenten snel via digitale weg hun begeleiding kunnen contacteren en waarbij deze begeleiding makkelijk de voortgang van het schriftwerk kan inschatten).

Het andere (kleinere, netwerkgeoriënteerde) project HZS2 (LNO²) dient voor onze instelling voornamelijk als ondersteuning bij de herorganisatie van de aansturing van de opleidingen waarmee AMA aan de slag is gegaan. In het komende academiejaar worden de stuurgroepen voor de beide opleidingen herdacht, en wordt er een ruimere basis gecreëerd om aan visie-ontwikkeling over het maritieme onderwijs te doen. Voeding voor deze stuurgroepen zal worden aangeleverd door onze onderwijsadviseur, wiens expertise op allerlei vlakken zal worden uitgebreid via de netwerken op VLHORA (waaronder LNO²) en de AUHA.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Als kleine instelling hebben wij een Ba + Ma-opleiding Nautische Wetenschappen, en een Ba + Ma-opleiding Scheepswerktuigkunde (waarmee we ondertussen de vroegere professionele bachelor Scheepswerktuigkunde hebben vervangen). Nieuwe opleidingen zien we niet mogelijk of zelfs maar haalbaar binnen AMA.

We zien de resultaten van de Voorsprongfondsprojecten eerder ter ondersteuning van de ontwikkeling van de bestaande opleidingen en ter uitbreiding van het palet aan technieken die de docenten voorhanden hebben in hun lespraktijk. Dit is vooral gebleken uit de opbouw van ons Schakelprogramma Scheepswerktuigkunde, wat volledig als online pakket wordt aangeboden, en waarbij de inzichten en de mogelijkheden van de Voorsprongfondsprojecten goed van pas zijn gekomen bij het uitwerken van de modules en de opdrachten.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Zoals hierboven al aangehaald, hebben we geen plannen voor nieuwe opleidingen.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Het aanbod van AMA is noodzakelijk voor de Vlaamse maritieme wereld (waarbij we zowel brugofficiëren als officieren machinekamer afleveren). De maritieme sector rekt op ons voor hoogopgeleide, technisch goed onderlegde krachten op die beide vlakken. Het schrappen van een van onze twee opleidingstrajecten is daarom niet van toepassing.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 01 11 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Rowan Van Schaeren

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Karel de Grote Hogeschool
straat en nummer Brusselstraat 45
postnummer en gemeente 2018 Antwerpen
voor- en achternaam van de **Veerle Hendrickx**
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Tom Dierckx
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
KDG1	Onze curricula sluiten naadloos aan op het onderwijs van de toekomst	X	
KDG2	Een inclusieve hogeschool	X	
KDG3	Een digitale versnelling in levenslang leren	X	
KDG4	Digitale tools en digitale competenties voor docenten	X	
KDG5	Collaborative Online International Learning (COIL)	X	
KDG31	VUCA competenties verwerven via transdisciplinaire Learning labs	X	
KDG33	Uitbouw van een Artevelde Academy en KdG Academy	X	
KDG35	Boost voor starters in het werkveld		X
KDG36	LNO ² lerend netwerk onderwijsondersteuners		X
KDG501	vakdidactiek		X
KDG502	remediëring		X
KDG701	Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod		X

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

De projecten die we gerealiseerd hebben in het kader van het Voorsprongfonds sluiten mooi aan bij onze missie en de strategische doelstellingen in ons strategieplan 21-25 ([Missie, visie, strategie en waarden | KdG Hogeschool](#)). Het Voorsprongfonds maakte het voor KdG mogelijk om hier versneld werk van te maken, met aandacht voor een verduurzaming van de opgeleverde resultaten.

Door samen te werken met andere hogescholen keken we 'over het muurtje'. We werden geïnspireerd door de werkwijze en prioriteiten van andere hogescholen en verbreedden onze contacten. Dit maakt het nu en in de toekomst beter mogelijk om onszelf te benchmarken tegenover andere instellingen in het hoger onderwijs.

In wat volgt verduidelijken we bovenstaande per speerpunt:

1. Een toekomstbestendig en wendbaar Vlaams opleidingsportfolio uitbouwen;

Het project '*KDG1-vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod*' is inspirerend voor een toekomstig KdG-brede portfoliostrategie. Dit project heeft een interessante basis gelegd om verder te werken rond programmatie en rationeel aanbod van opleidingen in Vlaanderen. Het reikt een zeer bruikbaar en werkbaar kader aan om eerste analyses door te voeren en op basis daarvan (gezamenlijke) onderbouwde beslissingen te nemen. Ook het project '*KDG33-Uitbouw van een Artevelde en KdG Academy*' was leerrijk in functie van portfolio-analyse. Samen met Artevelde Hogeschool maakten we ook in dit project een portfolio-analyse, ditmaal voor het levenslang leren aanbod. Ook hiervoor bouwden we een sterke methode uit en optimaliseerden we onze registratie-instrumenten i.f.v. portfolio-analyse.

We verrijkten ons opleidingsportfolio eveneens dankzij het project *'KdG31-VUCA-competenties verwerven via transdisciplinaire learning labs'*. Binnen dit project formuleerden we onze eigen KdG-Competenties die we integreren in al onze opleidingen. Dankzij een fit-gap analyse kunnen we hier de komende jaren gerichte initiatieven toe nemen. Ook ontwierpen we een nieuwe methode voor authentiek leren: de Learning Labs. In ons strategieplan 21-25 stellen we voorop dat elke opleiding drie studiepunten toekent aan een Learning Lab. Dit moet gerealiseerd zijn in academiejaar 2025-2026. We ontwikkelen ondersteunend materiaal om de opleidingen hierin op weg te helpen. Door de middelen van ons intern Innovatiefonds de komende 3 jaar te koppelen aan de verdere ontwikkeling van Learning Labs, beslisten we om hier de komende jaren extra middelen voor te voorzien.

Tot slot vermelden we dat ook onze ambitie om een inclusieve hogeschool te zijn een boost heeft gekregen dankzij het Voorsprongfonds (project *'KDG2-een inclusieve hogeschool'*). Diversiteit en inclusie is een speerpunt in de strategische doelstellingen van KdG. Dankzij het Voorsprongfonds hebben we extra kunnen inzetten op professionalisering van onze medewerkers (zowel op maat als via het VTO-aanbod) en onze ervaringen uit deze professionaliseringstrajecten hebben geleid tot verdere beleidsontwikkeling. Het legt blinde vlekken bloot of maakt duidelijk dat er rond bepaalde thema's nog gedeelde visie of heldere afspraken ontbreken. Dit leidde tot een verscherpte organisatievisie, de opmaak van handelingskaders voor specifieke thema's en een verhoogde aandacht voor het thema diversiteit en inclusie in onze regie onderwijskwaliteit.

2. Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen, incl. microcredentials

Het uitbouwen van een levenslang leren aanbod, in de vorm van Academy, is één van de strategische doelstellingen in ons strategieplan 21-25. Dankzij het Voorsprongfonds en dankzij de nauwe samenwerking met Artevelde Hogeschool zijn we erin geslaagd om de KdG-Academy uit te bouwen. KdG-Academy is het merk waarbinnen ons gehele levenslang leren aanbod gevat wordt. We breidden onze Academy uit met nieuwe producten en positioneerden het in de organisatiestructuur (inclusief de onderliggende processen voor een klantvriendelijke KdG-Academy). Verder installeerden we een nieuwe rol binnen elke onderwijsgroep: de klantenrelatiebeheerders (of business developers). Deze medewerkers hebben de opdracht om de banden met het werkveld te versterken en te onderhouden. Ook centraal in de organisatie installeerden we een coördinator voor Academy en een business developer voor Academy. De beslissing voor nieuw Academy-aanbod leggen we bij een nieuw opgericht portfoliocomité dat de ontwikkelde portfoliostategie als leidraad neemt voor hun beslissingen. KdG is er klaar voor om de 'levenslanglerenden' als nieuwe doelgroep te omarmen in alle processen.

3. Versterkt inzetten op (digitaal) onderwijs

KdG versterkte het 'blended onderwijs'. We investeerden in nieuw materiaal en verruimden onze know how. Om medewerkers mee te krijgen in deze digitale versnelling ontwierpen we een nieuw professionaliserings- en informatieaanbod. Dankzij een intensieve samenwerking met andere hogescholen binnen de projecten *'KDG4-Digitale tools en digitale competenties voor docenten'* en *'KDG36-LNO²'* haalden we eveneens veel inspiratie bij de andere hogescholen. Dit alles leidde tot een versterkte en eigentijdse leeromgeving voor onze studenten.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

De projecten hebben ons methodisch versterkt en hebben geleid tot nieuwe accenten in de opleidingen.

Methodische versterking:

De fit-gap-analyse werd in verschillende projecten van Voorsprongfonds toegepast. Vanuit een helikopterperspectief verzamelden we gegevens, zowel kwalitatief als kwantitatief, over de onderwijsgroepen heen. Deze gegevens analyseerden we: we formuleerden waar we reeds sterk in zijn

(borgen) en waar we in willen groeien. Daarna maakten we een plan van aanpak om deze gap te overbruggen. Doordat we over gegevens beschikten over onderwijsgroepen heen konden we vergelijken en doelgericht kennisdeling opzetten of een professionaliseringsaanbod ontwikkelen. Dit bleken krachtige instrumenten. Een fit-gap-analyse met kennisdeling en professionalisering als instrumenten leverde ons veel op als hogeschool.

Nieuwe accenten in de opleidingen:

De integratie van de KdG Competenties in de curricula, de introductie van Learning Labs als methode voor authentiek leren in de opleidingen, de opgedane expertise in onze COIL-projecten, ... het zijn allemaal initiatieven die ons opleidingsaanbod verrijken. We vermelden hier ook het project *'KdG1-Onze curricula sluiten naadloos aan bij het secundair onderwijs van de toekomst'*. In dit project maakten we roadmaps voor elke onderwijsgroep om de toegankelijkheid van onze opleidingen te verhogen en onze curricula af te stemmen op de hervormingen binnen het secundair onderwijs.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

De projecten uit het Voorsprongfonds hebben niet geleid tot volwaardige nieuwe, diplomagerichte opleidingen. Wel zien we een effect op:

- Een verdere uitbreiding van de Afstudeerrichting Artificiële Intelligentie (AI): we versterken deze met microcredentials, vanuit een nood binnen de arbeidsmarkt.
- De opstart van een sterk aanbod binnen KdG-Academy (Levenslang Leren): we ontwikkelden veel nieuwe producten en bouwden een sterke structuur rond onze Academy.
- Het verder uitbouwen van de KdG-Academy met microcredentials (deels ook omwille van budgettaire redenen). Wel is het zo dat het regelgevend kader voor microcredentials nog onduidelijk is. We roepen beleidsmakers dan ook op om hier sneller werk van te maken.
- Het Voorsprongfonds leidde wel tot nieuwe opleidingsonderdelen (olod's): we denken aan COIL als methode om de interculturele competenties te versterken en aan Learning Labs als methode om authentiek leren te versterken.

Dankzij het Voorsprongfonds stelden we scherper de nood vast om:

- Voor de Educatieve Bachelor Kleuteronderwijs en de opleiding Pedagogie van het Jonge Kind een graduaat in te richten (als specifieke opleiding die we missen in leerladder 5, 6 en 7)
- Extra financiële impulsen te voorzien voor startende leerkrachten en startende ondernemers (cf; project *KdG35-Boost voor starters in het werkveld'*).

Structurele incentives te voorzien voor het aanbod levenslang leren zodat zoveel mogelijk mensen kunnen deelnemen.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

De projecten uit het Voorsprongfonds hebben niet geleid tot het schrappen van bestaande opleidingen. KdG heeft een stabiele set aan diplomagerichte basisopleidingen met voldoende instroom en doorstroom. We houden wel vinger aan de pols.

Het schrappen van bestaande opleidingen binnen KdG-Academy zien we wel als een gangbare praktijk in de toekomst. De portfoliostrategie en het businessmodel voor KdG-Academy geven richting aan het aanbod.

Sommige bestaande producten doorstaan de toets niet: ze passen niet binnen de strategie of voldoen niet aan de (financiële) criteria uit het businessmodel. Dit leidt tot schrappen van aanbod of hervormingen van het aanbod (aanbieden in een andere vorm). De beoordeling van producten in de KdG Academy gebeurt nu ook KdG-breed binnen het nieuw opgerichte portfoliocomité (vroeger lag deze beslissing binnen de opleidingen)

We kunnen hieruit leren voor het globale portfolio van KdG. Het reguliere portfolio beïnvloedt immers het Academy-portfolio en omgekeerd.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 27 10 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Veerle Hendrickx

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Vzw Katholieke Hogeschool VIVES Noord en vzw Katholieke Hogeschool VIVES Zuid
straat en nummer Doorniksesteenweg 145
postnummer en gemeente 8500 Kortrijk
voor- en achternaam van de Maria De Smet
gemachtigde voor de instelling Algemeen directeur ad interim
contactpersoon voor het plan Patricia Waerniers, directeur onderwijsbeleid en internationalisering
(inhoudelijk) (patricia.waerniers@vives.be)
Leen Thys, procescoördinator Voorsprongfonds
(leen.thys@vives.be of 0472 36 67 89)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

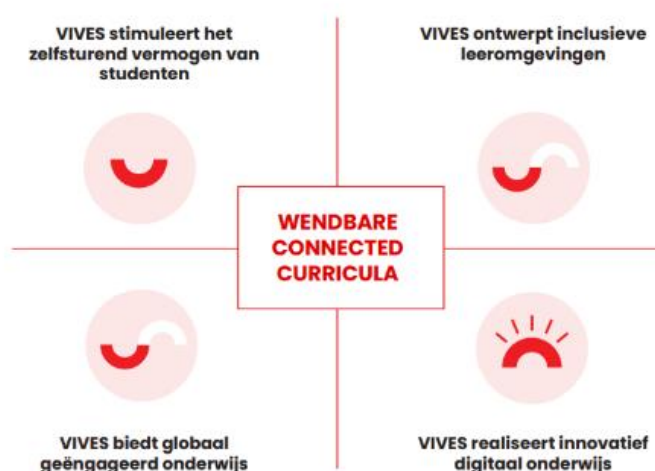
projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
VIV01	Micro-credentials & stackable credits als basis voor flexibilisering in aanbod en organisatie van LLL		X
VIV03	Biomedische actoren van de toekomst: de impact van ontwikkelingen in de gezondheidszorg op de invulling van de competentieontwikkeling binnen de zorgopleiding		X
VIV04	Biomedische actoren van de toekomst - ontwikkeling van levensechte multiprofessionele simulatietrainingen voor de zorg(opleidingen)		X
VIV05	Biomedische actoren van de toekomst - technologie in de zorg: aanpassen van basisopleidingen en ontwikkelen van interdisciplinaire opleidingen over technologie in de zorg		X
VIV06	Versterking en flexibilisering van de verkorte educatieve graduaat-, bachelor- en masteropleidingen voor de zijinstromers		X
VIV07	Een Academie voor Levenslang Leren		X
VIV09	Toegankelijke EVC-procedures voor levenslang leren		X
VIV10	Versterken van kwaliteitsontwikkeling voor Vlaanderenbreed afstandsonderwijs		X
VIV11	Bouwstenen voor een duurzame professionele ontwikkeling van leraren		X
VIV12	Versterken van het online leerportaal en evolueren naar een doorgedreven flexibilisering van de onderwijsorganisatie		X
VIV13	Online assessment		X
VIV14	Een transversaal opleidingsaanbod geënt op de SDG's	X	
VIV15	Onderwijsinnovatieplatform voor Future Learning & Augmented Xperience	X	
VIV16	Argendael: naar een toekomstgericht, rationeel hogeronderwijsaanbod in West-Vlaanderen	X	
VIV17	Digital readiness als hefboom voor instap en doorstroom in het hoger onderwijs	X	
VIV18	Multilocatie onderwijs via technologie in leerruimtes	X	
VIV501	Lerarenopleiding: vakdidactiek		X
VIV502	Lerarenopleiding: remediëring		X
VIV701	Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen		X

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

De ingediende projectvoorstellen van Hogeschool VIVES spelen gezamenlijk in op alle speerpunten van het Voorsprongfonds en sluiten perfect aan bij het onderwijsbeleid van VIVES. Met ons 'connected curriculum' zetten we in op een toekomstbestendig en wendbaar aanbod dat ook uitnodigt tot levenslang leren en ondersteund wordt door digitale onderwijsvormen. We illustreren dit hieronder.

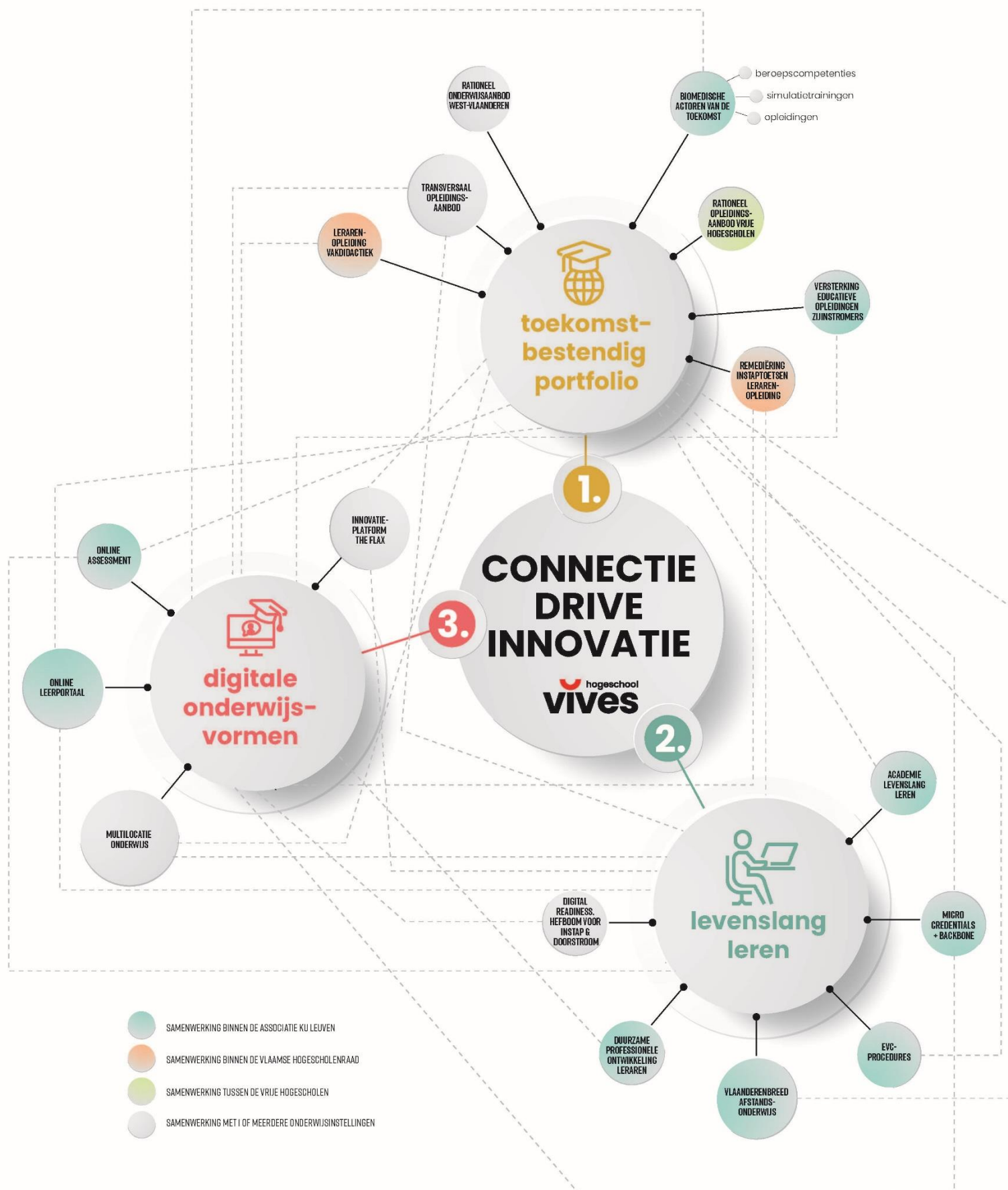
Drive, connectie en innovatie staan centraal in onze onderwijsvisie. Passend bij deze speerpunten maken we strategische keuzes om de onderwijsvisie te realiseren. Deze strategische keuzes worden geconcretiseerd in het onderwijsbeleidsplan. In 2022 werd in VIVES het nieuwe onderwijsbeleidsplan gelanceerd voor de periode 2022-2028. Dit plan focust op 4 acties, nl.

Om de acties van het onderwijsbeleidsplan te realiseren, vertrekken we van de idee van 'connected curriculum'. Om een impactvolle leeromgeving te kunnen bieden, is een doordacht curriculum nodig dat connecties zoekt en maakt tussen studenten, docenten, het werkveld en de maatschappij. De komende jaren wil VIVES alle opleidingen verder uitdagen om connected en wendbare curricula te realiseren en dit via een blended onderwijsmodel. Deze 4 actoren staan ook centraal in heel wat van onze Voorsprongfondsprojecten. Dankzij het Voorsprongfonds hebben we dus versneld grote stappen voorwaarts kunnen zetten.

De acties waar ons onderwijsbeleidsplan op focust, hebben een sterke link met de 3 speerpunten binnen het Voorsprongfonds. Het vernieuwde onderwijsbeleidsplan zet in op innovatief digitaal onderwijs wat perfect aansluit bij het speerpunt digitale onderwijsvormen. Het inzetten op inclusieve leeromgevingen en zelfsturend vermogen van studenten biedt mee een antwoord op het belang van levenslang leren. Tot slot willen we o.m. door middel van globaal geëngageerd onderwijs inzetten op een toekomstbestendig opleidingsportfolio. De middelen van het Voorsprongfonds waren dan ook een bijzonder welgekomen hefboom. Financieel betekenden ze een onmisbare versterking van de eigen middelen en creëerden ze mee ademruimte voor vernieuwing binnen VIVES.

Bijna twee derde van de projectvoorstellen situeert zich in speerpunt 1, de overige zijn verdeeld over speerpunten 2 en 3. Deze indeling is gebaseerd op de hoofdfocus van het project. Elk project bevat evenwel heel bewust aansluitingen naar de overige speerpunten en is vaak slechts mogelijk dankzij andere projecten binnen andere speerpunten (cf. onderstaande visual). De toewijzing aan één speerpunt was dus minder evident.

Speerpunt digitale onderwijsvormen

De twee grootste realisaties binnen het Voorsprongfonds zijn de uitbouw van het onderwijsinnovatieplatform Flax (Future Learning and Augmented Xperience) binnen project **VIV15** en het versterkt inzetten op multilocatie onderwijs binnen project **VIV18**.

Met het onderwijsinnovatieplatform voor Future Learning & Augmented Xperience, House of AI brengen we een additionele leermethode aan die eruit bestaat om met behulp van multimediale storytelling en nieuwe technologieën bepaalde specifieke competenties bij studenten te verhogen. We investeerden in een fysiek belevingscentrum waar deze nieuwe leervorm kan plaatsvinden. Het belevingscentrum maakt hierbij gebruik van multimediale storytelling waarbij verschillende digitale technologieën worden gebruikt zoals immersive experience, augmented reality, VR training ... Via verhalen, ondersteund door state-of-the-art technologie, worden alledaagse praktijkvoorbeelden omgezet in leerervaringen die studenten in staat stellen kritisch te reflecteren en dieper inzicht te krijgen in de gepresenteerde onderwerpen. De ervaringen en kennis die tijdens dit project werden opgedaan, werden tegelijkertijd ook gebruikt om een methodiek te ontwikkelen om die extra leermogelijkheid via beleving in de toekomst verder te integreren in onze opleidingen. Naast de uitwerking van een concrete methodiek waarmee docenten storylines kunnen ontwikkelen, werd ook ingezet op ondersteuningsmateriaal om docenten te professionaliseren om maximaal van deze nieuwe leermethode gebruik te maken. Het belevingscentrum is voor docenten een extra tool die kan worden ingezet om aan de competenties van studenten te werken.

Dankzij de middelen die voorzien werden voor multilocatie onderwijs kon VIVES postcorona versneld inzetten op de aanpassing van haar infrastructuur en de noden op vlak van blended learning en multilocatie onderwijs door de realisatie van diverse oneway streaming lokalen, hybride lokalen en een boardroom. De noodzaak aan dergelijke investeringen was duidelijk. De noden konden niet enkel gerealiseerd worden met de middelen uit het Voorsprongfonds en werden aangevuld met eigen middelen. Om dit op een doordachte en grondige manier te doen werd in een eerste stap een conceptueel kader voor multilocatieleren uitgewerkt. Dit conceptueel kader kreeg vorm in een nota/visie rond een flexibele onderwijsorganisatie en een daaruit voortvloeiend masterplan multilocatieleren. Om tot dit masterplan te komen, werd nauw samengewerkt tussen diverse betrokken diensten en domeinen binnen de hogeschool (i.e. onderwijskundige, technische, IT-gerelateerde en infrastructurele invalshoek). De focus binnen dit project lag niet enkel op de technische installatie van de lokalen. In dit hele proces is de ondersteuning van docenten om vlot maar ook doordacht met deze technologisch uitgeruste lokalen om te gaan onontbeerlijk. Gedurende de looptijd van het project werd een arsenaal aan ondersteuningsmateriaal voor docenten uitgewerkt en blijvend verder geoptimaliseerd. Tot slot werden er binnen dit speerpunt twee projecten i.s.m. de instellingen van de Associatie KU Leuven gerealiseerd, nl. het versterken van online leerportalen (project **VIV12**) en online assessment (project **VIV13**). De middelen van het Voorsprongfonds maakten het mogelijk om binnen de Associatie KU Leuven een gezamenlijke strategie uit te tekenen en technologische ontwikkelingen te bundelen wat de efficiëntie en effectiviteit beduidend verhoogt.

Speerpunt levenslang leren

Het belang van levenslang leren is niet meer weg te denken in onze samenleving. VIVES heeft de voorbije jaren ook versterkt ingezet op levenslang leren o.m. door een wijziging in organisatiestructuur. In september 2022 werd de organisatiestructuur verder verfijnd om o.m. levenslang leren meer kansen tot ontplooiing te geven. De oprichting van de Business unit Levenslang Leren zorgde ervoor dat diverse (versnipperde) initiatieven binnen onze hogeschool gebundeld werden tot 1 Business unit onder leiding van de directeur Levenslang Leren.

Het belang van levenslang leren kreeg ook op associatieniveau een boost door de lancering van het platform Continue. Dit platform wil toekomstige volwassen studenten nog sneller en eenvoudiger naar het ruime opleidingsaanbod van de verschillende hogescholen binnen de associatie en KU Leuven leiden. Tegelijk zullen de verschillende partners binnen Continue samenwerken om het aanbod uit te breiden en te verscherpen, zodat nog meer volwassenen en levenslang lerenden zich in de toekomst kunnen bijscholen, heroriënteren of verdiepen. Binnen die versterkte samenwerking situeren zich ook de gezamenlijke projecten EVC (project **VIV09**), microcredentials en backbone voor levenslang leren (**VIV01**) en Vlaanderenbreed afstandsonderwijs (**VIV10**). De voorbije 2 jaren zijn belangrijke stappen gezet richting een intensieve samenwerking van alle betrokken instellingen die de komende jaren verder geoptimaliseerd zal worden binnen o.m. de stuurgroep Levenslang leren op associatieniveau. Binnen project VIV01 heeft elke betrokken hogeschool ook een nieuwe microcredential in de markt gezet. Concreet voor VIVES was dit de microcredential Forensisch werken.

Het steeds toenemende belang van levenslang leren wordt ook onder de aandacht gebracht in project **VIV17**, Digital readiness als hefboom voor instap en doorstroom in het hoger onderwijs. Dit project heeft tot doel om studenten voldoende 'digitaal startklaar' te maken om hun start en doorloop binnen het hoger onderwijs te faciliteren.

Speerpunt toekomstbestendig en wendbaar portfolio

Bij het uittekenen van de projectvoorstellen gelinkt aan dit speerpunt ligt de focus op meer efficiëntie en effectiviteit binnen ons opleidingsportfolio, met ook de nodige ruimte voor vernieuwing. Een mooi voorbeeld van innovatief aanbod is project **VIV14**. Een transversaal opleidingsaanbod geënt op de SDG's. Binnen dit project werden VIVESbreed 3 opleidingsonderdelen (her)ontwikkeld die de SDG's structureel verankeren in onze curricula d.m.v. innovatieve leerinhouden en onderwijsvormen.

Binnen dit speerpunt hebben we ook 5 projecten i.s.m. de Associatie KU Leuven en 2 projecten i.s.m. de Vlaamse Hogescholenraad. Dankzij deze projecten werd de samenwerking tussen de instellingen geïntensifieerd. Tijdens de looptijd van het Voorsprongfonds zijn waardevolle nieuwe contacten opgebouwd die ook na deze looptijd een enorme meerwaarde bieden op instellingsniveau en daarbuiten.

De concrete output van de rationalisatieprojecten i.s.m. de vrije hogescholen (project **VIV701**) en Howest (project **VIV16**) wordt hieronder verder toegelicht. Deze projecten screenen het bestaande inhoudelijke aanbod en de organisatie ervan op kansen voor meer efficiëntie en effectiviteit.

We kunnen concluderen dat de middelen van het Voorsprongfonds veel zaken in een stroomversnelling hebben gebracht en een aantal acties van ons onderwijsbeleidsplan versneld een boost hebben gegeven. Ze hebben het mede mogelijk gemaakt om verder te evolueren richting een toekomstgericht en wendbaar opleidingsaanbod met voldoende aandacht voor levenslang leren en met een verduurzaming van o.m. de lessons learned uit het gedigitaliseerd onderwijs tijdens de coronacrisis.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

De resultaten van het project VIV701, in samenwerking met de vrije hogescholen, reveleren een kwantitatieve analyse (cf. vergelijkende matrix studentenaantal op basis van oktobertelling) en een kwalitatieve analyse (op basis van indicatoren/variabelen die als belangrijk worden geacht voor het identificeren van maatregelen inzake opbouw van een rationeel opleidingsportfolio).

De bekomen resultaten uit dit project werden vertaald naar de eigen VIVES-context en vormen de basis voor een roadmap voor ons opleidingsportfolio. Met deze roadmap willen we meer systematiek brengen in het beheer van het opleidingsportfolio in VIVES. Deze roadmap sluit bovendien nauw aan bij de methodieken die werden uitgewerkt in ons andere rationalisatieproject, nl. VIV16 (Argendaal: Naar een toekomstgericht, rationeel hogeronderwijsaanbod in West-Vlaanderen). De uitgewerkte roadmap is een concreet handvat richting een geoptimaliseerd opleidingsportfolio waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen 2 soorten methodieken: heroriëntering van een opleiding en opstart van een nieuwe opleiding.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Zoals hierboven vermeld, werd tijdens de looptijd van het Voorsprongfonds werk gemaakt van een rationalisatiemethodiek. De methodiek die focust op de opstart van een nieuwe opleiding zal mee als handvat gehanteerd worden bij de uitbouw van ons opleidingsportfolio. Voor de opmaak van deze methodiek werden recente macrodoelmatigheidsdossiers geanalyseerd i.f.v. het bepalen van indicatoren die als belangrijk werden gezien bij verdere portfolio-ontwikkeling. De recent nieuw opgerichte / op te richten opleidingen spelen hierbij een belangrijke rol, in concreto voor VIVES de bacheloropleidingen Media en entertainment business, HRM (opstart september 2023) en Drone applications (beoogde opstart september 2024).

Op dit moment zijn er onduidelijkheden over het toekomstige programmatiemodel voor opleidingen in het hoger onderwijs, waardoor niet alle variabelen en procedurele richtlijnen duidelijk zijn. De uitgewerkte methodiek is op die manier opgebouwd dat die, indien nodig, aangepast kan worden aan een nieuwe onderwijskundige realiteit inzake programmatiemodel. De focus ligt op het jaarlijks verkennen van nieuwe trends die mogelijk een impact kunnen hebben op ons opleidingsportfolio met hierbij een nauwe betrokkenheid van het werkveld. Wanneer een bepaalde trend/ontwikkeling betekenisvol lijkt, wordt met behulp van een aantal variabelen verdere analyse uitgevoerd om de impact van een mogelijke opleidingswijziging op het huidige opleidingsportfolio in kaart te brengen.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Het Voorsprongfonds heeft ook geleid tot een concrete methodiek voor de heroriëntering van ons opleidingsaanbod, vertrekkende vanuit een kwantitatieve analyse om op basis van die gegevens in te zoomen op opleidingen met een subkritisch aantal inschrijvingen die in een volgende fase d.m.v. focusgesprekken verder onderzocht worden. Hierbij staan 2 dimensies centraal: de impact van mogelijke wijzigingen (op de leerladder, HR, infrastructuur, organisatiestructuur, werkveld en kwaliteitscyclus) en mogelijkheden tot samenwerking met andere instellingen.

Tijdens de looptijd van het Voorsprongfonds werd, in nauwe afstemming met Howest, het aanbod van de graduaatsopleidingen in West-Vlaanderen (m.b.v. bovenstaande methodiek) beter op elkaar afgestemd met volgende intenties:

- Binnen de graduaatsopleiding Systeem- en netwerkbeheer werd beslist om de modaliteiten in kaart te brengen die nodig zijn om een vlotte afbouw/uitrol te faciliteren, dit in functie van de (her)verdeling over de vestigingsplaatsen Brugge/Kortrijk (rekening houdend met perspectief van de studenten, betrokken docenten en instelling) met de intentie om in academiejaar 24-25 te starten met een uitdoofscenario, om na twee jaar over te blijven met één onderwijslocatie per stad (Kortrijk/Brugge) in onderling overleg te organiseren.
- De graduaatsopleiding HR support wordt de komende jaren verder bekeken vnl. in functie van leerladders en de recent uit te bouwen bachelor HRM.
- Binnen de graduaatsopleiding internet of things werd beslist om verder te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om deze opleiding gezamenlijk in te richten (cf. gezamenlijk diplomeren).

Bijkomend werd dankzij de middelen van het Voorsprongfonds de afbouw van onze bacheloropleiding Ecotechnologie (in ruil voor de opstart van de nieuwe bachelor Media en entertainment business) gefaciliteerd. In het kader van de uitbouw van de nieuwe bachelor HRM worden ook de afstudeerrichting personeelswerk binnen de bachelor Sociaal werk en het keuzetraject HRM binnen de bachelor Organisatie en management afgebouwd.

Daarnaast werd in afstemming met de vrije hogescholen beslist om na afloop van het Voorsprongfonds verder in te zetten op samenwerking en expertisedeling, door de opstart van een Community of Practice (CoP) met als doel het opleidingsportfolio verder te optimaliseren zowel binnen de hogeschool als hogeschooloverkoepelend. Door te optimaliseren leggen we de nadruk op een future proof en duurzaam opleidingsaanbod waarbij expertisedeling tussen de instellingen een centrale rol heeft.

Wat betreft wijzigingen in ons opleidingsaanbod is de realisatie van de transversale opleidingsonderdelen (zie project VIV14, cf. supra) een doordachte keuze richting toekomstbestendig en wendbaar opleidingsaanbod. Dergelijke transversale opleidingsonderdelen liggen ook mee aan de basis bij het aanduiden van indicatoren/variabelen die als belangrijk worden geacht voor het identificeren van maatregelen inzake opbouw van een rationeel opleidingsportfolio (cf. kwalitatieve analyse Voorsprongfonds project VIV701).

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 31 10 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Maria De Smet, algemeen directeur a.i. Hogeschool VIVES

**Gefinancierd door
de Europese Unie**
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam KU Leuven

straat en nummer Naamsestraat 22

postnummer en gemeente 3000 Leuven

voor- en achternaam van de
gemachtigde voor de instelling

contactpersoon voor het plan Luc Sels
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
KUL01	Micro-credentials & stackable credits als basis voor flexibilisering in aanbod en organisatie van LLL		X
KUL02	Ingenieurs, architecten en kunsten: Creatieve makers van de toekomst		X
KUL03	Biomedische actoren van de toekomst: De impact van ontwikkelingen in de gezondheidszorg op de beroepscompetenties van de gezondheidszorgmedewerker en diens opleiding		X
KUL04	Biomedische actoren van de toekomst: Ontwikkeling van levensechte multiprofessionele simulatietrainingen voor de zorg(opleidingen)		X
KUL05	Biomedische actoren van de toekomst: Technologie in de zorg: Aanpassen van basisopleidingen en ontwikkelen van interdisciplinaire opleidingen over technologie in de zorg		X
KUL05 BIS	Biomedische actoren van de toekomst: Technologie in de zorg: Aanpassen van basisopleidingen en ontwikkelen van interdisciplinaire opleidingen over technologie in de zorg	X	
KUL06	Versterking en flexibilisering van de verkorte educatieve graduaat-, bachelor- en masteropleidingen voor de zij-instromers		X
KUL07	Een Academie voor Levenslang Leren		X
KUL10	Versterken van kwaliteitsontwikkeling voor Vlaanderenbreed afstandsonderwijs		X
KUL11	Bouwstenen voor een duurzame professionele ontwikkeling van leraren		X
KUL12	Versterken van het online leerportaal en evolueren naar een doorgedreven flexibilisering van de onderwijsorganisatie		X
KUL13	Online assessment		X
KUL17	Biomedische actoren van de toekomst: Virtuele communicatietraining in zorgopleidingen	X	
KUL18	“Tying the knots”: Curriculaire verwevenheid, School of Arts en multicampusrealiteit		X
KUL19	Data Science voor de Humane Wetenschappen	X	
KUL21	Onderwijs voor en over duurzaamheid	X	
KUL22	Ondernemend en klaar voor ondernemerschap: KICK Academy	X	
KUL23	Service-learning: ten dienste van mens en samenleving	X	
KUL24	Modules interculturele competenties: open voor zingeving, medemenselijkheid, solidariteit en dialoog	X	
KUL25	Een flexibel aanbod via micro-credentials in toegepaste ethiek en filosofie	X	
KUL25 BIS	Een flexibel aanbod via micro-credentials in toegepaste ethiek en filosofie	X	
KUL26	Taal centraal: Naar een daadwerkelijke ondersteuning van taalcompetenties van studenten	X	
KUL27	Curricula op maat van een diversiteit aan nieuw instromende studenten	X	
KUL28	Course Creation Lab voor de uitbouw van duurzaam online en blended onderwijs	X	
KUL30	Levenslang Leren voor en over duurzaamheid	X	
KUL31	Multilocatie onderwijs via technologie in leerruimtes	X	
KUL32	Disciplinespecifieke technologie-ondersteunde ruimtes	X	

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

De drie speerpunten waren reeds zeer expliciet opgenomen in het strategisch plan van de universiteit: voor de periode 2017-2021 bevatte het strategisch plan speerpunten 1 en 3 in de pijlers “Toekomstgericht onderwijs” en “Going digital”. In het strategisch plan 2021-2025 werden deze 2 pijlers behouden en werd onder meer de pijler “Levenslang leren” toegevoegd. Zo kwamen de 3 speerpunten uit de oproep van het Voorsprongfonds reeds expliciet aan bod binnen de 6 gedefinieerde pijlers van het huidige strategisch plan van KU Leuven.

Het Voorsprongfonds gaf voor het speerpunt “Toekomstbestendig en wendbaar opleidingsportfolio” de mogelijkheid om in te zetten op een nieuw interdisciplinair opleidingsaanbod binnen de volgende 3 domeinen: “Creatieve makers van de toekomst”, “Biomedische actoren van de toekomst” en “Data science voor Humane Wetenschappen”. Daarenboven werd sterk ingezet op modules voor “Vaardigheden van de 21ste eeuw” en werd de onderbouw voor gerichte ondersteuning van een innovatief opleidingsaanbod en holistische ondersteuning voor studenten vorm gegeven.

Door de projecten in het speerpunt “Levenslang leren” werd een sterke constructie gerealiseerd voor levenslang leren samen met de partners van de Associatie KU Leuven onder de academie voor levenslang leren, die de naam Continue kreeg. Er werden beleidskaders ontwikkeld, een nieuw aanbod gegenereerd, o.m. in de vorm van microcredentials, en een backbone voor (digitale) processen voor levenslang leren werd uitgebouwd.

Dit alles ging hand in hand met de versterking van de ondersteuning voor digitale onderwijsvormen, zowel in de technologische mogelijkheden op het gebied van software en infrastructuur als van ondersteuning van docenten en opleidingen in het ontwerp en vormgeven van het onderwijs. Dit resulteerde o.m. in de volgende realisaties:

- Het online leerportaal werd rijker, meer gepersonaliseerd, flexibeler, gebruiksvriendelijker en toegankelijker gemaakt; er zijn meer mogelijkheden voor hybride & online onderwijs gecreëerd door inbouw van volgende tools: FeedbackFruits, Book Widgets, Ally, Blackboard Ultra, TimeEdit en Collaborate.
- Voor het online evalueren van studenten door onder andere gemetadateerde vragenpools en van daaruit automatisch genereren van formatieve en summatieve toetsen werd Ans uitgerold. Daarnaast werd voor proctoring (digitaal toezicht bij bijv. examens) de tool Proctorio uitgerold.
- Multilocatieleren werd een stuk eenvoudiger dankzij het uitrusten van ca. 60 lokalen met volgcamera's en ruim 40 lokalen waar er digitaal interactief in de les kan worden samengewerkt.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Het opleidingsportfolio van KU Leuven wordt op continue wijze geanalyseerd via haar kwaliteitszorgsysteem. Hierbij worden bevragingen van alumni, input vanuit het werkveld, evoluties in de samenleving naast vooruitgang in de verschillende wetenschapsdomeinen gelegd. Op die manier is het opleidingsportfolio en de opleidingsonderdelen daarbinnen voortdurend in evolutie.

Door de projecten binnen het Voorsprongfonds werden de opleidingen van KU Leuven vooral verrijkt met nieuwe modules en werkvormen. Het aanbod in levenslang leren werd op een meer gestructureerde manier

bekend gemaakt en meer gericht doorontwikkeld. Daarenboven werd vooruitgang geboekt in de samenwerking tussen universiteit en hogescholen om een gezamenlijk aanbod te creëren zowel in het levenslang leren als, daar waar mogelijk, in de reguliere programma's. In het bijzonder werd van start gegaan met een aanbod aan microcredentials.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Uit de Voorsprongfondsprojecten kwamen volgende opleidingen voort:

- Permanente Vorming met Getuigschrift (PVG) "Technologie in de zorg"
- Postgraduaat "Toegepaste ethiek"
- MOOC "Global challenges for a sustainable society"
- Postgraduaat "Circulaire Economie en Duurzame Materialen"
- Sustainability Leadership Program
- Verschillende microcredentials rond "Toegepaste ethiek"
 - o Microcredential Dier: welzijn, recht en ethiek
 - o Microcredential Ethics of Globalisation
 - o Microcredential Media ethics
 - o Microcredential Ethics of care
 - o Microcredential Ethiek en beleid
 - o Microcredential Moreel beraad
 - o Microcredential Ethiek en levensbeschouwing
- Verschillende microcredentials rond filosofische vaardigheden
 - o Microcredential "Filosofische lees- en schrijfvaardigheden"
 - o Microcredential "Filosofische mondelinge vaardigheden"
 - o Microcredential "Filosofische onderzoeksvaardigheden"
- 3 digitale leertrajecten rond Data Science in HW:
 - o AI & the Humanities
 - o Computational Thinking for Data Wrangling
 - o Machine Learning for Humanities Scholars
- Online modules rond ondernemerschapsgelateerde vaardigheden
- Online modules rond interculturele competenties
- Online modules rond taalcompetenties
- Summer school en keuzevakken vanuit het project "Creatieve makers van de toekomst"

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Zoals hoger vermeld, is het onderwijsportfolio van KU Leuven in voortdurende evolutie. Het oprichten van nieuwe opleidingen en het stopzetten van bestaande opleidingen zijn het resultaat van de natuurlijke dynamiek die hieruit voortvloeit.

Er zijn ten gevolge van de Voorsprongfondsprojecten geen opleidingen geschrapt.

Wel werd er op andere manieren gerationaliseerd o.m. door:

- stopzetten van de verkorte bachelor Wijsbegeerte, oriëntatie Ethiek
- verhoogde samenwerking binnen de verkorte educatieve bachelor- en masteropleidingen
- verhoogde samenwerking binnen levenslangleren

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum

dag 31 maand 10 jaar 2023

handtekening

voor- en achternaam

Prof. dr. Luc Sels

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam LUCA School of Arts
straat en nummer Paleizenstraat 70
postnummer en gemeente 1030 Brussel
voor- en achternaam van de Simon Van Damme (algemeen directeur)
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Roel Moeurs (coördinator beleidsprojecten, roel.moeurs@luca-arts.be)
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
LUCA01	Micro-credentials & stackable credits als basis voor flexibilisering in aanbod en organisatie van LLL		X
LUCA02	Ingenieurs, architecten en kunstenaars: creatieve makers van de toekomst		X
LUCA06	Versterking en flexibilisering van de educatieve graduaat-, bachelor- en masteropleidingen voor de zij-instromers		X
LUCA07	Een academie voor levenslang leren		X
LUCA10	Versterken van kwaliteitsontwikkeling voor Vlaanderenbreed afstandsonderwijs		X
LUCA11	Bouwstenen voor een duurzame professionele ontwikkeling van leraren		X
LUCA12	Versterken van het online leerportaal en evolueren naar een doorgedreven flexibilisering van de onderwijsorganisatie		X
LUCA13	Online assessment		X
LUCA15	Thickening the plots: Intensieve professionalisering van docenten	X	
LUCA16	Digitizing the spots: Multilocatieonderwijs via technologie in leerruimtes	X	
LUCA18	Tying the knots: Curriculaire verwevenheid, School of Arts en multicampusrealiteit		X
LUCA19	Design-, media- & technologiepool Gent		X
LUCA23	Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio voor het technologisch onderwijs in Brussel		X
LCUA24	LNO ² (Lerend Netwerk van OnderwijsOndersteuners Vlaanderen)		X
LUCA701	Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen		X

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Gedurende de looptijd van het Voorsprongfonds heeft LUCA School of Arts haar unieke positie binnen het Vlaamse hogeronderwijslandschap weten te versterken dankzij de interne opportuniteiten en de samenwerkingsverbanden die doorheen de projecten tot stand kwamen. De stand van zaken en de uitwerking van de individuele projecten is meerdere keren op het niveau van de Onderwijsraad, Academische Raad en Directiecomité besproken en heeft de agenda en de korte- en langetermijnkeuzes van de instelling mee bepaald.

De unieke context van de School of Arts biedt kansen voor curriculaire verstrengeling

(Invulling met focus op speerpunt 1: de uitbouw van een toekomstbestendig en wendbaar opleidingsportfolio.)

LUCA is als instelling uniek vanwege het inrichten van opleidingen op zowel niveau vijf, zes en zeven (en acht in samenwerking met KU Leuven). Hoewel opleidingen kunnen verschillen qua gerichtheid op een specifiek werkveld, qua instroomprofiel en qua typische duurtijd (een driejarige bachelor, dan wel de combinatie van een bachelor- en masterdiploma), vertonen professioneel en academisch gerichte kunstopleidingen aanzienlijke doorsnedes.

Een tweede aspect van de unieke context van een School of Arts is de structurele verwevenheid tussen hogeschool en universiteit. Die band geeft aanleiding voor een tweede set van kansen voor curriculaire uitwisseling, namelijk tussen academisch gerichte opleidingen binnen de School of Arts en binnen de universiteit. Het verkennen en benutten van kansen tot curriculaire verstrengeling, over campussen, instellingsgrenzen, gerichtheden en kwalificatieniveaus heen was dan ook één van de centrale projecten van het instellingsplan van LUCA voor het Voorsprongfonds.

Met het realiseren van zes interdisciplinaire, niveau-, opleiding- en campusoverschrijdende docententeams (LUCA18) is er een beweging op gang gekomen tot curriculaire verstrengeling die eveneens haar gevolgen heeft op een parallelle organisatorische hervorming die de aansturing van onderwijs en onderzoek binnen LUCA inhoudelijker moet maken. Net zoals de verstrengeling over instellingsgrenzen heen (LUCA02 en LUCA06) en de visie en criteria voor rationalisatie en optimalisatie van het programmatiemodel (LUCA701), hebben al deze projecten een invloed gehad op het algemene en onderwijsbeleid van de instelling. Vooral op lange termijn zette het zaken in beweging, door enerzijds visies en toekomstplannen te ontwikkelen, maar vooral door concrete kaders te ontwikkelen en deze zelfs al op meerdere plaatsen in een pilot te testen.

De positie van een School of Arts ten aanzien van werkveld, levenslang leren, alumni en maatschappij is gebaat bij uitklaring en incentives

(Invulling met focus op speerpunt 2: levenslang leren verder uitbouwen.)

Hoewel kunstopleidingen gepercipieerd worden als specialistisch en gericht op een relatief kleine niche studenten, zijn de mogelijke outcomes toch bijzonder divers. Inhoudelijk neigt een School of Arts tot een brede diversiteit van maatschappelijke interventies (artistiek-creatief, kunst- en maatschappijkritisch, breed cultureel, educatief...). Elk van deze competenties zijn sterk gewenst op de arbeidsmarkt en interessant voor zij-instromers en professionals met een andere - of zelfs zonder basisopleiding.

De invloed op het algemene beleid van de instelling is onder meer duidelijk door het oprichten van een specifieke Permanente Onderwijscommissie voor alle leven-lang-leren-trajecten binnen LUCA. Zo kan er in de toekomst een gericht beleid gevoerd worden in de verdere uitbouw van deze opleidingen. LUCA stemde haar beleid hiervoor af op dit van haar associatiepartners (LUCA07). Het portfolio werd alvast uitgebreid dankzij de microcredential in LUCA01/10 en de optimalisaties van trajecten en vormen (LUCA06, 11, 19).

Hybridisering noopt tot doorgedreven professionalisering en versnelde uitbouw van infrastructuur

(Invulling met focus op speerpunt 3: versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen.)

De algemene hybridisering van het hoger onderwijs (toenemende combinatie van digitaal en contactonderwijs) stelt artistiek hoger onderwijs voor bijzondere uitdagingen. Met name bevat artistiek hoger onderwijs in vergelijking met andere opleidingen een hoog aandeel contactonderwijs dat bovendien vaak intensiever wordt ingezet (regelmatig en langdurig) en moeilijk schaalbaar is (onderwijs op individuele basis of in kleine groepen).

Voor twee digitale systemen met een sleutelrol, is LUCA onderdeel van een associatieconcern waarbinnen zowel de leeromgeving (Toledo) als de onderliggende onderwijsadministratie en studentenopvolging (in SAP) gezamenlijk worden vormgegeven. De projecten van het Voorsprongfonds bepaalden dan ook het beleid, de richting en de optimalisaties binnen deze concerntoepassingen de afgelopen jaren (LUCA01, 12 en 13). Op hardware- en ondersteuningsniveau zetten een intensief programma het beleid uit inzake hybridisering van leslokalen. (LUCA16)

Het professionaliseringsbeleid van de instelling werd versterkt onder meer door de uitbouw van een digitaal onderwijsrijbewijs (LUCA 15) en het versterken van het LNO2-consortium (LUCA24).

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

In tegenstelling tot vele andere instellingen, had LUCA binnen het Voorsprongfonds geen specifiek project lopen dat de eigen opleidingsportfolio bekeek. LUCA heeft als School of Arts dan ook slechts een beperkt aantal van specifieke en unieke opleidingen en een opleidingsportfolio dat doorheen de jaren zeer stabiel bleef. De voornaamste aanpassingen in het opleidingsaanbod in de laatste decennia waren deze in het kader van Europese Joint Masters en European University Alliances.

Toch beïnvloedde het Voorsprongfonds ook het opleidingsportfolio op meerdere niveaus. Beleidsmatig werkt LUCA samen met de zes andere hogescholen om te komen tot een visie, criteria en een onderzoekskader (LUCA701) voor programmatiemodel. Dit moet leiden tot het opsporen van gezamenlijke opportuniteiten tussen opleidingen en instellingen en het efficiënter maken van het Vlaamse programmatiemodel. De praktische uitwerking van dit project (het invullen van concrete actieplannen) valt buiten de looptijd van het Voorsprongfonds, maar zal ongetwijfeld invloed blijven hebben op de toekomstige invulling van het opleidingsportfolio.

Heel specifiek en los van het decretaal verankerde opleidingsportfolio, keek LUCA11 naar het vormingsaanbod voor leerkrachten secundair onderwijs, werkte het aan een gemeenschappelijk kader om het aanbod op een structurele manier in kaart te brengen en stelde het een financieel groeimodel voor.

Verdere aanpassingen aan het opleidingsportfolio vinden plaats op individueel niveau en zijn in de hieronder neergeschreven antwoorden opgenomen.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Dankzij het Voorsprongfonds zal LUCA in februari 2024 starten met een nieuwe microcredential in afstandsonderwijs (Creative Skills: storytelling met beeld en video). Dit idee lag al enige tijd op de plank, maar de impuls van het Voorsprongfonds maakte dit idee ook werkelijkheid. In 2023 werden de opleidingsonderdelen reeds aangepast naar afstandsonderwijs en uitgetest in meerdere pilots.

Verdere nieuwe opleidingen of plannen hiertoe werden niet ontwikkeld in één of meerdere van de projecten van het Voorsprongfonds.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

De projecten van het Voorsprongfonds hebben geen aanleiding gegeven tot het schrappen van opleidingen, maar wel tot aanpassingen van bestaande opleidingen.

Zowel voor de educatieve graduaat-, bachelor- als masteropleidingen vormen de zij-instromers een belangrijk doelpubliek. Binnen LUCA06 werkten KU Leuven, VIVES en LUCA School of Arts samen om de verkorte opleidingen aantrekkelijker te maken voor de doelgroep. Het project initieerde aanpassingen aan opleidingstrajecten en werkvormen ten behoeve van de specifieke noden van de doelgroep, de zij-instromers.

LUCA werkte in de Gentse regio samen met Odisee en Arteveldehogeschool aan het inrichten van trajecten voor verderstudeerders. Hier is een bewuste keuze gemaakt om geen nieuwe opleidingen in te richten, maar verder te werken op reeds bestaande trajecten bij de drie partners. Voor LUCA vertaalde dit zich een optimalisatie en aanpassing van het 'Traject 3D' binnen de professionele bachelor Visual Design. Het reeds bestaande traject werd aangepast en

een langetermijnvisie werd ontwikkeld om dit traject (bovenop haar huidige avondonderwijs) naar dagonderwijs te brengen. De randvoorwaarden, bijvoorbeeld docentenkorps en financiële levensvatbaarheid, werden hierbij bekeken.

Andere aanpassingen aan het opleidingsaanbod spelen zich voornamelijk af op het niveau van opleidingsonderdelen. Meerdere projecten werkten op curriculaire verwevenheid en de multicampusrealiteit. Primair onder deze was LUCA18 dat docententeams bij elkaar bracht met als doel om gedeelde curriculumonderdelen van professioneel en academisch kunstonderwijs, en universitaire opleidingen, op te zoeken en uit te bouwen. Eveneens samen met KU Leuven werden ook nieuwe interdisciplinaire opleidingsonderdelen en summer schools ontwikkeld (LUCA02).

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum

2 november 2023

handtekening

voor- en achternaam Simon Van Damme

[illegible]

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
ODI1	Microcredentials & stackable credits als basis voor flexibilisering in aanbod en organisatie van LLL		x
ODI03	Biomedische actoren van de toekomst: de impact van ontwikkelingen in de gezondheidszorg op de invulling van de competentieontwikkeling binnen de zorgopleidingen		x
ODI4	Biomedische actoren van de toekomst: ontwikkeling van levensechte multiprofessionele simulatietrainingen voor de zorg(opleidingen)		x
ODI5	Biomedische actoren van de toekomst: technologie in de zorg: aanpassen van basisopleidingen en ontwikkelen van interdisciplinaire opleidingen over technologie in de zorg		x
ODI7	Een academie voor levenslang leren		x
ODI09	Toegankelijke EVC-procedures voor levenslang leren		x
ODI10	Versterken van kwaliteitsontwikkeling voor Vlaanderenbreed afstandsonderwijs		x
ODI11	Bouwstenen voor een duurzame professionele ontwikkeling van leraren		x
ODI12	Versterken van het online leerportaal en evolueren naar een doorgedreven flexibilisering van de onderwijsorganisatie		x
ODI13	Online assessment		x
ODI21	Naar een DIW-proof onderwijsportfolio	x	
ODI22	Toekomstgerichte kansen HO in Aalst		x
ODI23	Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio voor het technologisch onderwijs in Brussel		x
ODI24	Boost voor starters in het werkveld		x
ODI25	Design-, Media- en Technologiepool Gent		x
ODI26	Duaal leren @Odisee, de co-hogeschool	x	
ODI27	Adaptieve bouwstenen voor blended en afstandsonderwijs	x	
ODI501	Lerarenopleiding vakdidactiek		x
ODI502	Lerarenopleiding remediëring		x
ODI701	Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen		x
ODILNO2	Lerend netwerk onderwijsondersteuners Vlaanderen		x

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

In het instellingsplan van Odisee bij de aanvraag van de VSF-projecten werd reeds uitvoerig ingegaan op het veranderverhaal Odisee 2027 (naar een duurzaam, inclusief en wendbaar onderwijs in co-creatie), welke doelen we daarmee willen bereiken, onze aanpak en projecten. We omschreven gedetailleerd hoe de VSF-speerpunten en aangevraagde projecten aansluiten bij onze eigen strategie, krachtlijnen en lopende veranderprojecten.

Twee academiejaren verder kunnen we stellen dat de VSF-projecten en bijhorende partnerschappen onze hogere DIW-in-C doelstellingen ondersteund hebben. We lichten hieronder per VSF-speerpunt toe hoe dit zichtbaar wordt binnen het algemeen beleid en het onderwijsbeleid van Odisee.

Speerpunt 1 – naar een toekomstgericht en wendbaar onderwijsportfolio

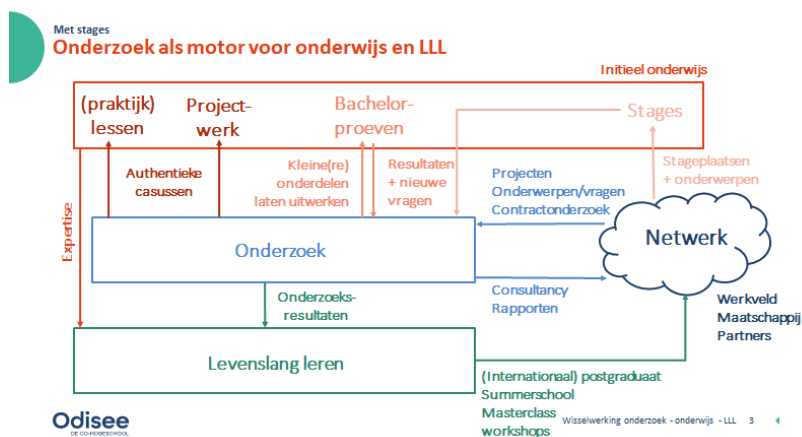
Het instellingseigen portfolioproject ODI21 'Naar een DIW-proof onderwijsportfolio' heeft ongetwijfeld het meest invloed gehad om het onderwijsbeleid van Odisee op het vlak van toekomstgericht denken over onderwijsaanbod en –programmatie te herwerken:

Naast plannen voor elk studiegebied en een plan voor de instelling als geheel (zie verder vraag 2), heeft het project ook geleid tot de ontwikkeling van een instrument met criteria dat jaarlijks het bestaand onderwijsportfolio van de instelling onder de loep neemt (zie bewijslast bij odi21_35). Daarnaast zal het ook gebruikt worden om ideeën en plannen voor toekomstige opleidingen te beoordelen alvorens over te gaan tot een aanvraag. Bij deze nieuwe ontwikkelingen worden ook de uitkomsten van het project ODI701 'vrije hogescholen kiezen voor een rationeel aanbod in Vlaanderen' meegenomen.

Voor de lerarenopleiding heeft het project rond remediëring (ODI501) de grootste impact gehad, waarbij ook gekeken werd hoe het ontwikkelde remediëringspakket voor Nederlands, Frans en wiskunde mogelijk ook inzetbaar is voor andere studiegebieden dan de lerarenopleiding. Daarnaast heeft het project omtrent vakdidactiek (ODI502) geleid tot een integratie van het ontwikkelde materiaal in de eigen e-courses. Het project was ook een vorm van professionalisering via thematische professionele leergemeenschappen in samenwerking met vakdidactici van andere hogescholen, de pedagogische begeleidingsdiensten en werkveldpartners. Dit project leverde naast een vakdidactische visie op de nijverheidsvakken ook een draaiboek over het opbouwen van een clusterdidactiek. Dit draaiboek is inspirerend voor de uitbouw van het professionaliseringsbeleid van de andere clusters (economie en organisatie, voeding en horeca en welzijn en maatschappij).

Voor het studiegebied gezondheidszorg hebben de drie Associatie-projecten rond biomedische actoren voor de toekomst (technologie in de zorg, simulatieonderwijs, competentieprofielen) bijgedragen aan meer toekomstgericht portfolio in deze opleidingen. Het delen van bijvoorbeeld scenario's voor simulatieonderwijs in een databank is een goede praktijk die ook inspirerend werkt voor andere studiegebieden. Bovendien wordt er ook in de toekomst op verder gewerkt om deze databanken operationeel en up-to-date te houden. Ook de inzichten rond het delen van infrastructuur met zowel de universitaire partner als de andere hogescholen heeft samenwerkingen opgeleverd die zorgen voor meer efficiënte inzet van middelen over partners heen.

In het algemeen kunnen we ook stellen dat de veelheid aan projecten die op een snijvlak zaten tussen onderzoek, levenslang leren en onderwijs ons nog meer gesterkt heeft in de drie-eenheid van onderwijs, onderzoek en levenslang leren. Onderstaande afbeelding tracht deze wisselwerking wat in een beeld te vatten.

Speerpunt 2 – levenslang leren binnen het hoger onderwijs uitbouwen

De projecten onder het VSF-speerpunt levenslang leren hebben ook een effect gehad op het beleid van onze instelling. Hieronder wordt van een aantal van de belangrijkste projecten geschetst wat dit inhield:

- Naast een draaiboek micro-credentials en andere materialen die zullen gebruikt worden in de instellingen wordt onder leiding van de directeur Levenslang Leren werk gemaakt van een beleidsnota micro-credentials
- Academie LLL – Continue: Al het LLL wordt nu aangeboden onder de vleugels van Odisee Continue en afgestemd op Continue (van de Associatie KU Leuven). Dit heeft geleid tot een verhoogde samenwerking op vlak van aanbod LLL binnen de Associatie KU Leuven. Daarnaast werd er ook werk gemaakt van een kwaliteitskader voor micro-credentials, wat ons helpt om ons eigen aanbod vanuit dit gezamenlijk kader verder op- en af te bouwen, alsook optimaliseren.
- Het project rond EVC-procedures levert ons een gezamenlijke digitale aanmelding en een beoordelingssysteem voor EVC-procedures met een geïntegreerd gebruiksvriendelijk e-portfolio op. Deze tool is zowel voor kandidaten als voor trajectbegeleiders en assessoren een vereenvoudiging. Twee proeftuinen hebben geleid tot een vereenvoudigde procedure met specifieke assessments waarbij snel en efficiënt een selectie aan competenties (cf. domeinspecifieke leerresultaten (DLR)) wordt getest in functie van eventuele vrijstelling voor bepaalde opleidingsonderdelen. Voor Accountancy en Fiscaliteit betreft dit drie vaardigheidstoetsen, waarbij een vrijstelling bekomen kan worden voor specifieke opleidingsonderdelen. Voor de bacheloropleiding Sociaal Werk betreft dit een vernieuwde volledige EVC- procedure waarbij het voor een kandidaat mogelijk is om alle leerresultaten aan te tonen wat kan resulteren in een vrijstelling voor alle opleidingsonderdelen. Voor sociaal werk heeft dit project geleid tot de uitbouw van een assessment center voor sociaal werk. In de eigen instelling liep er gelijktijdig ook een OOF-project rond LLL van onze 25+studenten en werden drempels en hefboomen in kaart gebracht om dit te stimuleren. Daarnaast liep er ook een ESF-project GeStart binnen studiegebied SAW waar gekeken werd naar kwalificerende trajecten voor sociale professionals. SOM, JES, D'Broej, VIVO en het Vlaams Welzijnsverbond sloegen met onze instelling de handen in elkaar om een gemeenschappelijk project te ontwikkelen met als titel 'Kwalificerende trajecten voor sociale professionals'. Het opzet van dit project was om een breed toegankelijke opleiding op te zetten voor werkenden in de brede sociale sector. Met deze opleiding wilden we sociale professionals versterken in hun beroep en hen warm maken en voorbereiden op instroom in het hoger onderwijs. In een tweejarig traject werd tussen november 2020 en december 2022 vormgegeven aan een actieonderzoek waarin werd onderzocht hoe zo'n opleiding er kan uitzien en wat drempels, risicofactoren en succesfactoren zijn. De synergie tussen de drie projecten heeft ertoe bijgedragen om ons EVC-beleid in de instelling verder te finetunen en een aantal basisprincipes rond af te spreken over de opleidingen heen.
- Het Associatie-project rond afstandsonderwijs ontwikkelde zeer bruikbare materialen voor de kwaliteitsverbetering van afstandsonderwijs in de eigen instelling. Met de kader voor verbetering van deze onderwijsvorm, alsook de handleiding voor kwaliteitszorg gaan we nu in een Odiseebrede stuurgroep afstandsonderwijs verder aan de slag. We kijken hoe we nog gericht op de professionalisering van docenten die lesgeven in deze onderwijsvorm kunnen inzetten – mogelijk via de opstart van een professionele leergemeenschap.
- Binnen project Boost voor starters dat wij trokken in samenwerking met KdG en PXL werden verschillende trajecten voor starters in het werkveld vormgegeven. Dat heeft er toe geleid om de succesfactoren en randvoorwaarden voor dergelijke trajecten op punt te stellen, want een prachtige leidraad vormt voor het verder inzetten op deze doelgroep voor ons aanbod LLL. Waar deze doelgroep soms vergeten wordt, heeft dit project ons soelaas gebracht om dit in ons aanbod expliciet en kwaliteitsvol mee op te nemen. Leerlessen uit deze trajecten zijn daarnaast ook relevant voor andere trajecten van LLL voor mensen uit het werkveld.
- Duaal leren in hoger onderwijs: dankzij dit instellingseigen project beschikken we nu over een kader en tool om de kwaliteit van werkplekken gericht na te gaan, alsook de verwachte beroepscompetenties van studenten voor ze naar de werkplek trekken. De input van dit project sluit volledig aan bij 1 van de 4 ontwerpprincipes in ons kader voor curriculumontwikkeling, nl. leren in authentieke en cocreatieve contexten'. Alle resultaten hiervan worden in de instelling verder verspreid via dit ontwerpprincipe, daarnaast werden alle resultaten toegelicht aan de coördinatoren voor stage en werkplekleren in onze instelling.

Speerpunt 3 – versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

Het project adaptieve bouwstenen voor blended en afstandsonderwijs focuste op het ontwerpen en in de praktijk ontwikkelen van digitale adaptieve (op regels gebaseerde) leerpaden en leermiddelen. Een heel professionaliseringstraject werd hierrond opgezet naast een aantal piloten. Dat heeft geleid tot een verdere verfijning van dit traject dat nu standaard aangeboden wordt als één van de mogelijke modules binnen ons start-to-teach traject. Daarnaast is ook meer aandacht gegaan naar het bewaken van de kwaliteit van de online onderwijsomgevingen en werd de expertise hieromtrent vergroot.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Het instellingseigen portfolioproject ODI21 'Naar een DIW-proof onderwijsportfolio' heeft ongetwijfeld het meest invloed gehad op het opleidingsportfolio van de instelling. In dit project werd een uitgebreide analyse uitgevoerd van het huidige aanbod.

Als basis voor de analyse werd uitgegaan van de principes in de Odisee strategie en IKCO-kader, interviews met opleidingshoofden en directeurs van de verschillende studiegebieden, vroegere toekomstplannen van studiegebieden, info uit interne kwaliteitszorgcyclus, strategische data, criteria voor screening onderwijsaanbod ontwikkeld binnen VSF-odi701 'Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen', Op basis van deze bronnen werden thema's geïdentificeerd die later de rode draad vormden in het optimalisatieplan van het onderwijsaanbod binnen elk studiegebied, alsook Odisee-breed. Deze thema's zijn:

- **Organisatie van het onderwijsaanbod:** Wat wordt in de toekomst waar/hoe aangeboden met aandacht voor organisatie, campus, onderwijsvormen (cfr. blended, afstand, on campus, ...), ...
- **Afbouw oude opleidingen:** Welke opleiding(en) zijn niet meer toekomstbestendig en vragen om een optimalisatie of afbouw?
- **Opbouw nieuwe opleidingen:** Welke opleidingen willen we met oog op trends in de samenleving en toekomstige arbeidsmarkt aanbieden? Hoe maken we deze duurzaam?
- **Synergiën en samenwerking binnen één studiegebied:** waar zit efficiëntiewinst en inhoudelijke synergie en versterking tussen opleidingsonderdelen, tussen basis- en keuzevakken, tussen graduat en verwante bacheloropleidingen, tussen verwante opleidingen binnen een cluster
- **Synergiën en samenwerking over studiegebieden heen:** waar zit efficiëntiewinst en inhoudelijke synergie en versterking tussen opleidingsonderdelen, tussen basis- en keuzevakken, tussen graduat en verwante bacheloropleidingen, tussen verwante opleidingen over studiegebieden heen
- **Samenwerking en synergiën met andere hoger onderwijsinstellingen:** per studiegebied, maar ook Odisee-breed werden actiepunten opgenomen uit andere VSF-projecten, zoals:
 - o Voor het studiegebied gezondheidszorg: odi03-04-05 biomedische actoren voor de toekomst: competentieontwikkeling, simulatieonderwijs en technologie in de zorg
 - o Voor het studiegebied onderwijs: odi501 en 502 lerarenopleidingen – vakdidactiek cluster nijverheidsvakken en remediëring na instaptoets
 - o Voor het studiegebied bedrijfskunde: odi22 Toekomstgerichte kansen voor het hoger onderwijs in Aalst
 - o Voor het studiegebied biotechnologie: odi23 Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio voor het technologisch onderwijs in Brussel en odi25 Design- Media en Technologiepool Gent,
 - o Voor het Odisee-brede plan: odi09 EVC-procedures voor levenslang leren en odi701 vrije hogescholen kiezen voor een rationeel aanbod in Vlaanderen
- **Internationalisering:** dit geven we vorm op volgende wijze in elk plan:
 - o Voeling met nieuwe ontwikkelingen en onze antennes naar buiten gericht.
 - o Internationalisation@home zichtbaar aanwezig in al onze curricula, zowel wat betreft reguliere opleidingen als de meerdaagse programma's/langdurige trajecten van LLL.
 - o Engelstalige opleidingen waar deze een zinvol sluitstuk in ons onderwijsaanbod kunnen vormen op basis van noden uit werkveld.
- **Interdisciplinariteit en -professionaliteit:** zowel binnen als tussen bestaande opleidingen wordt werk gemaakt van interdisciplinariteit en -professionaliteit; bij de ontwikkeling van nieuwe opleidingen gaan we op zoek naar het snijvlak tussen verschillende disciplines

- **Integratie onderwijs-onderzoek-levenslang leren:** er is in elk plan aandacht voor de concrete uitrol van de dialoog onderwijs-onderzoek-levenslang leren, dat zich ook vertaalt in een beleidsplan per studiegebied hieromtrent, Odisee-breed werden hiervoor ook de krijtlijnen vastgezet
- **Levenslang leren:** in elk plan gaat er specifieke aandacht naar **flexibilisering en modularisering van het aanbod** om dit toegankelijk maken voor zij-instromers en een breder scala aan lerenden. Hier werd ook output uit andere VSF-projecten meegenomen zoals o.a. odi01 microcredentials en stackable credits, odi09 EVC-procedures voor levenslang leren, odi11 bouwstenen voor duurzame professionalisering van leraren en odi24 Boost voor starters in het werkveld
- **Verdere uitrol Instellingsbreed kader voor curriculumopbouw (IKCO):** sinds 2018 werkt Odisee aan de uitrol van dit kader, dat tegen 2027 zichtbaar aanwezig is in elk curriculum, vanuit verschillende VSF-projecten werd hier versterkt op ingezet: o.a. odi01 microcredentials en stackable credits, odi09 EVC-procedures voor levenslang leren, odi10 Versterken van kwaliteitsontwikkeling voor Vlaanderenbreed afstandsonderwijs, odi26 duaal leren @Odisee en odi27 adaptief leren voor blended en afstandsonderwijs. De inspiratie hieruit wordt opgenomen in de optimalisatieplannen per studiegebied en Odisee-breed.

Voor elk studiegebied, maar ook instellingsbreed stond een projectmedewerker in voor deskresearch, interviews, analyses, faciliteren van dialoogmomenten en inspiratiemomenten binnen en over studiegebieden heen, aanleveren van input uit en afstemming met andere VSF-projecten (zie boven), ... Zij gingen samen met de directeur onderwijs en elke studiegebieddirecteur aan de slag met de ontwikkeling van de plannen. Vanuit de bronnen en de geïdentificeerde thema's/rode draden kwamen ze via een proces van dialoog, uitwisseling, co-creatieve activiteiten binnen elk studiegebied en Odisee als geheel tot een verdere afbakening, prioritering en concretisering van een aantal domeinen waar de studiegebieden en onderwijsbeleid van Odisee de komende jaren verder op inzet.

In de loop van het ontwikkelproces werd ook nog output meegenomen uit andere analyses die door het team uitgevoerd werden, zoals:

- De **instellingsoverstijgende SWOT-analyse van het aanbod binnen de vrije hogescholen** en op basis van het ontwikkelde kader met criteria voor beoordeling onderwijsaanbod (odi701 'vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod')
- **Impactanalyse modernisering secundair onderwijs:** Naar aanleiding van de gewijzigde context in het secundair onderwijs werd een grondige analyse gedaan van het Odisee-aanbod in elke specifieke regio van onze 6 campussen, per studiegebied en Odisee-breed werd gekeken naar:
 - o Kunnen leerlingen 6de jaar SO-vakken opnemen waarvoor ze credits opbouwen?
 - o Is er een leerwaaier SO-graduaat-bachelor-master opleidingen in de regio?
- Een **regionale analyse per campus** bracht de omgevingen van de campussen van Odisee, partnerschappen met bedrijven, scholen, sociale organisaties, vakverenigingen, etc. in kaart en gaf inzicht in de noden en blinde vlekken op vlak van co-creatie en optimalisatie van het opleidingsaanbod. Een rapport met aanbevelingen resulteerde in de actiepunten voor studiegebieden, opleidingen, campussen en de instelling al geheel.

Voor elk van de domeinen werden vervolgens drivers geformuleerd en actiepunten uitgetekend in de tijd.

Dit leidde tot de ontwikkeling van **plannen voor optimalisatie van het onderwijsaanbod en een plan van aanpak** die de komende jaren gebruikt worden als brondocument binnen de beleidscyclus van elk studiegebied en het beleid onderwijs-onderzoek-levenslang leren in het algemeen. Op basis hiervan worden jaarlijks operationele doelstellingen per entiteit geformuleerd. Daarnaast beschikken we nu over een gedeeld kader, ook met onze alliantie-partner Artevelde, om het systematisch blijvend analyseren op jaarbasis van ons opleidingsaanbod in kader van opbouw, afbouw en optimalisatie. Het heeft geleid tot een meer systematisch portfoliomanagement en –beleid (zie ook bewijslast Odi21_35)

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Nieuwe opleidingen – in verschillende stadia:

Graduaat Hernieuwbare Energiesystemen (aangevraagd en goedgekeurd)

Graduaat Orthopedagogische Begeleiding (momenteel toets nieuwe opleiding)

Professionele Bachelor Human Resource Management ism HoGENT en Artevelde hogeschool (momenteel toets nieuwe opleiding)

Ideeën voor nieuwe/heroriëntering bestaande opleidingen - eventueel op snijvlak van twee of meerdere studiegebieden:

- Circulaire economie (IWT en BK)
- Facility Management: mogelijk in toekomst afbouwen of hervormen en linken met andere bestaande opleiding Organisatie & management en Vastgoed
- Onderwijsassistent (OND)
- Praktijkassistent (GEZ)

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Zie hierboven bij vraag omtrent nieuwe opleidingen.

Daarnaast wordt nu op basis van het ontwikkelde kijkkader een eerste oefening gedaan voor afbouw van bestaande opleidingen. We werken daarnaast ook met een dashboard met kwantitatieve basisgegevens voor elke opleiding, op basis daarvan bepalen we welke opleiding knipperlichtopleidingen zijn en in aanmerking komen voor afbouw. Dit proces van meer systematisch portfoliomanagement is aan de hand van de nieuwe ontwikkelde tools net opgestart. De tool wordt zowel ingezet voor opbouw, afbouw als optimalisatie van het aanbod. We ambiëren om dit een eerste keer volledig te doorlopen met het hele aanbod in 23-24.

Zie hiervoor ook bijlage odi21_35 alsook de verschillende optimalisatieplannen als output van project Odi21.

Algemene overkoepelende bedenkingen:

1. **Externe én interne analyse** zijn noodzakelijk eerste stap om te komen tot rationalisatie en optimalisatie van onderwijsaanbod, maar vragen een helder gedragen kader. Als dit kader echter niet Vlaanderenbreed wordt gedragen en ingezet hiervoor mist het kansen om te komen tot afstemming op niveau Vlaanderen van dit aanbod. Daarom is er nood om dit kader ook Vlaanderen-breed te kunnen inzetten en daarmee de basis te laten vormen voor een Vlaanderenbreed programmatiemodel. Een duidelijke set van criteria over instellingen heen zijn daarbij onontbeerlijk, naast ruimte voor instellingseigen principes omtrent opleidingsaanbod (in geval van Odisee onze DIW in C (duurzaam-inclusief-wendbaar in cocreatie)- handelingsprincipes) voor intern gebruik.
2. **Regionale analyses** zijn tijdsgebonden en vragen herhaling, het zou ook jammer zijn dat elke instelling deze analyse op zichzelf dient uit te voeren, dit is kostelijk en tijdrovend en dan ook steeds beperkter. Moest dit Vlaanderenbreed kunnen gebeuren in kader ook van een nieuw programmatiemodel zit hier veel meer slagkracht in. Daarnaast is het als hoger onderwijsinstelling van algemeen belang om **netwerken** verder uitbouwen om steeds vinger aan de pols te houden en daar ook **systematiek** in te krijgen
3. **Lerende organisatie:** een hoger onderwijsinstelling beschikt over veel knowhow die vraagt om **gedeeld** te worden: in eerste instantie **intern** (nog veel potentieel tot nog meer **synergie**), maar zonder daarbij de kracht van **externe netwerken** te vergeten: deze (bestaande) externe netwerken zouden hier nog meer bewust op kunnen inzetten – gestimuleerd door overheid om concurrentie te overstijgen.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 27 10 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Ann Verreth

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Thomas More Kempen VZW
straat en nummer Kleinhoefstraat 4
postnummer en gemeente 2440 Geel
voor- en achternaam van de Stijn Coenen, Algemeen Directeur
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Marianne Saman, Program Manager
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
TM_03	Biomedische actoren		x
TM_17	Onderwijsaanbod TM	x	
TM_501	Lerarenopleiding: vakdidactiek		x
TM_502	Lerarenopleiding: remediëring		x
TM_701	Onderwijsaanbod VHS		x
TM_01	Microcredentials & stackable credits		x
TM_07	Academie voor levenslang leren		x
TM_09	EVC voor levenslang leren		x
TM_10	Afstandsonderwijs		x
TM_11	Professionele ontwikkeling leraren		x
TM_18	Regionale ecosystemen levenslang leren	x	
TM_12	Leerportaal & flexibilisering		x
TM_15	Digitale competenties docenten	x	
TM_16	Learning analytics	x	
TM_19	XR.net	x	
TM_20 + BIS	Education & learning labs	x	

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Speerpunt 1: Uitbouw van een Vlaams opleidingsportfolio dat toekomstbestendig en wendbaar is

De projecten onder dit speerpunt hebben een grote impact gehad op het onderwijsbeleid. Innovatie stond in het teken van efficiëntere processen in het voordeel van de gebruiker, de student en de docent. Het aanbod werd in de markt georiënteerd en er is een plan opgesteld om het aanbod te optimaliseren. Docenten in de lerarenopleiding werden geprofessionaliseerd op gebied van didactiek en remediëring. Er werd onderzocht hoe biomedische actoren een impact hebben op competenties in de zorgopleidingen.

Alle docenten werden voorzien van nieuwe digitale instrumenten en datagedreven inzichten die ingezet kunnen worden om instroom en doorstroom efficiënter te maken. Het project 'learning analytics' heeft bijgedragen aan het beleid van onze instelling. Ten eerste heeft het project geleid tot een bredere toepassing van data-geïnformeerd werken binnen onze hogeschool, wat een essentieel onderdeel is van onze strategie. Daarnaast is het project nu structureel geïntegreerd in onze hogeschool, en de metadata die het heeft gegenereerd worden actief ingezet bij het verbeteren van het studiesucces in de gehele instelling.

Speerpunt 2: Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen

De projecten onder dit speerpunt hebben een grote impact gehad op het onderwijsbeleid. Er werd een marktonderzoek gedaan naar aanbod en vraag en effectieve business modellen voor de organisatie van levenslang leren. Levenslang leren kreeg over verschillende instellingen heen een nieuwe naam "Continue". Het aanbod wordt nu bevattelijk weergegeven op de nieuwe website en werd administratief achter de schermen ingericht. Er werd een duidelijkere visie rond navormingen uitgeschreven waarbij de interessedomeneinen werden vastgelegd op basis van onze expertise. Nieuwe vormingen passen steeds in 1 of meerdere van deze vastgelegde domeinen.

Alumni worden voortaan als een specifieke doelgroep voor het levenslang leren aanbod behandeld door het organiseren van een levende community met een gepersonaliseerd aanbod. Onze interne alumni coördinatoren werden voor alle units in kaart gebracht. Er werd een duidelijk onderscheid gemaakt tussen welke communicatie centraal en welke via de opleidingen loopt.

Een efficiëntere en makkelijk toegankelijke EVC procedure, ondersteund door een nieuw digitaal platform waarop meerdere instellingen inschreven, werd ontwikkeld en is klaar voor gebruik door studenten en docenten. Het project zal resulteren in meer samenwerking tussen de hogescholen, wat zorgt voor expertiseopbouw en kwaliteitsverhoging

Speerpunt 3: Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

De projecten onder dit speerpunt hebben een grote impact gehad op het onderwijsbeleid. Blended leren en afstandsonderwijs zijn voortaan ingeburgerd in het onderwijsbeleid en klaar voor uitvoering door docenten voor studenten. Er werd een digitaal portfolio ontworpen waarin het werk van studenten kan opgevolgd worden, tools en stappenplan naar kwaliteitsvol digitaal examineren en een live polling tool voorzien. Er werd actief ingezet op kennisdeling van goede praktijken over verschillende instellingen heen. Pilootprojecten in het kader van de Voorsprongfondsprojecten werden ingedaald in de reguliere werking en leerpunten worden meegenomen bij verdere uitrol naar alle opleidingen Om de versterking van het blended onderwijs te meten, gebruiken we een rubric met richtvragen gebaseerd op het EMBED-model.

Instrumenten om actief aan de slag te gaan met XR werden aangeschaft en voorzien van gebruikerstraining. Er werden lokalen als Education & Learning labs ingericht, voorzien van alle middelen om digitaal onderwijs te faciliteren. Docenten werden getraind in het gebruik van de nieuwe materialen en werkwijzen.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Thomas More heeft één Voorsprongfondsproject (TM 17) specifiek gewijd aan een screening van het bestaande opleidingsportfolio. Thomas More heeft hiervoor een eigen toetsingskader ontwikkeld, dat in het verlengde ligt van het kader dat ontwikkeld is in Voorsprongfondsproject TM 701 (Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen). Dit kader omvat vijf criteria (maatschappelijke relevantie, bouwen van leerladders, doelmatigheid, internationalisering en onderwijskwaliteit), waarvoor een toekomstbeeld 2030 beschreven is.

Aan de hand van dit toetsingskader zijn de graduataten, initiële bacheloropleidingen en bachelor-na-bacheloropleidingen van Thomas More gescreend. Elke unit heeft aan de hand van het toetsingskader en de data een zelfreflectie uitgevoerd. Ter ondersteuning bij de analyse is aan de unitteams een informatieset met interne en externe data ter beschikking gesteld. Dit proces is ondersteund door een beleidsmedewerker uit de staf opleidingen, tevens projectleider van Voorsprongfondsproject TM 17.

Op basis van de resultaten van de screening is een actieplan opgesteld voor de periode 2023-2025. Ook de factoren die in deze periode wijzigingen in het opleidingsaanbod mogelijk beïnvloeden, zijn in kaart gebracht.

Het toetsingskader is eveneens opgenomen in de procedure voor portfoliowijzigingen die Thomas More hanteert. De vijf criteria fungeren als toetssteen voor de goedkeuring van aanvragen voor portfoliowijzigingen. De groep van unitmanagers beoordeelt de aanvragen en adviseert in consensus. Thomas More trekt deze procedure door tot op het niveau van aanvragen voor nieuwe keuze- en studietrajecten. Deze werkwijze garandeert focus in het opleidingsaanbod van de hogeschool.

Andere, gezamenlijke, projecten in het Voorsprongfonds hebben ook bijgedragen tot innovatie van het opleidingsportfolio van onze instelling. Er werden microcredentials uitgewerkt die in pilootprojecten werden getest en aanleiding gaven tot het waarderen ervan met badges. Door analyse van de nieuwe biomedische actoren wordt de

inhoud van de respectievelijke opleidingen aangepast. Ook de lerarenopleiding werd onder de loep genomen en vernieuwd op gebied van didactiek en remediering binnen de projecten uitgevoerd door leden van Vlhora.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

Op het ogenblik waarop dit rapport geschreven wordt, heeft Thomas More geen concrete plannen voor nieuwe opleidingen, temeer omdat binnen Vlhora een standstill is afgesproken m.b.t. alle portfoliowijzingen die een extern aanvraagdossier vereisten (2023-2025). Thomas More wil deze periode in de eerste plaats gebruiken om het bestaande aanbod in de hogeschool te optimaliseren, vertrekkend vanuit het toetsingskader voor het opleidingsaanbod:

- Maatschappelijke relevantie:
 - o Thomas-More-eigen accenten in de competentieprofielen
 - o Versterken van flexibele trajecten en vervolgtrajecten voor zij-instromers
- Denken in termen van leerladders:
 - o De plaats van micro-credentials in het aanbod, in afwachting van Vlaamse regelgeving hieromtrent
 - o Optimaliseren van verkorte trajecten tussen graduat en bacheloropleidingen
- Doelmatigheid:
 - o Versterken van de samenwerking tussen units (transdisciplinaire samenwerking)
 - o Opvolgen van kostenefficiëntieverhogende ingrepen

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Thomas More heeft in aanloop naar 2023-2024 enkele rationalisaties doorgevoerd:

- De campus Sint-Niklaas is afgestoten.
- Uitdovende opleidingen / afstudeerrichtingen:
 - o BNB Ouderencoaching
 - o Afstudeerrichting Business & Languages in Organisatie & Management Geel
 - o Graduaat Accounting Administration in Turnhout
 - o Graduaat Sales Support in Geel

Voorts wordt een aantal avondtrajecten niet aangeboden.

Het is mogelijk dat er in de toekomst nog verdere rationalisaties door schrapping uit het aanbod worden doorgevoerd.

Door het toetsingskader met de vijf criteria te integreren in de interne aanvraagprocedure voor portfoliowijzingen, zijn er minder aanvragen goedgekeurd dan in de voorbijgaande jaren. Ook dat is een vorm van rationalisering.

Voorts merken we dat, in het verlengde van de screeningsgesprekken, er meer aanzetten zijn tot samenwerking tussen de units. Dit leidt tot een meer duurzame inzet van expertise van medewerkers en van infrastructuur.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum dag 26 maand 10 jaar 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Stijn Coenen

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam UC Leuven-Limburg
straat en nummer Geldenaaksebaan 335
postnummer en gemeente 3001 Leuven
voor- en achternaam van de **Marc Vandewalle**
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Klaas Vansteenhuyse
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
UCLL01	Microcredentials en stackable credits. Credits als basis voor flexibilisering in aanbod en organisatie van LLL		x
UCLL03	Biomedische actoren van de toekomst: de impact van ontwikkelingen in de gezondheidszorg op de invulling van de competentieontwikkeling binnen de zorgopleidingen		x
UCLL04	Biomedische actoren van de toekomst: ontwikkeling van levensechte multi-professionele simulatietrainingen voor de zorg(opleidingen)		x
UCLL05	Biomedische actoren van de toekomst: technologie in de zorg: aanpassen van basisopleidingen en ontwikkelen van interdisciplinaire opleidingen over technologie in de zorg		x
UCLL07	Een academie voor levenslang leren		x
UCLL09	Toegankelijke EVC-procedures voor levenslang leren		x
UCLL10	Versterken van kwaliteitsontwikkeling voor Vlaanderen breed afstandsonderwijs		x
UCLL11	Bouwstenen voor een duurzame professionele ontwikkeling van leraren		x
UCLL12	Versterken van het online leerportaal en evolueren naar een doorgedreven flexibilisering van de onderwijsorganisatie		x
UCLL13	Online assessment		x
UCLL17	Digitale transformatie - BYOD	x	
UCLL18	Didactische professionalisering	x	
UCLL19	Digitale transformatie – materiële investeringen	x	
UCLL20	Digitale praktijkobservatie en begeleiding	x	
UCLL21	Het duurzaam ondersteunen van docenten en opleidingsteams doorheen het proces van instructional design van bestaande opleidingsonderdelen	x	
UCLL22	Inter- en transdisciplinair onderwijsaanbod duurzaam verankeren in de UCLL organisatiestructuur	x	
UCLL23	Organisatiemodellen voor toekomstbestendig onderwijsaanbod	x	
UCLL24	Duurzame curricula	x	
UCLL501	Lerarenopleiding vakdidactiek		x
UCLL502	Lerarenopleiding remediëring		x
UCLL701	Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen		x

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

1. Het effect van het Voorsprongfonds op het algemeen beleid en het onderwijsbeleid van UC Leuven-Limburg (UCLL)

Er zijn heel duidelijke linken te leggen tussen de drie speerpunten van het Voorsprongfonds, de ambities van UCLL en de 22 UCLL Voorsprongfondsprojecten.

Alle 22 Voorsprongfondsprojecten die UCLL indiende (ook deze in samenwerking met andere hoger onderwijsinstellingen) hadden tot doelstelling **het bereiken van de strategische prioriteiten geformuleerd in het [strategisch plan van UCLL](#)** méér innovatief, versneld en waar mogelijk samen met externe partners (in het kader van expertisedelen, klankbord of kritische vriend) aan pakken.

De bedoeling was om via de ondersteuning van het Voorsprongfonds een krachtigere en duurzamere inbedding van strategische prioriteiten in de opleidingen/organisatieondersteuning te bewerkstelligen.

Dit betekent concreet dat plannen die reeds embryonaal in de hogeschool aanwezig waren (via voorstudies of pilots) versneld en meer kwaliteitsvol konden uitgevoerd worden en/of dat doelstellingen die later op de strategische planning stonden, op dezelfde wijze (innovatief en met partners) konden gestart worden.

Het directieteam van UCLL werkt jaarlijks aan wel gekozen **kerndossiers** die omkaderend en ondersteunend werken voor het behalen van de strategische doelen. In de Covid-19 periode kwamen daar kerndossiers en ingrepen bij om de hogeschool door deze periode te loodsen (kerndossiers 'Het nieuwe leren' en 'Het nieuwe werken' en o.a. ingrepen in de organisatie om UCLL Maximaal Digitaal tijdens de lockdownperiode te ondersteunen). Projecten die UCLL indient binnen het VSF maken gebruik van de 'lessons learned' en valoriseren op deze manier de inzichten ontstaan in deze bijzonder moeilijke periode.

Na twee jaar VSF-werking kunnen we daarom ook constateren dat UCLL duidelijk progressie heeft gemaakt in het bereiken van haar strategische prioriteiten. Dit kunnen we bijvoorbeeld lezen in de [Kritische Reflectie](#) (september 2023) ter voorbereiding op de UCLL Instellingsreview (14 november 2023).

In deze Kritische Reflectie (5.1 Uitrol strategische prioriteiten: vertaling van strategische prioriteiten naar beleid en realisaties) werden onder meer de uitvoeringen van UCLL21 'Het duurzaam ondersteunen van docenten en opleidingsteams doorheen het proces van instructional design van bestaande opleidingsonderdelen', UCLL20 'Digitale praktijkobservatie en – begeleiding', UCLL25 'Duurzame Curricula' en UCLL19 'Digitale transformatie – materiële investeringen' als good practices naar voor geschoven.

UCLL zette reeds tijdens de loop van de projecten in op het leggen van verbindingen tussen de projecten (via verschillende vergaderingen met projectcoördinatoren) en de disseminatie en valorisatie van de output in UCLL door o.a. twee posterbeurzen (Posterbeurs 1 voor het UCLL directieteam op 9 januari 2023) en Posterbeurs 2 voor UCLL leidinggevenden, personeel en geïnteresseerde externen op 8 juni 2023).

Bijzondere inspanningen werden geleverd om er zeker van te zijn dat de output van de VSF-projecten in het algemeen en onderwijsbeleid en door diensten (Dienst Onderwijs & Studenten, Dienst ICT) en opleidingen verder meegenomen wordt.

2. Speerpunt 1: Een toekomstig en wendbaar opleidingsaanbod

Het Voorsprongfonds legt een aantal belangrijke ambities m.b.t. toekomstbestendig en wendbaar opleidingsaanbod. Ze rekent in Speerpunt 1 concreet op projecten rond een 'instellingseigen en/of Vlaanderenbrede en/of regionale analyse i.f.v. rationalisatie/ vernieuwing binnen een vakgebied. Hierbij vormen alle opleidingen binnen een vakgebied samen het vertrekpunt van de analyse.' UCLL speelt daarop in via UCLL03, UCLL24, UCLL502, UCLL701.

Binnen hetzelfde speerpunt wordt ook ondersteuning voorzien voor 'vernieuwing van het opleidingsportfolio door vernieuwing en heroriëntatie van het curriculum, met vooral aandacht voor duurzaamheid en interdisciplinariteit'. UCLL gaat op deze uitdaging in via projecten UCLL04, UCLL05, UCLL22, UCLL25 en UCLL501.

UCLL23 'Organisatiemodellen voor toekomstbestendig onderwijsaanbod' onderzoekt succesvol hoe opleidingsaanbod betaalbaar, doceerbaar en studeerbaar in te richten.

De vermelde projecten leiden, i.s.m. met diverse Vlaamse en regionale partners, ten eerste altijd tot een analyse van de bestaande opleidingsportfolio en/of een nieuw strategisch, ten tweede tot een aanpassing/verbetering van bestaand onderwijsaanbod in functie van toekomstige noden en behoeften op de Vlaamse arbeidsmarkt en ten derde tot de aanvraag van nieuw strategisch onderwijsaanbod en, bij uitbreiding in Leuven (zie verder).

Tabel 1: Link tussen Speerpunt 1 'Een toekomstig en wendbaar opleidingsaanbod', de VSF-projecten en de strategische doelstellingen UCLL

Speerpunt 1: Een toekomstig en wendbaar opleidingsaanbod		
	Voorsprongfondsproject	Strategische doelstelling
UCLL03	Biomedische actoren van de toekomst: de impact van ontwikkelingen in de gezondheidszorg op de invulling van de competentieontwikkeling binnen de zorgopleidingen	UCLL-interessegebied Gezondheid Succesverhalen stimuleren Alle talenten wegwijs maken naar en begeleiden doorheen het hoger onderwijs
UCLL04	Biomedische actoren van de toekomst: ontwikkeling van levensechte multiprofessionele simulatietrainingen voor de zorg(opleidingen)	UCLL-interessegebied Gezondheid Ronduit inspireren Living campussen hebben een uitnodigende look en feel voor de interculturele/internationale UCLL-gemeenschap: alle campussen van UCLL zijn aangepast aan hybride vormen van leren en werken
UCLL05	Biomedische actoren van de toekomst: technologie in de zorg: aanpassen van basisopleidingen en ontwikkelen van interdisciplinaire opleidingen over technologie in de zorg	UCLL-interessegebied Gezondheid Succesverhalen stimuleren Moving Minds DNA is zichtbaar aanwezig in UCLL: alle studenten van UCLL kunnen deelnemen aan een multi-, inter- of transdisciplinair traject.
UCLL22	Inter- en transdisciplinair onderwijsaanbod verankeren in de UCLL organisatiestructuur	Succesverhalen stimuleren Moving Minds DNA is zichtbaar aanwezig in UCLL: alle studenten van UCLL kunnen deelnemen aan een multi-, inter- of transdisciplinair traject.
UCLL23	Organisatiemodellen voor toekomstbestendig onderwijsaanbod	Ronduit inspireren UCLL heeft werkbaar werk en welzijn op het werk verhoogd: <i>UCLL heeft structureel werkt gemaakt heeft van werkbaar werk en welzijn op het werk en dit zowel op het niveau van het individu, het team als de organisatie</i>
UCLL24	Toekomstbestendig onderwijsaanbod	Regionaal co-creëren UCLL bouwt een stevig aanbod voor levenslang leren uit: <i>Opleidingen en expertisecentra nemen initiatief om een aanbod aan te leggen voor levenslang leren dat marktconform is. Daartoe ontwikkelt UCLL extra aanbod via micro-degrees en tijds- en plaatsonafhankelijke trajecten</i>

UCLL25	Duurzame Curricula	Wereldburgers engageren UCLL implementeert een duurzaamheidsstrategie met impact vertrekkend van het SDG-kader van de United Nations Ronduit inspireren Studenten en personeel zijn actief betrokken en geven mee vorm geven aan UCLL
UCLL501	Lerarenopleiding Vakdidactiek	UCLL-interessegebied Lerarenopleiding Succesverhalen stimuleren Alle talenten wegwijs maken naar en begeleiden doorheen het hoger onderwijs
UCLL502	Lerarenopleiding: Remediëring	UCLL-interessegebied Lerarenopleiding Succesverhalen stimuleren Alle talenten wegwijs maken naar en begeleiden doorheen het hoger onderwijs UCLL heeft een diverser studentenpubliek en richt zich daarbij op de groepen die ondervertegenwoordigd zijn.
UCLL701	Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen	Regionaal co-creëren UCLL bouwt een stevig aanbod voor levenslang leren uit: <i>Opleidingen en expertisecentra nemen initiatief om een aanbod aan te leggen voor levenslang leren dat marktconform is. Daartoe ontwikkelt UCLL extra aanbod via micro-degrees en tijds- en plaatsafhankelijke trajecten</i>

3. Speerpunt 2: Levenslang leren in het hoger onderwijs

Binnen Speerpunt 2 vraagt de Vlaamse overheid aandacht voor 'de ontwikkeling of aanpassing van een onderwijsaanbod dat zich specifiek richt op zij die willen herscholen/heroriënteren of bijscholen'. Daarbij wordt aangegeven dat deze ontwikkeling of aanpassing van het onderwijsaanbod betrekking kan hebben op initiële opleidingen, maar ook op het post-initiële aanbod en micro-credentials. UCLL werkt rond deze uitdaging in de projecten UCLL01, UCLL07, UCLL09, UCLL10 en UCLL11. Deze projecten werden allemaal i.s.m. UCLL's partners in de associatie KU Leuven ingediend en uitgewerkt.

Nieuw onderwijsaanbod werd ten behoeve van de levenslang lerenden ontwikkeld in UCLL01 (ontwikkeling van 4 microcredentials (vanuit bestaand aanbod)) en in UCLL10 (ontwikkeling van 1 graduaat en 3 post-graduat in afstandsonderwijs). In dit laatste project werd eveneens ingezet op het vergroten van de kwaliteit van Vlaanderen breed afstandsonderwijs.

Er werd ingezet op het gezamenlijk en innovatief ontsluiten van het aanbod voor Levenslang Leren (UCLL07 <https://www.continue.be/>).

Het aantrekkelijker maken van het aanbod voor levenslang lerenden werd aangepakt in UCLL09 'Toegankelijke EVC-procedures.

Tabel 2: Link tussen Speerpunt 2 'Levenslang leren in het hoger onderwijs', de VSF-projecten en de strategische doelstellingen UCLL

Speerpunt 2: Levenslang leren in het hoger onderwijs		
	Voorsprongfondsproject	Strategische doelstelling
UCLL01	Micro credentials en stackable credits als basis voor flexibilisering in aanbod en organisatie van Levenslang leren	Regionaal co-creëren UCLL bouwt een stevig aanbod voor levenslang leren uit: Opleidingen en expertisecentra nemen initiatief om een aanbod aan te leggen voor levenslang leren dat marktconform is. Daartoe ontwikkelt UCLL extra aanbod via micro-degrees en tijds- en plaatsafhankelijke trajecten
UCLL07	Een academie voor Levenslang leren	Regionaal co-creëren UCLL bouwt een stevig aanbod voor levenslang leren uit.

UCLL09	Toegankelijke EVC-procedures	Succesverhalen stimuleren Alle talenten wegwijs maken naar en begeleiden doorheen het hoger onderwijs: <i>UCLL heeft een diverser studentenpubliek en richt zich daarbij op de groepen die ondervetegenwoordigd zijn.</i>
UCLL10	Versterken van kwaliteitsontwikkeling voor Vlaanderen breed afstandsonderwijs	Ronduit inspireren Living campussen hebben een uitnodigende look en feel voor de interculturele/internationale UCLL-gemeenschap: alle campussen van UCLL zijn aangepast aan hybride vormen van leren en werken
UCLL11	Bouwstenen voor een duurzame professionele ontwikkeling van leraren	UCLL-interessegebied Lerarenopleiding Regionaal co-creëren UCLL speelt met wendbare opleidingen pro-actief in op de snel veranderende arbeidsmarkt

4. Speerpunt 3: Kwaliteitsvolle verduurzaming van digitale onderwijsvormen

Binnen dit speerpunt kunnen hogeronderwijsinstellingen concrete initiatieven vormgeven die zich richten op het kwaliteitsvol verduurzamen van nieuwe werkvormen binnen het hoger onderwijs waarbij een ideale mix van fysiek onderwijs op de campus en digitaal onderwijs op afstand wordt nagestreefd.

UCLL participeert als lid van de associatie KU Leuven aan zowel platformen voor personeel- en studentenadministratie als leerplatformen. Het aanzienlijk versterken van de online leerplatformen (UCLL12) en het uitbouwen van online assessment (UCLL13) zijn dan ook projecten in samenwerking met de associatie KU Leuven.

Het verduurzamen van kwaliteitsvolle vormen van een mix tussen fysiek en digitaal onderwijs vereist een beleid en investeringen in infrastructuur en (IT-)materiaal: UCLL19 en UCLL17 zijn belangrijke projecten waarop we in UCLL het hybride leren verankeren. Hybride leren is een belangrijk onderdeel in de UCLL onderwijsvisie (Moving Minds DNA) en UCLL onderwijsbeleid.

UCLL18, UCLL20 en UCLL21 ondersteunen individuele docenten, docententeams en opleidingen bij het uitbouwen van hybride leren met speciale aandacht voor het praktijkgerichte karakter van het hogeschool onderwijs.

Tabel 3: Link tussen Speerpunt 3 ‘Kwaliteitsvolle verduurzaming van digitale onderwijsvormen’, de VSF-projecten en de strategische doelstellingen UCLL

Speerpunt 3: Kwaliteitsvolle verduurzaming van digitale onderwijsvormen		
	Voorsprongfondsproject	Strategische doelstelling
UCLL12	Versterken van online leerplatformen en evolueren naar een doorgedreven flexibilisering van de onderwijsorganisatie	Ronduit inspireren Living campussen hebben een uitnodigende look en feel voor de interculturele/internationale UCLL-gemeenschap: alle campussen van UCLL zijn aangepast aan hybride vormen van leren en werken
UCLL13	Online assessment	Ronduit inspireren Living campussen hebben een uitnodigende look en feel voor de interculturele/internationale UCLL-gemeenschap: alle campussen van UCLL zijn aangepast aan hybride vormen van leren en werken
UCLL17	Digitale transformatie – BYOD	Ronduit inspireren Living campussen hebben een uitnodigende look en feel voor de interculturele/internationale UCLL-gemeenschap: alle campussen van UCLL zijn aangepast aan hybride vormen van leren en werken
UCLL18	Didactische professionalisering	Ronduit inspireren Living campussen hebben een uitnodigende look en feel voor de interculturele/internationale UCLL-gemeenschap: alle campussen van UCLL zijn aangepast aan hybride vormen van leren en werken
UCLL19	Digitale transformatie – materiële investeringen	Ronduit inspireren Living campussen hebben een uitnodigende look en feel voor de interculturele/internationale UCLL-gemeenschap: alle campussen van UCLL zijn aangepast aan hybride vormen van leren en werken
UCLL20	Digitale praktijkobservatie en -begeleiding	Regionaal co-creëren UCLL speelt met wendbare opleidingen pro-actief in op de snel veranderende arbeidsmarkt: hierbij is de digitale transformatie in het werkveld top-of-mind

UCLL21	Ondersteuning hybride leren: het duurzaam ondersteunen van docenten en opleidingsteams doorheen het proces van instructional design	Succesverhalen stimuleren Alle talenten wegwijs maken naar en begeleiden doorheen het hoger onderwijs: UCLL trekt meer studenten aan die werken en leren combineren. Daartoe zetten we in op trajecten die tijds- en plaatsafhankelijk zijn. Ronduit inspireren Studenten en personeel zijn actief betrokken en geven mee vorm geven aan UCLL: Studenten en personeel zijn actief betrokken en geven mee vorm geven aan UCLL
--------	---	--

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Zowel UCLL24 'Toekomstbestendig onderwijsaanbod' als UCLL701 'Vrije hogescholen kiezen voor een rationeel opleidingsaanbod in Vlaanderen' werden er analyses uitgevoerd, criteria voor een flexibel, rationeel en verantwoord opleidingsaanbod opgesteld, fit gap analyses uitgevoerd en plannen/richtlijnen opgesteld voor toekomstige bijsturing. Beide projecten waren nauw met elkaar verbonden (lokaal en bovenlokaal niveau).

In UCLL24 (lokaal niveau) werd vanuit de gemaakte omgevingsanalyses suggesties geformuleerd over een vernieuwd strategisch opleidingsaanbod in Limburg (en bij uitbreiding voor Leuven). Dit leidde onder meer tot een gezamenlijke aanvraag voor twee graduaatsopleidingen bij PXL en UCLL (graduaat Outdoor animatie en graduaat Personal Training), waarvan de voorbereiding met dit VSF project kon ondersteund worden. Daarnaast ontwikkelde Hogeschool UCLL binnen UCLL24 een eigen systematiek om haar bestaande opleidingsportfolio regelmatig door te lichten en bij te sturen. Deze 'knipperlichten-oefening' liep binnen het bestek van dit VSF project en is ondertussen deel geworden van de kwaliteitszorg van de onderwijsorganisatie.

In UCLL701 werd door de Vrije Hogescholen werk gemaakt van een gezamenlijke analyse van het opleidingsaanbod in hun hogescholen. Op basis daarvan werden concrete voorstellen voor de periode '25-'30 uitgewerkt.

Het reikt daarnaast ook voor de andere hogescholen een zeer bruikbaar en werkbaar kader aan om eerste analyses door te voeren en op basis daarvan (gezamenlijke) onderbouwde beslissingen te nemen, naast werkwijzen om- na de analysefase - gezamenlijk aan de slag te gaan.

Er werden in deze projecten zowel omgevingsanalyses uitgevoerd, kwalitatieve analyses op het bestaande aanbod als analyses op beschikbare kwantitatieve en kwalitatieve data. Dit alles met verschillende methodieken o.a. community of practice, bevragingen bij doelgroepen, literatuurstudie, knipperlichtoefeningen etc..

Bijzonder in UCLL is dat we naast deze analyses eveneens de toekomstige betaalbaarheid, doceerbaarheid en studeerbaarheid (balansdriehoek) onder de loep namen (UCLL23 Organisatiemodellen voor toekomstbestendig onderwijsaanbod). Vijf 5 opleidingen kregen de kans in nauwe samenwerking met diensten binnen de hogeschool om zich hierin voldoende te bekwamen en zo modellen te ontwikkelen om binnen het bestaande budgettaire kader nieuw aanbod te organiseren en om zodoende bijkomende complexiteit financieel, personeelsmatig en organisatorisch te kunnen ondervangen terwijl uiteraard de studeerbaarheid hoog blijft. In onzekere en financieel moeilijke tijden hebben we als instelling een concept ontwikkeld om opleidingen te ondersteunen om in balans te blijven bij het maken van heldere en doordachte organisatorische keuzes. Het concept van de balansdriehoek werd als een intern kader geïmplementeerd om het debat rond flexibilisering in het onderwijs, studentenbeleid en internationalisering te voeren.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

VSF-projecten van UCLL leidden, i.s.m. met diverse Vlaamse en regionale partners, ten eerste altijd tot een analyse van de bestaande opleidingsportfolio en/of een nieuw strategisch plan, ten tweede tot een aanpassing/verbetering van bestaand onderwijsaanbod in functie van toekomstige noden en behoeften op de Vlaamse arbeidsmarkt en ten derde tot de aanvraag van nieuw strategisch onderwijsaanbod en, bij uitbreiding in Leuven.

Het aanbod in het kader van levenslangleren werd, met middelen van VSF, uitgebreid.

In UCLL01 werden volgende **microcredentials** ontwikkeld (veelal ontwikkeld vanuit bestaand aanbod dat aangepast werd voor levenslanglerenden):

Titel	HR-Payroll & data analyst (18 ECTS)
(Pakket) bestaand/nieuw aanbod	Pakket bestaand aanbod uit de bachelor sociaal werk (wordt op termijn aangepast naar een pakket uit de nieuwe bachelor HRM)
Weblink naar aanbod	https://www.ucll.be/nl/microcredential/hr-payroll-data-analist#paragraph-toc-navigation--15537
Titel	Didactiek vroeg vreemdetaalonderwijs (7 ECTS)
(Pakket) bestaand/nieuw aanbod	Pakket bestaand aanbod uit de banaba meertalig onderwijs
Weblink naar aanbod	https://www.ucll.be/nl/microcredential/didactiek-vroeg-vreemdetaalonderwijs#paragraph-toc-navigation--22248
Titel	Content and language integrated learning (CLIL) didactiek (7 ECTS)
(Pakket) bestaand/nieuw aanbod	Pakket bestaand aanbod uit de banaba meertalig onderwijs
Weblink naar aanbod	https://www.ucll.be/nl/microcredential/content-and-language-integrated-learning-clil-didactiek#paragraph-toc-navigation--22226
Titel	Start-up academy (20 ECTS)
(Pakket) bestaand/nieuw aanbod	Pakket met “keuzevakken” uit de opleiding KMO en ondernemen + nieuw opgezet coachingstraject van 5 studiepunten voor deze lerenden
Weblink naar aanbod	https://www.ucll.be/nl/microcredential/start-academy#paragraph-toc-navigation--17567

UCLL10 gaf aanleiding tot volgend nieuw **afstandsonderwijs**:

- Programmeren, graduaat in afstandsonderwijs: <https://www.ucll.be/nl/graduaat/programmeren/afstandsonderwijs>
- ICT coördinator, postgraduaat in afstandsonderwijs: <https://www.ucll.be/nl/postgraduaat/ict-coordinator>
- Onderwijstechnoloog, postgraduaat in afstandsonderwijs: <https://www.ucll.be/nl/postgraduaat/onderwijstechnoloog>

UCLL24 leidde tot een gezamenlijke aanvraag met PXL voor twee graduaatsopleidingen bij PXL en UCLL, waarvan de voorbereiding met dit VSF project kon ondersteund worden. Verder werden ook in Leuven twee nieuwe graduaatsopleidingen uitgewerkt en aangevraagd, alsook een PBa Digital Arts & Entertainment i.s.m. Luca School of Arts (regio Limburg).

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

De projecten van het Voorsprongfonds hebben geen aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen. Er werd wel ingezet op de vernieuwing van de opleidingsportfolio door vernieuwing en heroriëntatie van het curriculum, met vooral aandacht voor duurzaamheid en interdisciplinariteit (Speerpunt1):

- Via UCLL25 Duurzame Curricula zetten 10 opleidingen (9 professionele bacheloropleidingen en 1 graduaatsopleiding) verdere stappen in het integreren van educatie voor duurzame ontwikkeling in hun curricula.
- Via UCLL22 Inter- en transdisciplinair onderwijs werd het bestaande (internationaal) inter- en transdisciplinair onderwijsaanbod in UCLL beter geïntegreerd in de UCLL onderwijsorganisatie en uitgebreid. Dit met succes: er is een stijging in het aantal aangeboden inter- en transdisciplinaire opleidingsonderdelen en het aantal studenten dat zich hiervoor inschrijft.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 27 10 2023
 dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Marc Vandewalle

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam UNIVERSITEIT ANTWERPEN
straat en nummer PRINSSTRAAT 13
postnummer en gemeente 2000 ANTWERPEN
voor- en achternaam van de Prof. Dr. Herman Van Goethem, rector
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Luc Van de Poele
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
UAntwerpen1	Facultaire curriculumspiong	x	
UAntwerpen2	COIL	x	
UAntwerpen3	Consultancy profilering en rationalisatie	x	
UAntwerpen4	Ondernemingszin en employability	x	
UAntwerpen5	Hefbomen voor Levenslang leren	x	
UAntwerpen6	Digitale evaluaties	x	
UAntwerpen7	Digitale competentie-monitor	x	
UAntwerpen8	Virtuele Labs	x	
UAntwerpen10	LNO2		x
UAntwerpen11	Hybride onderwijsleeromgeving	x	

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Het voorsprongfonds heeft op verschillende manieren impact gehad op het beleid van UAntwerpen, maar die effecten zijn niet altijd gekoppeld aan de concrete projecten die door de middelen van het voorsprongfonds zijn gefinancierd. Relevant hierbij is dat UAntwerpen ervoor heeft gekozen om geen enkel statutair personeelslid te financieren met de middelen van het voorsprongfonds. Alle middelen voor personeel werden besteed aan contractueel bijkomend personeel die extra inspanningen konden leveren bovenop de vaste staf. De coördinatie van het voorsprongproject gebeurde wel door statutair personeel waardoor de inbedding in de normale werking ook op een natuurlijke manier verloopt. De sturing van en rapportering over de voortgang van het voorsprongproject werd ook opgenomen binnen de normale werking van de onderwijsraad van UAntwerpen. Het voorsprongfonds was en blijft een regelmatig terugkerend agendapunt op de onderwijsraad.

Een duurzaam effect van het voorsprongfonds is de verankering van de samenwerking tussen UGent, VUB en UAntwerpen. De eerder informele contacten zijn mede door de gezamenlijke projecten van het voorsprongfonds en het wederzijds optreden als kritische vriend, meer geformaliseerd bijvoorbeeld in het kader van LLL en Nova Academy. Maar het gegeven dat de rector van UAntwerpen tijdens de opening van het academiejaar 2023/24 in de openingsrede expliciet verwijst naar de samenwerking met UGent en VUB is zeker mee ondersteund door de samenwerkingsverbanden geïnitieerd door het voorsprongfonds.

Het is nog te vroeg om in te schatten wat de langetermijneffecten zijn van de verschillende projecten die grotendeels door de faculteiten en samen met de faculteiten zijn uitgevoerd. Een aantal technologische vernieuwingen zullen uiteraard blijvend de vorm van het onderwijs bepalen. Sommige projecten (bijvoorbeeld de 3D-scanning) hebben ook geleid tot samenwerkingsverbanden tussen faculteiten die er nooit zouden zijn geweest zonder het voorsprongfonds.

Beleidsmatig zullen vermoedelijk de projecten rond Levenslang Leren het meest duurzaam blijken doordat alle faculteiten nu de aanzet tot facultair beleid en nieuw aanbod hebben gezet, samen met een meer globale centrale aansturing.

In dit instellingsverslag staan enkel beschouwingen over het geheel van het voorsprongfonds aan UAntwerpen. De volledige beschrijvingen staan in de projectverslagen en de bijhorende bijlagen/bewijsstukken. Het instellingsverslag vermeldt enkele voorbeelden van realisaties van de projecten ter illustratie van de dynamiek op instellingsniveau, zonder daarbij een exhaustieve lijst te ambiëren noch de volledige reikwijdte van de afzonderlijke projecten weer te geven.

Speerpunt 1: Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio

De algemene focus van het voorsprongfonds op een kritische reflectie op het opleidingsportfolio heeft het onderwijsbeleid van UAntwerpen (ook buiten de financiering van de projecten) mee aangezet om te focussen op het eigen opleidingsportfolio. Daarbij werd in kaart gebracht waar opleidingsonderdelen aan zeer kleine groepen worden gegeven, en welke de redenen daarvoor zijn. Buiten de financiering van het voorsprongfonds en verder buiten deze rapportering werden gesprekken gevoerd met faculteiten waar in sommige eenheden indicaties waren voor een mogelijke verdere rationalisatie.

De context van UAntwerpen noopt de universiteit tot een permanente aandacht voor rationele inzet van middelen. Het voorsprongfonds heeft deze permanente dynamiek een impuls gegeven.

Speerpunt 2: Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen

De activiteiten van het specifieke LLL-project binnen het voorsprongproject zijn vermoedelijk het meest zichtbare aspect van het voorsprongfonds aan UAntwerpen, waarbij zowel de basis werd gelegd voor zowel een centrale structuur als een veralgemening van de focus van faculteiten op LLL. De verschillende LLL-snelheden tussen de faculteiten zijn daarmee voor een deel weggewerkt. Uiteraard zijn er nog verschillen maar die zijn ook deels te verklaren door de context waarbij faculteiten met beroepen waarvoor de verplichte bijscholing gereguleerd is, een vruchtbare bodem vormen voor een duurzaam LLL-aanbod vanuit de universiteit, in vergelijking met faculteiten waar dat niet of minder het geval is.

De coördinatie van het LLL-project van het voorsprongfonds wordt uitgevoerd door een nieuwe rol van centrale coördinator, die buiten het voorsprongfonds werd gefinancierd. Samen met een collega die het werkstudentenbeleid coördineert sturen ze het LLL-beleid aan, o.a. in hun nieuwe rol van ondervoorzitter van de nieuwe werkgroep LLL van de onderwijsraad.

Maar het meest indrukwekkende resultaat van het levenslangleren project van het voorsprongfonds is de uitwerking van het kader micro-credentials (in samenwerking met UGent en VUB), het nieuwe aanbod van tientallen micro-credentials aan UAntwerpen, en het gezamenlijk LLL-platform Nova Academy, dat vermoedelijk ook als voorbeeld heeft gediend voor anderen in het Vlaams hogeronderwijslandschap.

UAntwerpen heeft een groot deel van de inspanningen rond LLL in de voorsprongperiode gefinancierd met eigen middelen buiten het voorsprongfonds die dus ook voor de toekomst niet afhankelijk zijn van de middelen van het voorsprongfonds.

Speerpunt 3: Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

Twee projecten hebben expliciet de universiteitsbrede digitale leeromgeving naar een hoger niveau getild. Het voorsprongfonds liep parallel aan de overgang naar de nieuwe cloud based versie Blackboard-ultra. De digitale ontwikkelingen van het voorsprongfonds staan daar nochtans bijna volledig los van, in de zin dat het afzonderlijk werd gefinancierd, maar de ontwikkelingen van het voorsprongfonds zijn daardoor wel duurzaam aangezien ze in die vorm werden ontwikkeld dat ze meteen compatibel zijn met de elektronische leeromgeving van UAntwerpen voor het komende decennium. De aanpassingen aan de digitale toetsomgeving van UAntwerpen die door het voorsprongfonds parallel op een nieuwe leest werd geschoeid zal ertoe leiden dat er bij elk PC-examen minder personele ondersteuning van de technici zal nodig zijn, wat een blijvend duurzame ingreep is. UAntwerpen heeft met het voorsprongfonds ook gedurfde projecten aangevat waarvan het succes niet gegarandeerd was, wat ook zo werd aangekondigd. Uiteindelijk bleken soms de risico's minder groot dan ingeschat, en vice versa.

Met de door het voorsprongfonds gefinancierde aanpassingen aan de digitale leeromgeving werden tools ontwikkeld rond bijvoorbeeld portfolio's en competentiemodellen die geïnspireerd zijn op specifieke noden van sommige

opleidingen. Daarbij werd steeds breed gecommuniceerd met andere opleidingen waardoor de brede toepassingsmogelijkheden werden gemaximaliseerd.

Naast de centrale initiatieven werden ook meer gerichte meer facultaire projecten gerealiseerd die een ingrijpende en blijvende innovatie in specifieke opleidingen tot gevolg hebben, zoals bijvoorbeeld de 3D-scanning van de botten van het menselijk lichaam en de inpassing in het anatomie-onderwijs, de high level tolkcabines voor het talenonderwijs. Deze projecten die voor de opleidingen zelf een sprong voorwaarts betekenen, houden ook mogelijkheden in op andere beleidsvlakken omdat ze ook voor het werkveld vernieuwend zijn en dus ook naar inhoud of vorm het LLL-aanbod aantrekkelijk kunnen maken.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Het voorsprongfonds heeft het onderwijsbeleid aangespoord tot een kritische blik op het opleidingsportfolio, wat resulteerde in een grotere focus op gegevensanalyse om onderwijsaanbod voor kleine groepen in kaart te brengen. Naast het financiële aspect zijn er ook constructieve gesprekken gevoerd met verschillende faculteiten waar potentiële optimalisaties werden besproken. Tegelijkertijd erkennen we dat er valide redenen kunnen zijn voor het aanbieden van onderwijs aan kleine groepen. Deze dialogen zullen doorgaan als onderdeel van onze voortdurende inspanningen voor kwaliteitszorg, ook nadat het voorsprongfonds is afgerond. Enkele projecten binnen de 'facultaire curriculumsprong', met name in de Faculteit Wetenschappen, hebben specifiek aandacht besteed aan deze vraagstukken met een specifieke focus van één van de facultaire curriculumprojecten op rationalisatie van het aanbod.

Andere voorbeelden zijn :

- In de master veiligheidswetenschappen werd met adviesgroep met werkveldexperten en focusgroepgesprekken met vertegenwoordigers professionele bacheloropleidingen integrale en maatschappelijke veiligheid, gezocht naar antwoorden op de vraag wat de essentiële kennis, vaardigheden en/of attitudes voor een master in de Veiligheidswetenschappen,
- Binnen de master Epidemiologie werd een postgraduaatstraject ontwikkeld en een microcredential
- Marktonderzoek van de Master Meertalige professionele communicatie waarbij de van afstudeerprofielen werden aangescherpt
- Design van blended version van de bestaande IOB Advanced Master in Globalization and development

Deze oefeningen werden uitgevoerd binnen de projecten 'facultaire Curriculumsprong', maar evenzeer met de middelen die ter beschikking werden gesteld voor consultancy en ook met de middelen voor LLL.

Wanneer we de huidige ook financiële context van de UAntwerpen mee in rekening brengen, samen met de resultaten van de verkenningen door de faculteiten in het kader van het voorsprongfonds kunnen we enkel tot de conclusie komen dat er geen ruimte is voor geïsoleerde programmatie. Evoluties in het opleidingsportfolio zullen in de eerste plaats bestaan uit samenwerking tussen faculteiten en opleidingen, de integratie van opleidingsniveaus (masters, postgraduates, microcredentials), interuniversitaire samenwerking, internationale samenwerking en een combinatie van onderwijsvormen (blended).

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

In de lijn met bovenstaande over het opleidingsportfolio, heeft het voorsprongfonds niet geleid tot een nieuwe opleiding (in de enge zin van het woord), maar dat was ook niet de bedoeling. Maar een aantal micro-credentials zijn helemaal nieuw, en het nieuw uitgebreid aanbod van micro-credentials aan UAntwerpen heeft een totaal nieuwe invulling gegeven aan het tot nu toe enigszins ongestructureerd aanbod van levenslangleren initiatieven. Het gaat daarbij soms om inhouden die nu reeds werden aangeboden in de initiële opleidingen maar die een nieuw kader kregen, die op een nieuwe manier in de markt werden gezet, en vaak toegankelijk werden gemaakt voor groepen lerenden die daar op basis van vroegere toelatingsvoorwaarden geen toegang toe hadden. Er zijn ook nieuwe initiatieven in de postgraduates. Verschillende opleidingen hebben marktonderzoeken uitgevoerd die inzichten hebben opgeleverd die op termijn opleidingen een nieuwe invulling zullen geven of zullen bepalen welke

plaats opleidingen hun plaats zullen vinden in het opleidingsportfolio van UAntwerpen en/of van de Europese Alliantie YUFE.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Als gevolg van de analyses van het onderwijsaanbod door de faculteit wetenschappen werd binnen de educatieve master in de wetenschappen en technologie de afstudeerrichting biochemie en biotechnologie stopgezet. Studenten biochemie en biotechnologie kunnen na hun bachelor nog steeds de educatieve master wetenschappen en technologie met de afstudeerrichtingen biologie, chemie of STEM kiezen met ook de specifieke vakdidactieken.

Mede door de sterke facultaire aanpak van het voorsprongfonds zullen er in elke faculteit aanpassingen zijn in het aanbod, maar niet in die mate dat ze op korte termijn leiden tot grondige structuurwijzigingen in de opleidingen zodat deze zichtbaar worden in bijvoorbeeld het hogeronderwijsregister.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

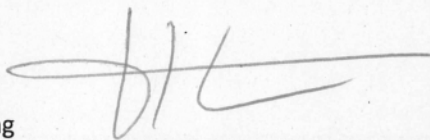
Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum

dag 31 maand 10 jaar 2023

handtekening

voor- en achternaam Prof. Dr. Herman Van Goethem, rector

[illegible]

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

1

contactpersoon voor het plan Prof. Dr. Ilse De Bourdeaudhuij, Directeur Onderwijsaangelegenheden UGent
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
UGENT1	Het UGent-opleidingsaanbod: rationaliseren en optimaliseren om te kunnen innoveren	x	
UGENT201	Een toekomstbestendig opleidingsportfolio door optimalisering van de schakel- en heroriënteringsprogramma's tussen professionele en academische opleidingen	x	
UGENT202	GE(N)T Connected: naar innovatieve opleidingstrajecten in het sociaal agogisch studiegebied vanuit een future-proof samenwerkingsmodel	x	
UGENT203	Via innovatieve opleidingstrajecten naar complementaire programma's m.b.v. een duurzame samenwerking tussen de master in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen van UGent en de professionele bachelor in de Voedings- en Dieetkunde van HOGENT	x	
UGENT204	Naar een inhoudelijk raamwerk voor een instellingsoverschrijdende masteropleiding in de Landschapsarchitectuur	x	
UGENT205	Een toekomstbestendig opleidingsportfolio door samenwerking met hogescholen: ritstraject biomedische wetenschappen – medische laboratoriumtechnologie	x	
UGENT206	Samenwerking via complementaire programma's: ritstrajecten tussen de professionele bacheloropleidingen logopedie en audiologie en de academische opleidingen logopedie en audiologie	x	
UGENT3	Future-proof UGent-opleidingen	x	
UGENT4	De academies als motor van levenslang leren aan de UGent	x	
UGENT5	Campus van de toekomst	x	
UGENT6	Realiseren van een innovatieve tweede generatie digitale leeromgeving	x	
UGENT7	Ontwikkelen en implementeren van virtual science labs	x	
UGENT801	Naar een duurzame Blend@UGent	x	
UGENT802	LNO ² Lerend Netwerk Onderwijsondersteuners Vlaanderen		x

Ter info: Binnen de UGent werd het geheel van de 8 grote projecten die werden ingediend in het kader van het Voorsprongfonds als 'het Apollo-8 project' benoemd. Binnen het geheel van deze projecten werden meer dan 50 medewerkers tijdelijk aangeworven om deze projecten uit te voeren. De details m.b.t. deze aanwervingen worden ingediend samen met de financiële rapportering.

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

1) Een toekomstbestendig en wendbaar Vlaams opleidingsportfolio uitbouwen:

Naar aanleiding van de oproep voor het indienen van projecten voor het Voorsprongfonds werd in alle faculteiten van de UGent een denkoefening opgestart omtrent optimaliseren en rationaliseren van het opleidingsportfolio. Dit gaf aanleiding tot 3 clusters van projecten binnen dit speerpunt met als doel het realiseren van een toekomstbestendig opleidingsportfolio: (1) rationaliseren en optimaliseren om te kunnen innoveren, (2) een betere samenwerking tussen de UGent en haar hogescholen, en (3) ervoor zorgen dat alle UGent opleidingen future-proof zijn.

- (1) Deze cluster van projecten zorgde voor rationalisatie en optimalisatie van opleidingsonderdelen en minor/major trajecten enerzijds en rationalisatie en optimalisatie van afstudeerrichtingen en opleidingen anderzijds **binnen 5 faculteiten** (134 betrokken opleidingen)
 - a. In de **faculteit Bio-ingenieurswetenschappen** werd het programma gewijzigd tot één helder profiel op de campus Kortrijk, werd een nieuw programmaconcept voor de bio-ingenieursopleidingen ontwikkeld, met een efficiënt vakkenaanbod en een inkorting van de aangeboden lijst keuzevakken. De Bio-ingenieursopleiding Landbouwkunde onderging een grondige inhoudelijke programmawijziging.
 - b. In de **faculteit Wetenschappen** werd een rationalisatie en optimalisatie bereikt door de algemeen wetenschappelijke opleidingsonderdelen (basis Chemie, Fysica, Wiskunde) te voorzien van een gemeenschappelijke digitale sokkel met leerpaden, inhoud, oefeningen en zelftesten.
 - c. In de **faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur** werden 3 pilootopleidingen hervormd door verduidelijking van leerlijnen, het inrichten van een ontwerpvak, het creëren van ruimte voor de student om universiteitsbrede keuzevakken en/of keuzepakketten op te nemen. De opleiding Werktuigkunde-Elektrotechniek werd succesvol hervormd.
 - d. In de **faculteit Letteren en Wijsbegeerte** vond een grote hervorming plaats m.b.t. het rationaliseren van het grote aantal minoren. Daarnaast exploreerde de faculteit het concept van een faculteitsbrede vorming in Bachelor 1, en focuste eveneens op de synergiën tussen de verschillende taalopleidingen zodat opleidingsonderdelen en programma-onderdelen samen kunnen worden aangeboden.
 - e. In de **faculteit Recht en Criminologie** werden 3 verschillende LLM-programma's hervormd en samengevoegd tot één overkoepelende LLM.
- (2) Deze cluster van projecten hadden een effect op het onderwijsbeleid van de UGent m.b.t.
 - a. het inrichten en afstemmen van schakelprogramma's binnen de UGent en het realiseren van schakelintegratietrajecten in de hogescholen
 - b. het adviseren van studenten voor doelgerichte heroriëntering naar de hogescholen zowel naar inhoud als naar timing
 - c. een heldere en verbonden positionering en profilering van de UGent opleidingen en de opleidingen van de hogescholen binnen het sociaal-agogisch vakgebied met impact op oriëntering, heroriëntering, competentieniveaus, inhoud, doorstroom- en ritstrajecten voor studiekeizers, studenten, begeleiders en opleidingsverantwoordelijken
 - d. het zichtbaar maken en reëel implementeren van ritstrajecten binnen UGent opleidingen met hogescholen in de gebieden bewegingswetenschappen en voeding, biomedische laboratoriumtechnieken, landschapsarchitectuur, en logopedie en audiologie.

- (3) Dit project dat focuste op de 5 future-proof criteria en deze toepaste binnen 20 pilootprojecten overheen alle faculteiten van de UGent, had een belangrijk effect op het onderwijsbeleid m.b.t. de inhoud van alle opleidingsprogramma's binnen de UGent. De uitgewerkte kaders voor de future-proof criteria en de professionaliseringsinitiatieven zullen ervoor zorgen dat deze in de komende jaren in de opleidingen geïmplementeerd worden in lijn met diverse Europese beleidsagenda's.

2) Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen, incl. microcredentials:

De academies voor Levenslang leren in de faculteiten vormen nog meer dan ervoor de drijvende kracht achter het levenslang leren aan de UGent.

- (1) Op basis van een verkenning met het werkveld in de academies werd UGent-breed een 360° methodiek uitgewerkt waarbij noden en vragen in kaart gebracht worden. De methodiek bevat een portfolio aan initiatieven die door de academies ingezet kunnen worden. De academies verzamelen en monitoren zo op continue basis noden en vragen, die de bron zijn voor de besluitvorming betreffende het actualiseren, in co-creatie ontwikkelen of stopzetten van opleidingen voor levenslang leren. Elke academie heeft een dashboard opgesteld, die het beslissingsproces over en de uitwerking van nieuw aanbod kan sturen.
- (2) De academies stelden actieplannen op voor het ontwikkelen van nieuw aanbod LLL aan de UGent.
- (3) Aan de UGent werd een kader opgesteld waarin de micro-credential als een nieuw opleidingstype gedefinieerd wordt in het opleidingsaanbod levenslang leren van de UGent. Op basis van dit kader bouwden de academies hun aanbod micro-credentials uit. Er werden 80 nieuwe micro-credentials aangeboden en 15 zijn in ontwikkeling voor het aanbod volgend academiejaar.
- (4) Daarnaast werden in totaal ook nog 155 nieuwe opleidingsinitiatieven aangeboden en ontwikkeld: 4 postgraduaatsopleidingen, 80 kort- of langlopende opleidingen, en 71 lezingen en studiedagen.

3) Versterkt inzetten op (digitaal) onderwijs.

Het voorsprongfonds zorgde voor een sterkt inzetten op digitaal onderwijs:

- (1) Er werd een "Campus van de toekomst" gecreëerd voor het activerend, hybride en interactief on campus onderwijs van de toekomst door het realiseren van
 - a. 40 leslokalen met flexibele, dynamische volgcamera's met inzoommogelijkheden in functie van online en hybride lesvormen zijn versneld ingericht en in gebruik genomen
 - b. 10 high tech polyvalente BYOD-leslokalen (Bring Your Own Device) die geschikt zijn voor samenwerkende werkvormen, frontaal en hybride onderwijs, digitale toetsing, en die voorzien zijn van technologie voor teleclassing en digitale samenwerking zijn ingericht en in gebruik genomen
 - c. 2 grote communicerende BYOD-zalen (Bring Your Own Device) voor digitale toetsing die ook ingezet kunnen worden voor samenwerkend leren en als studie- en werkplek zijn ingericht en in gebruik genomen
- (2) Er werden vier nieuwe tools geïntegreerd in de UGent digitale leeromgeving om op die manier een 2^e generatie innovatieve leeromgeving te creëren:
 - a. Nieuwe videoplatform: het oude videoplatform Opencast werd vervangen door **Panopto**, een cloud based software service-platform;
 - b. Authoring tool voor interactieve leerpaden: de beperkte functionaliteiten binnen ons eigen leerplatform werden versterkt door de inbedding van **H5P**, een self-authoring tool;
 - c. E-portfoliotool: de beperkte mogelijkheden in ons bestaande leerplatform kunnen nu aangevuld worden door **MijnPortfolio van Paragin**, een online software service-platform;
 - d. Digitaal toetsplatform: ons oude digitaal toetsplatform wordt vanaf september 2023 stelselmatig vervangen door een nieuw digitaal toetsplatform **ANS**.
- (3) Blend@UGent werd concreet gerealiseerd:
 - a. Alle opleidingen hebben de instellingsbrede visie Blend@UGent vertaald naar hun eigen context.
 - b. De competenties van lesgevers op vlak van digitale didactiek zijn versterkt door in te zetten op diverse professionaliseringsinitiatieven die een aspect van blended leren omvatten.

- c. Een online onderwijscommunity is opgezet binnen de UGent waar lesgevers elkaar kunnen vinden over opleidingen en faculteiten heen.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Naar aanleiding van de oproep voor het indienen van projecten voor het Voorsprongfonds werd in alle faculteiten van de UGent een denkoefening opgestart omtrent optimaliseren en rationaliseren van het opleidingsportfolio. Dit gaf aanleiding tot 3 clusters van projecten binnen dit speerpunt met als doel het realiseren van een toekomstbestendig opleidingsportfolio: (1) rationaliseren en optimaliseren om te kunnen innoveren, (2) een betere samenwerking tussen de UGent en haar hogescholen, en (3) ervoor zorgen dat alle UGent opleidingen future-proof zijn. Al deze zaken hebben het opleidingsportfolio van de UGent beïnvloed

De UGent heeft binnen dit project ingezet op een rationeler en toekomstbestendiger opleidingsaanbod. Uitgangspunt daarbij is dat de UGent het huidige opleidingsaanbod wil rationaliseren en optimaliseren om te kunnen innoveren. In principe wordt uitgegaan van het aanbod van de volledige instelling, maar dit proces vergt tijd en doorloopt verschillende fases, waarbij een visie wordt uitgewerkt, kansen worden geëxploreerd, draagvlak wordt gecreëerd binnen opleidingen en faculteiten, ervaringen worden gedeeld en concrete plannen worden uitgewerkt voor samenwerking en programmatie.

Binnen het tijdspad van het Voorsprongfonds was het dus niet mogelijk dit proces meteen voor het volledige opleidingsaanbod te starten, maar werd er geopteerd **binnen 5 faculteiten** (134 betrokken opleidingen) te focussen op de rationalisatie en optimalisatie van opleidingsonderdelen en minor/major trajecten enerzijds en rationalisatie en optimalisatie van afstudeerrichtingen en opleidingen anderzijds.

In een tweede fase werd er ingezet op het ontwikkelen van een **UGentbrede rationalisatietool**. Deze tool werd ontwikkeld in het kader van de door UGent vooropgestelde rationalisatie van minstens 10% op vakniveau tegen 2027. Op basis van deze rationalisatietool worden per faculteit vakken, afstudeerrichtingen en opleidingen geduid die het voorwerp zouden kunnen vormen van rationalisatie. Dit wordt na afloop van het Voorsprongfonds verder gerealiseerd.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

(1) Voor de basisopleidingen heeft het voorsprongfonds aanleiding gegeven tot:

- a. Het hervormen van de drie bestaande LLM-opleidingen naar één LLM-opleiding in de faculteit Recht en Criminologie. De Vlaamse Overheid keurde deze hervorming ondertussen goed en het nieuwe programma ging dan ook van start in september 2023.
- b. Een samenwerking in de toekomst in het kader van de Master Landschapsarchitectuur als het juridisch kader dit mogelijk maakt voor de HOGENT
- c. Plannen voor nieuwe schakelprogramma's voor een aantal opleidingen waaronder de Master Biologie.

(2) Voor levenslang leren heeft het voorsprongfonds aanleiding gegeven tot een sterke toename van het aanbod.

- 4 nieuwe postgraduaatsopleidingen
- 80 nieuwe kort- en langlopende opleidingen
- 71 nieuwe lezingen en studiedagen
- 80 nieuwe micro-credentials

Dit aanbod kwam tot stand na afstemming met het werkveld/de maatschappij en de lerenden om zicht te krijgen op reële vragen en noden.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

Schrappen van bestaande opleidingen, of plannen hieromtrent:

- a. Het hervormen van de drie bestaande LLM-opleidingen naar één LLM-opleiding in de faculteit Recht en Criminologie. Dit betekent dus een schrapping van 2 LLM opleidingen en het overhouden van 1 LLM opleiding in plaats van vroeger 3. De Vlaamse Overheid keurde deze hervorming ondertussen goed en het nieuwe programma ging dan ook van start in september 2023.

Aanpassingen van het bestaande aanbod, of plannen hieromtrent:

Bijna alle projecten gaven aanleiding tot aanpassingen in het bestaande aanbod, meer specifiek wijzigingen in het curriculum:

- a. Wijzigingen in programma's in de 5 faculteiten die participeerden in het 1^e project rond rationalisatie en optimalisatie.
- b. Wijzigingen in schakel- en heroriënteringsprogramma's in de samenwerking met hogescholen, inclusief de ontwikkeling van ritstrajecten.
- c. Implementatie van future-proof criteria in heel wat programma's in alle faculteiten
- d. Ontwikkeling van nieuw aanbod en aanpassing van bestaand aanbod levenslang leren.
- e. Aanpassingen aan programma's door het gebruik van virtual science labs in opleidingen
- f. Aanpassingen aan programma's door het implementeren van een slimme mix van online en on campus onderwijs (blend@UGent).

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 30 10 2023
dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam Rik Van de Walle

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam UHasselt
straat en nummer Martelarenlaan 42
postnummer en gemeente 3500 Hasselt
voor- en achternaam van de Bernard Vanheusden
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Wanda Guedens
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgelijst.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
UH1	Slimme architectuur opleidingenportfolio	x	
UH2	THINK ³ Lab	x	
UH3	Multidisciplinair Lab voor intraprofessioneel leren en innoveren in revalidatietechnologie	x	
UH4	Co-creatie Lab Onderwijs	x	
UH5	Geconnecteerde Collaboratieve Leeromgevingen	x	
UH6	COCK-pit: CompetentieOntwikkeling via CompetentieKompas: Persoonlijk – Interactief - Transversaal	x	
UH7	LNO ² Lerend Netwerk Onderwijsondersteuners Vlaanderen		x

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

Impact op het algemeen beleid UHasselt

UHasselt koos in het voorjaar 2021 voor vier transversale beleidsthema's: duurzaam – inclusief – internationaal – lerend. Vervolgens werkte een stuurgroep per beleidsthema aan een instellingsbreed strategieplan.

Het strategieplan Lerend, onder voorzitterschap van de vicerector Onderwijs en tevens de inhoudelijk contactpersoon voor het UHasselt-plan Voorsprongfonds Hoger Onderwijs, is zeer sterk geïnspireerd geweest door de projecten van het Voorsprongfonds. De UHasselt-visie op leren heeft verder gebouwd op het onderstaand acroniem van het instellingsplan Voorsprongfonds HO en voegde hieraan drie pijlers toe: individu, organisatie en professionele partner. Er is vertrokken vanuit de civic-gedachte met als doel de ontwikkeling van de eigen en andere regio's.

LEREN omvat voor UHasselt ...

- ❖ het [inter]actief opbouwen van wetenschappelijk verantwoorde kennis, inzichten, en vaardigheden op een toegankelijke wijze;
- ❖ het co-creatief verrijken met [inter]disciplinaire wetenschappelijke inzichten en/of praktijkexpertise;
- ❖ het fungeren als een hefboom voor de ontwikkeling van het individu – een leven lang* –, de eigen en andere organisaties, en de eigen en andere regio's.

*LLL conform VLOR-advies⁷ maart 2021; scope UHasselt: aansluitend op leerplichtonderwijs

UHasselt ambieert een TRANSITIE IN LEREN

In dit strategieplan kiest UHasselt resoluut voor een transitie in leren, waarbij we met deze transitie bedoelen dat:

- het participeren aan initiële opleidingen niet langer voor voornamelijk de leeftijdsgroep van 18-25 jaar is;
- de schotten tussen 'initieel' en 'post-initieel' leren vervagen;
- het stimuleren van leergoesting bij alle lerenden een automatisme is;
- het leren van werknemers van UHasselt als een vanzelfsprekendheid beschouwd wordt;
- het leren van en met partners gewaardeerd en gestimuleerd wordt.

We formuleerden per pijler een ambitie.

PIJLER: INDIVIDU	leerparticipatie voor lerenden ongeacht de leeftijd bevorderen <i>via een fluïde opleidingsaanbod;</i>
PIJLER: ORGANISATIE	een wendbare organisatie met impact blijven <i>door het stimuleren en faciliteren van een interne leercultuur;</i>
PIJLER: PARTNER	een sterke synergie tussen academische inzichten en praktijkexpertise realiseren <i>via learning labs samen met diverse partners.</i>

Zoals uit deze ambities af te leiden zijn deze doelen ingegeven door de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Speerpunt 1: *Naar een toekomstgericht en wendbaar opleidingsportfolio*

In het UH1-project 'Slimme architectuur opleidingenportfolio' tekenden we een dubbel concept van opleidingstypes en een honingraatmodel uit. Deze twee concepten moeten toelaten om via het opleidingsaanbod op een zeer soepele wijze in te spelen op vragen van zowel de lerenden, de arbeidsmarkt als de maatschappelijke noden. (Strategieplan Lerend, operationeel doel 1.1: UHasselt implementeert tegen 2025-2026 een architectuur die toelaat een fluïde leeraanbod samen te stellen.)

Speerpunt 2: *Levenslang leren binnen het hoger onderwijs verder uitbouwen*

Onze ambitie 'een leerparticipatie voor lerenden ongeacht de leeftijd bevorderen via een fluïde opleidingsaanbod' haakt overduidelijk aan bij het tweede speerpunt. Deze ambitie vloeit integraal voort uit het UH1-project 'Slimme architectuur opleidingenportfolio'. De uitwerking van dit project resulteerde niet enkel in een wendbaar opleidingsportfolio, maar combineerde eveneens het stimuleren van leergoesting en een flexibel aanbod voor lerenden.

In lijn met de UHasselt-visie op leren ambiëren we in het strategieplan een sterke synergie tussen academische inzichten en praktijkexpertise en dit in samenwerking met diverse partners. Deze ambitie is ingegeven door drie projecten met focus op lifelong learning labs: UH2-project 'THINK³ Lab', UH3-project 'Multidisciplinair Lab voor interprofessioneel leren en innoveren in revalidatietechnologie'; UH4-project 'Co-creatie Lab Onderwijs'. Binnen deze projecten werd een rijke ervaring in samenwerking met partners opgebouwd. We willen deze ervaring consolideren door de uitbouw van een kennis- en ervaringsplatform als bron van inspiratie voor de ontwikkeling van learning labs in diverse disciplines en sectoren.

Om de learning labs te ondersteunen willen we tevens inzetten op expertisedeling op het vlak van (digitaal) geconnecteerde (leer-)omgevingen. Deze expertise vloeit voort uit het UH5-project 'Geconnecteerde Collaboratieve Leeromgevingen'.

Impact op het onderwijsbeleid UHasselt

In juni 2022 keurde de Raad van Bestuur het Onderwijsbeleidsplan 2022-2029 goed. Het vierde strategische thema van dit beleidsplan is 'onderwijsinnovatie'. Binnen dit thema hebben we o.a. volgende doelen ingeschreven: interactieve blended onderwijsaanpak (actiever, dieper en zelfstandiger leren, flexibel leren, efficiëntiewinst door digitaal evalueren) door iedere opleiding en een evaluatietool om competentiegroei bij studenten op te volgen.

De analyse van de competentieprofielen van de UHasselt-opleidingen (UH1) leerde ons dat een actualisatie van de competentieprofielen en vervolgens van de curricula het bestaande opleidingsaanbod meer toekomstbestendig kan maken.

Speerpunt 3: Versterkt inzetten op digitale onderwijsvormen

Het vernoemde thema en betreffende doelen uit het onderwijsbeleidsplan sluiten naadloos aan bij spoorpunt 3 van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs. Voor deze doelen laten we ons inspireren door de ervaringen uit respectievelijk de projecten UH5_Geconnecteerde Collaboratieve Leeromgevingen en UH6_COCK-pit CompetentieOntwikkeling via CompetentieKompas: Persoonlijk – Interactief – Transversaal.

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

Zoals in vorige rubriek aangegeven bereiden we mede door het UH1-project en als ambitie in het strategieplan Lerend ingeschreven, een opleidingsportfolio voor dat vorm kan geven aan fluïde leerloopbaantrajecten. We bedoelen hiermee dat ons opleidingsportfolio een opleidingsaanbod van diverse opleidingstypes omvat op basis waarvan de lerende voor de eigen leervraag een persoonlijk leerloopbaantraject kan uittekenen. Deze opleidingstypes kunnen omvatten: diplomatrajecten (zoals bachelor/master), creditgedragen trajecten zoals creditcontracten en micro-credentials (niveau Vlaamse Kwalificatiestructuur 6 of 7), non-creditgedragen trajecten (zoals korte en langlopende opleidingen, lezingen en studiedagen) en dit alles over studiedomeinen (en dus faculteiten/schools) heen.

Dit opleidingsportfolio concretiseren betekent een tweeledige aanpak:

- het versterkt inzetten op de ontwikkeling van micro-credentials, al dan niet door ontwikkeling van nieuw aanbod of het (re)combineren van bestaand aanbod;
- en tevens een optimalisatie van het huidige aanbod door het actief openstellen van opleidingsonderdelen. Dit kan door het labelen van deze opleidingsonderdelen en vervolgens het toepassen van filterfuncties.

De onderliggende analyses van het opleidingsportfolio UHasselt zijn beschreven in het UH1-project:

- overzicht van het opleidingsportfolio UHasselt: deskresearch (website – studiegids);
- analyse competentieprofielen bachelors en masters op basis van het UHasselt-competentiekader (cf. Onderwijsbeleidsplan 2022-2029) en future-proof competenties;
- analyse curricula bachelors en masters: deskresearch (website – studiegids).

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

De projecten hebben heel wat inspiratie geleverd voor de ontwikkeling van micro-credentials. We willen hier in de toekomst actief op inzetten en schreven deze ambitie in het strategieplan Lerend in (zie hoger). In dit kader overwegen we om een Commissie Opleidingsaanbod op te richten. In de begroting 2024 zijn middelen voor levenslang leren en voor bijkomende pilots micro-credentials ingeschreven. Tevens werd op 25 oktober 2023 het startschot voor de ontwikkeling van een cluster van interfacultaire micro-credentials topic 'basis anatoom' gegeven.

Eerder schreef UHasselt de plannen voor nieuwe opleidingen in haar UHasselt-groeiplan in.

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

- Schrappen bestaande opleidingen: neen.
- Aanpassingen van het bestaande aanbod:
 - Zie bovenstaande toelichting.
 - Door onderwijs-designprocessen in lijn met het concept nieuwe architectuur willen we in de toekomst streven naar optimalisatie van het aanbod en dit in combinatie met een flexibel aanbod (zie bijlage bij UH1).

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 31 10 2023
 dag maand jaar

handtekening _____

voor- en achternaam Prof. dr. Bernard Vanheusden _____

Voorsprongfonds Hoger Onderwijs: instellingsverslag

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Levenslang leren
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL
Tel. 02 553 98 61 – Fax 02 553 98 95
E-mail: levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be
Website: www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunnen hogescholen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap een eindverslag op niveau van een project indienen voor de financiële ondersteuning die ze ontvingen voor het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs.

Wanneer moet u dit formulier uiterlijk terugbezorgen?

Eén projectverslag per project, samen met een fiche op niveau van de instellingen, moet ten laatste op 3 november 2023 elektronisch worden ingediend bij het departement Onderwijs en Vorming per mail aan levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be. In het onderwerp van de mail staat de melding "Verslag Voorsprongfonds + de naam van de instelling" opgenomen.

Waar vindt u meer informatie?

Meer informatie over de verslaggeving voor de projecten van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs is te vinden in het document 'richtlijnen inhoudelijke beoordeling Voorsprongfonds'. Voor verdere vragen m.b.t. de inhoudelijke verslaggeving kunnen de instellingen terecht bij het Departement Onderwijs en Vorming, via levenslangleren.onderwijs@vlaanderen.be.

Algemene informatie

I

Vul hieronder de gegevens van de hogeschool of universiteit in.

naam Vrije Universiteit Brussel
straat en nummer Pleinlaan 2
postnummer en gemeente 1050 Brussel
voor- en achternaam van de Jan Danckaert, rector
gemachtigde voor de instelling
contactpersoon voor het plan Steven Van Luchene, afdelingshoofd onderwijsondersteuning
(inhoudelijk)

Gegevens over de projecten van de instelling

Geef in onderstaande tabel een overzicht van de projecten, en of er voor de optie van gezamenlijke rapportering gekozen wordt

De projectcode van het project dient de projectcode gebruikt bij indiening te zijn.

Een BIS project wordt direct onder het bijhorende project opgesteld.

Vink aan of het project voor een individuele of gezamenlijke beoordeling ingediend wordt.

Voor elk project dient een projectfiche volgens het voorgestelde sjabloon toegevoegd te worden.

projectcode	projecttitel	Individuele beoordeling	Gezamenlijke beoordeling
VUB.001	Curriculumvernieuwing en support voor docententeams (CuSTm)	X	
VUB.001BIS	Curriculumvernieuwing en support voor docententeams (CuSTm)	X	
VUB.003	Wendbaar aanbod in LLL	X	
VUB.004	Interdisciplinaire pakketten levenslang leren	X	
VUB.005	VUBlend: bouwen aan blended onderwijs op opleidingsniveau	X	
LNO2_VUB.006	LNO ² - lerend netwerk Onderwijs-ondersteuners Vlaanderen		X
VUB.007	Comproved, een holistische assessment tool voor comparatief vergelijken	X	
VUB.008	Virtual Labs	X	
VUB.008BIS	Virtual Labs	X	
VUB.009	Blended Proof Onderwijsinfrastructuur	X	
VUB.009BIS	Blended Proof Onderwijsinfrastructuur	X	

Verslag op niveau van de instelling

In welke mate hebben de projecten van het Voorsprongfonds een effect gehad op het algemeen beleid en/of het onderwijsbeleid van uw instelling?

Gelieve hierbij kort in te gaan op elk speerpunt waarvoor er projecten liepen.

De eindfase van het Voorsprongfonds liep voor VUB gelijktijdig met de opstart van de nieuwe beleidsploeg en de daarmee gepaard gaande opmaak van een nieuw Deelbeleidsplan Onderwijs- en Studentenzaken.

In dit beleidsplan - dat werd gefinaliseerd in april 2023 en zal lopen tot 2026 - kregen de verschillende projectlijnen, uitkomsten en geleerde lessen uit het Voorsprongfonds een expliciete plaats, **waardoor er voor elk van de speerpunten een opvolging verzekerd is in de vigerende beleidsvoering** (Zie bijlage 01_Deelbeleidsplan):

- **Speerpunt 1: Toekomstbestendig & wendbaar portfolio**

- De geïntegreerde onderwijsvisie, die werd ontwikkeld binnen luik 1 van VUB.001 & VUB.001BIS Curriculumvernieuwing en support voor docententeams (CuSTm) en met positief advies van Studentenraad, Onderwijsraad en Academische Raad op 19/09/2023 finaal werd goedgekeurd door de Universiteitsraad (zie bijlagen 02A_goedkeuring onderwijsvisie en 02B_Onderwijsvisie), vormt de basis voor de verdere beleidsontwikkeling op het vlak van onderwijs:
 - De verdere verspreiding, implementatie en consolidatie van de vernieuwde, geïntegreerde onderwijsvisie vormt een afzonderlijke strategische doelstelling 'SD5' in het beleidsplan.
 - In de onderliggende operationele doelstellingen is de verdere verankering van deze visie gepland in alle ondersteunings- en monitoringsprocessen. We ontwikkelen in dat kader bijvoorbeeld een monitoringinstrument met indicatoren en datasets, integreren de visie in de VUB-kwaliteitscyclus en koppelen de visie aan de interne besluitvormingsprocessen rond het opleidingsaanbod (zie Deelbeleidsplan, OD 5.2 en OD 5.3).
 - Wat de bredere bekendmaking van de visie bij alle docenten betreft, is de eerstvolgende concrete stap de organisatie van een 'Urban Engaged Onderwijsdag' waar de visie centraal zal staan. De Academische Raad besliste daartoe een lesvrije dag in te richten (zie bijlage 03_Urban Engaged Onderwijsdag)

- De ondersteuningsmethodologie voor onderwijsteams ('CuStm') en de curriculumvernieuwingsmandaten voor ZAP die werden ontwikkeld en uitgetest binnen luik 2 en luik 3 van het project VUB.001&VUB001.BIS zijn beleidsmatig verankerd onder SD7 'We borgen en ondersteunen de kwaliteit van het onderwijs en zetten daarbij opleidingsteams centraal':
 - Onder OD 7.1 klikken we de continuering van de curriculumvernieuwingsmandaten vast als een nieuw instrument voor onderwijsvalorisatie. De eerstvolgende editie van de curriculumvernieuwingsmandaten plannen we vanaf september 2024.
 - Onder OD 7.3 bevestigen we de continuering van de 'CuStm' methodologie als een apart ondersteuningstraject voor opleidingsteams dat voortaan naast de bestaande onderwijsprofessionaliseringsinitiatieven zal staan. Naast de begeleiding van vijf pilootopleidingen binnen de projectperiode zijn er op moment van rapportage nog twee nieuwe trajecten opgestart (*Zie projectrapportage VUB.001, KPI 8*).
 - We werken in het kader van de begrotingsopmaak momenteel aan een duurzaam capaciteitsmodel voor deze trajecten via continuering van 2,5 VTE (*Zie Deelbeleidsplan, 'HF 6. Streefwaarden en middelen'*).
- **Speerpunt 2: Levenslang leren**
 - De projectuitkomsten uit VUB.003 en VUB.004 zitten bestuurlijk verankerd in de interuniversitaire NOVA-structuur: <https://nova-academy.be/nl/over-nova-academy> (*zie ook projectfiche VUB.003 voor nadere toelichting*).
 - Levenslang leren (LLL) is verder in het VUB-onderwijsbeleid verankerd als één van de constituerende 'ingrediënten' van de vernieuwde onderwijsvisie (*zie bijlage 02B_ onderwijsvisie*) en zal dus ook in de toekomst leidend blijven voor beleidsbeslissingen rond onderwijsaanbod en -kwaliteit (*zie Deelbeleidsplan OD 5.2 en OD 5.3 voor wat betreft integratie van visie in monitoring en beslissingsprocessen*).
 - De modaliteiten voor de inrichting van LLL-opleidingstrajecten werden geïntegreerd in de update van het reglement procedures inzake curriculumbeheer en goedgekeurd door de Academische Raad (*zie projectfiche VUB.003, KPI3*).
 - In de lopende opmaak van de VUB-meerjarenbegroting is de continuering van 1 VTE voorzien voor de centrale coördinatie van het LLL-aanbod.
- **Speerpunt 3: Digitale onderwijsvormen**

De beleidsmatige verankering van de VSF-projecten rond blended onderwijs en innovatieve onderwijsinfrastructuur is te vinden onder SD6 van het Deelbeleidsplan '22-'26 (*zie bijlage 1*):

 - Vooreerst is het concept van de 'weloverwogen blend' zoals uitgewerkt in VUB.005 één van de 'ingrediënten' in de vernieuwde onderwijsvisie en werd het richtinggevende kader dat binnen datzelfde project werd ontwikkeld, samen met materialen en inspirerende praktijkvoorbeelden, geïntegreerd in de ondersteuningspagina's.
 - De Onderwijsraad stemde op 19/10 in met de verdere beleidsagenda inzake blended leren (*zie bijlage 04_ Nota Blended Leren*). We voorzien daarin verdere initiatieven op het vlak van (1) Generatieve AI, (2) Visualisatie en monitoring van Blended Leren, (3) Roostering, (4) Bring Your Own Device en (5) Evaluatie en Toetsing. Deze beleidsagenda bouwt uitdrukkelijk verder op de basis die werd gelegd binnen het Voorsprongfonds (*zie projectfiche VUB.005, KPI 1: 'beleid en richtlijnen blended leren'*).
 - Een continuering van 3 FTE facultaire onderwijsondersteuners wordt voorzien onder OD 6.1 om de ondersteuning ook in de onderwijspraktijk te continueren. (*Zie ook Deelbeleidsplan, 'HF 6. Streefwaarden en middelen'*). Op moment van rapportage lopen de daartoe nodige begrotingsonderhandelingen.
 - De opvolging van de software- en infrastructuurprojecten die we konden realiseren onder VUB.007, VUB.008/VUB.008BIS en VUB.009/VUB.009BIS wordt verzekerd onder OD 6.3 van het Deelbeleidsplan. Recurrente ondersteuningsnaden (bv. rond het inzetten van virtual labs of het gebruik van de hybride 'Teams-rooms') nemen we onder die doelstelling mee in het reguliere aanbod.
 - Een meer bestuurlijke verankering van onze innovatieprojecten rond blended onderwijs is verzekerd door het oprichten van een nieuwe Adviescommissie Innovatie in de schoot van de Onderwijsraad. Deze commissie buigt zich over de verdere beleidsagenda blended leren, het beheer van de

onderwijsstools en adviezen over infrastructuur. De installatievergadering van deze commissie vond plaats op 10 oktober (zie *bijlage 05 oprichting ACI*).

Hoe hebben de projecten van het Voorsprongfonds het opleidingsportfolio van uw instelling beïnvloed? Wat heeft een analyse van het opleidingsportfolio opgeleverd? Hoe werd deze analyse uitgevoerd?

- De meest zichtbare **impact op het opleidingsportfolio** werd gerealiseerd door de projecten VUB.003 en VUB.004 binnen het speerpunt Levenslang Leren: de creatie van niet minder dan 60 nieuwe levenslangleren initiatieven (*Zie projectrapportage VUB.003*).
- Een minder zichtbare maar niet minder diepgaande beïnvloeding vond **intracurriculair** plaats via het (re)design van leeractiviteiten, opleidingsonderdelen en/of de introductie of aanpassing van leerlijnen binnen de andere VSF-speerpunten:
 - Het project rond de ondersteuningsmethodologie voor onderwijsteams ('CuSTm') en de curriculumvernieuwingsmandaten ('CVM') (cfr. VUB.001/VUB.001BIS) impacteerden de curricula van 19 opleidingen:
 - 5 pilootopleidingen ondergingen inhoudelijke wijzigingen, van het introduceren van leerlijnen tot een hervorming van de afstudeerrichtingen (*Zie projectrapportage VUB.001, KPI8 voor een gedetailleerde beschrijving van de wijzigingen*)
 - De 10 CVM impacteerden samen 14 opleidingen (*Zie projectrapportage VUB.001, KPI6 voor een overzicht van aangepaste opleidingsonderdelen en aangepaste of nieuwe leerlijnen*)
 - Verschillende opleidingen ondergingen tijdens de projectperiode een 'verblending' binnen het project VUB.005. (*Zie projectrapportage VUB.005, KPI4 voor een olijsting van 10 aansprekende voorbeelden*)
 - Middels het virtual labs-project (VUB.008) werd een virtuele labo omgeving gecreëerd voor 97 practica van de VUB binnen 10 opleidingen verspreid over vier faculteiten.
- Een **globale analyse van het gehele opleidingsportfolio** was in geen van de goedgekeurde Voorsprongfondsprojecten voorzien. De deliverables van het project VUB.001 (een richtinggevend centraal kader en een methodiek om op het veld effectieve ondersteuning te bieden bij curriculumwijzigingen) vormen daartoe wel belangrijke voorwaarden. Als logisch vervolg voorziet het beleidsplan '22-'26 onder OD 5.3 een meer nadrukkelijke koppeling van de vernieuwde onderwijsvisie aan de interne besluitvorming rond de optimalisatie van het opleidingsaanbod. Daartoe werd intussen een project op eigen middelen uitgeschreven, goedgekeurd en opgestart (*zie bijlage 06_BVO-projectfiche Optimalisatie onderwijsaanbod*). **Een globale analyse van het portfolio is een onderdeel van dat project.**

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot nieuwe opleidingen? Of tot plannen voor nieuwe opleidingen?

- Afgezien van het volledig nieuwe LLL-aanbod dat werd ontwikkeld in VUB.003 en VUB.004 kenmerkten de VUB-projecten binnen het VSF zich door een **nadrukkelijke focus op intracurriculaire optimalisatie**. Creatie van nieuwe opleidingen of het schrappen van bestaand aanbod behoorde niet tot de doelstellingen van onze projecten.
- We zien ook voor de komende jaren, gegeven de capaciteitsproblematiek én de verschillende rationalisatie-inspanningen uit het verleden, meer heil in een beleid dat zich richt op het scherper profileren, het vernieuwen van inhoud en het innoveren van formats van het *bestaande* opleidingsaanbod, dan in een beleid dat erop is gericht nieuwe opleidingen te creëren of bestaande opleidingen af te schaffen. Efficiëntie- en kwaliteitswinst, inclusief rationalisatie, denken we vooral binnen het bestaande portfolio te kunnen realiseren. Dankzij het Voorsprongfonds hebben we daartoe een aantal succesvolle, op ondersteuning gerichte, pilootprojecten kunnen draaien die stuk voor stuk via het beleidsplan gecontinueerd zullen worden.
- Het Engelstalig aanbod beschouwen we wel nog voor uitbreiding vatbaar. Zo is er, als één van de uitlopers van het pilootproject rond het aanscherpen van het profiel van de opleiding Wijsbegeerte en

Moraalwetenschappen (zie *projectrapportage VUB.001 KPI3*), een denkoefening gestart rond een Engelstalige variant van de hervormde opleiding.

- Zoals hierboven aangegeven is er intussen ook een bredere analyse opgestart die het gehele portfolio onder de loep neemt. Daartoe werd een project op eigen middelen uitgeschreven, goedgekeurd en opgestart (zie *bijlage 06_BVO-projectfiche Optimalisatie Onderwijsaanbod*).

Hebben de projecten van het Voorsprongfonds aanleiding gegeven tot het schrappen van bestaande opleidingen of tot aanpassingen van het bestaande aanbod? Of tot plannen hieromtrent?

- Zie bovenstaande vraag.

Ondertekening door de rector of algemeen directeur

Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en de bijlages naar waarheid zijn ingevuld

datum 27 10 2023
 dag maand jaar

handtekening

DocuSigned by:

Jan Danckaert

82FFDECA5659472...

voor- en achternaam Jan Danckaert

**Gefinancierd door
de Europese Unie**

NextGenerationEU

Annex 2: Link to the website where the endorsed vision note can be accessed.

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties/hoger-onderwijs/projecttoelagen-voorsprongfonds-voor-hogescholen-en-universiteiten>

see: Overzicht van relevante documenten